Τό σπίτι του Παιδιοὺ

"ή παιδόπολις"

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 26 (2)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι	Δρχ.	100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ Ἰδιῶται	»	50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα..	»	25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται	»	10.000

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστ. Τυπογραφείου: Βασ. Ἀραγιάννης, Ἀμισσοῦ 24, Ν. Σμύρνη

ΜΑΡΚΟΣ ΡΗΓΟΥΛΟΣ

Γύρω στὰ 256 π.Χ. ὅταν ἀκόμα διαρκοῦσε ὁ πρῶτος πόλεμος ἀνάμεσα στοὺς Ρωμαίους καὶ στοὺς Καρχηδονίους, ὁ Ὕπατος τῆς Ρώμης Μάρκος Ρήγουλος ἐστράτευσε στὴν Ἀφρικὴ γιὰ νὰ ἐπιτεθῆ ἐναντίον τῆς Καρχηδόνας.

Στὴν ἀρχὴ νίκησε τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ρώμης σὲ διάφορες μάχες. Ἀλλὰ ὅταν οἱ Καρχηδόνιοι διώρισαν στρατηγό τους κάποιο Λακεδαιμόνιο ποὺ τὸν ἔλεγαν Ξάνθιππο, κατάφεραν καὶ τὸ στρατὸ τοῦ Μάρκου Ρήγουλου νὰ ἀποδεκατήσουν καὶ τὸν ἴδιο καὶ ἄλλους πεντακόσιους Ρωμαίους νὰ αἰχμαλωτίσουν. Πέντε ὁλόκληρα χρόνια παρέμεινε ὁ Μάρκος στὰ χέρια τῶν Καρχηδονίων στὴν Καρχηδόνα. Ὅταν ὅμως οἱ Καρχηδόνιοι νικήθηκαν ἀπὸ τὸ Μέτελλο καὶ ἔστειλαν πρέσβεις στὴ Ρώμη γιὰ νὰ προτείνουν εἰρήνη καὶ ἀνταλλαγὴ τῶν αἰχμαλώτων καὶ μαζί τους καὶ τὸν Ρήγουλο, ἀφοῦ πῆραν τὴν ὑπόσχεσή του πὼς θὰ ξαναγυρίση στὰ δεσμὰ τῆς αἰχμαλωσίας του ἂν ἡ Ρώμη ἀπορρίψη τὶς προτάσεις τους. Μὲ τὴν ἀποστολὴ τοῦ Ρήγουλου ἐλπίζανε οἱ Καρχηδόνιοι πὼς αὐτὸς θὰ ὑποστήριζε τὶς προτάσεις τῆς πρεσβείας του γιὰ νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς αἰχμαλωσίας του.

Ἀλλὰ ἦταν μεγάλη ἡ ἔκπληξη καὶ τῶν Καρχηδονίων πρέσβεων καὶ τῶν ἴδιων τῶν Ρωμαίων, ὅταν ὁ Μάρκος Ρήγουλος παρουσιάσθηκε μπροστὰ στὴ Γερουσία καὶ ἀντὶ νὰ ὑποστηρίξη, καταπολέμησε μὲ φανατισμὸ τὶς προτάσεις τῶν Καρχηδονίων, γιατὶ ὅπως ὑποστήριξε, ἦταν ἀντίθετες πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Ρώμης. Καὶ ἔτσι θυσίασε γιὰ τὴν πατρίδα του τὸ ἀτομικό του συμφέρο.

Ἡ Γερουσία τῆς Ρώμης πείσθηκε ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ πατριώτη Μάρκου Ρήγουλου, ἀπόρριψε τὶς προτάσεις τῶν Καρχηδονίων, καὶ ἀποφάσισε τὴν ἐξακολούθηση τοῦ πολέμου.

Οἱ φίλοι τοῦ Ρήγουλου προσπάθησαν νὰ τὸν κρατήσουν στὴ Ρώμη, γιατὶ πίστευαν πὼς ἂν ξαναγύριζε στὴν Καρχηδόνα θὰ εὕρισκε βέβαιο θάνατο. Ἀλλὰ ἀληθινὴ φιλοπατρία χωρὶς μεγάλη ἀρετὴ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχη. Ὁ Ρήγουλος σὰν πατριώτης ποὺ ἦταν εἶχε πολλὲς ἀρετές. Φιλότιμος καθὼς ἦταν φύλαξε τὶς ὑποσχέσεις του. Ἀπέκρουσε τὶς παρακλήσεις καὶ τὶς προτροπὲς τῶν συμπολιτῶν του καὶ ξαναγύρισε μαζὶ μὲ τοὺς πρέσβεις στὴν Καρχηδόνα ὅπου βρῆκε μαρτυρικὸ θάνατο.

Ἔθνη, συνέχισε ὁ Γεροστάθης, ποὺ οἱ πολίτες τους δὲν εἶναι πρόθυμοι νὰ πεθαίνουν γιὰ τὴν πατρίδα τους εἶναι ἔθνη ἀνάξια νὰ ζοῦν ἐλεύθερα.

Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ εὐδαιμονία τῶν πολιτῶν δὲν μποροῦν νὰ διατηρηθοῦν ἐὰν κάθε πολίτης δὲν εἶναι πρόθυμος καὶ ἕτοιμος νὰ θυσιασθῆ γιὰ τὴν πατρίδα του.

(Ἀπὸ τὸ Γεροστάθη)

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΙΑΝΝΗ

1) Γιάννης κερνᾶ καὶ Γιάννης πίνει.
2) Ἀκόμη δὲν τὸν εἴδαμε καὶ Γιάννη (τὸν ἐβγάλαμε.
3) Φοβᾶται ὁ Γιάννης τὸ θεριὸ καὶ τὸ θεριὸ τὸ Γιάννη.
4) Τ' εἶχες Γιάννη;—Τ' εἶχα πάντα.
5) Ὅπου Γιάννης μάλαμα.
6) Σαράντα πέντε Γιάννηδες ἑνὸς κο(κόρου γνώση.
7) Κόψε ξύλο κάμ' Ἀντώνη
κι' ἀπὸ πλάτανο Μανώλη.
Κι' ἂν ρωτᾶς καὶ γιὰ τὸ Γιάννη
ὅ,τι ξύλο κόψεις κάνει.

Τί σημαίνουν οἱ παραπάνω παροιμίες :

1) Λέγεται γιὰ ὅσους δουλεύουν γιὰ τὸ δικό τους μόνο συμφέρον καὶ ἀγνοοῦν τοὺς ἄλλους.

2) Δὲν πρέπει νὰ εἴμαστε πολὺ βιαστικοὶ στὴν κρίση μας ἢ στὶς ἀποφάσεις μας καὶ νὰ προτρέχουμε ἀπὸ τὰ γεγονότα.

3) Γιὰ μερικοὺς ἀντιπάλους ποὺ ὁ ἕνας φοβᾶται τὸν ἄλλον.

4) Γιὰ κάποιον ποὺ βρίσκεται διαρκῶς σὲ βάσανα καὶ φασαρίες.

5) Καὶ μιὰ παροιμία ποὺ εἶναι ἐπαινετικὴ γιὰ τὸ Γιάννη. Ὅπου ὑπάρχει Γιάννης ὑπάρχει καὶ καλὸ (χρυσάφι).

6) καὶ 7) Περιπαιχτικὲς γιὰ τοὺς Γιάννηδες.

τό ΣΠΙΤΙ τοῦ ΠΑΙΔΙΟΥ

Θὰ σοῦ φανῆ ἴσως παράξενο, ὅτι στὸ ἐξώφυλλο τοῦ σημερινοῦ τεύχους δὲν θὰ διαβάσης μόνο τὸ γνώριμο τίτλο Η ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ.

Τὸ 1951 φέρνει δῶρο 50 «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ», ποὺ ἄνοιξαν διάπλατα τὶς πόρτες τους γιὰ νὰ σᾶς δεχτοῦν.

Αὐτὴ ἡ προσφορὰ τοῦ «Ἐράνου τῆς Βασιλίσσης» εἶναι ἕνα μέρος μόνο, γιατὶ ἐλπίζουμε μέσα στὸν καινούργιο χρόνο τὰ Σπίτια νὰ γίνουν 240. Τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ θὰ σοῦ δίνη, ἀνάλογα μὲ τὴ δική σου προσπάθεια, τὴ χαρὰ καὶ τὶς χρήσιμες γνώσεις ποὺ θὰ σὲ βοηθήσουν νὰ ἀντιμετωπίσης τὴ ζωὴ περήφανα καὶ τίμια. Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, ὅπως εἴπαμε, εἶναι ἀπαραίτητη ἡ δική σου προσπάθεια, γιατὶ τὸ Σπίτι φτιάχτηκε γιὰ νὰ εἶναι δικό σου. Ἐμεῖς, ὁ «Ἔρανος», θὰ σοῦ δώσουμε τὰ μέσα προικίζοντας τὸ Σπίτι σου μὲ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα ἐφόδια καί, δίνοντάς σου τοὺς δασκάλους ποὺ θὰ σὲ βοηθήσουν στὰ πρῶτα σου βήματα.

Ἀπὸ σένα ὅμως θὰ ἐξαρτηθῆ ἡ ἀπόδοση τῆς προσπάθειας, γιατὶ καὶ ἡ γνώμη σου καὶ οἱ ἐπιθυμίες σου θὰ βαραίνουν στὸ κάθε τι ποὺ θὰ γίνεται στὸ Σπίτι. Ἔτσι θὰ σοῦ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ δείξης τὸ τί ἀξίζεις καὶ τὸ κάθε σου ἔργο θὰ εἶναι ἡ δική σου προσφορὰ στὸ χωριό σου.

Μαθαίνοντας, θὰ μπορέσης νὰ καλυτερέψης τὴν καλλιέργεια τῶν χωραφιῶν σου, νὰ περιποιηθῆς τὰ ζῶα σου, ὥστε νὰ σοῦ δώσουν περισσότερα καὶ νὰ βοηθήσης ἀκόμη καὶ στὴν ἀνοικοδόμηση τῆς Πατρίδας μας.

Γι' αὐτὸ σκεφτήκαμε ὅτι, προσθέτοντας καὶ τὸν τίτλο ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ, βρισκόμαστε πιὸ κοντά σου καὶ ἐξασφαλίζομε τὴ συνεργασία ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερων παιδιῶν.

Τὴν ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ θὰ τὴν κλείσωμε μέσα στὴν καρδιά μας σὰν ἕνα σύμβολο ποὺ θὰ θυμίζη πάντα τὴ στοργικὴ ἀγάπη τῆς Βασίλισσάς μας, ἕνα σύμβολο ποὺ θὰ θυμίζη ἀκόμα μιὰ θυσία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ στὶς δύσκολες, ἀλλὰ νικηφόρες στιγμὲς τῆς Ἱστορίας του.

Ὁ καινούργιος τίτλος δίνει αὐτὸ ποὺ ἀληθινὰ θελήσαμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ εἶναι τὸ περιοδικό μας: «Τὸ πνευματικό σας Σπίτι» ποὺ θὰ σᾶς διασκεδάζη καὶ θὰ σᾶς μορφώνη στὶς ὧρες τῆς ξενοιασιᾶς.

Ν. Σ.

ΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Πῶς ἐπέρασες χθές;

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΟΛΓΑ, 14 ἐτῶν.
ΕΥΤΕΡΠΗ, 13 ἐτῶν, ἐξαδέλφη της.

(Ἡ σκηνὴ παριστάνει αὐλὴ σχολείου. Κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο, κάθεται σὲ κάποιο σκαμνάκι ἡ Ὄλγα. Κοντά της στέκεται ἡ Εὐτέρπη).

ΕΥΤΕΡΠΗ: Μοῦ φαίνεσαι σήμερα πολὺ μελαγχολική, Ὄλγα. Τί ἔχεις;
ΟΛΓΑ: Τίποτα... τίποτα ἀπολύτως.
ΕΥΤΕΡΠΗ: Γιατί, λοιπόν, τόση κατήφεια; Λόγο ἀπὸ τὸ στόμα σου δὲν παίρνω. Μήπως εἶσαι ἄρρωστη;
ΟΛΓΑ: Διόλου.
ΕΥΤΕΡΠΗ: Τότε, λοιπόν, κάτι ἄλλο ἔχεις καὶ δὲ θέλεις νὰ μοῦ τὸ πῇς. Φεύγω καὶ σ' ἀφήνω. (Κάνει νὰ φύγη).
ΟΛΓΑ: Ὄχι, ὄχι, σὲ παρακαλῶ, μὴ φεύγεις! Δὲν μὲ ξέρεις τώρα ἐμένα; Μὲ πιάνει καμμιὰ φορὰ μελαγχολία, χωρὶς κι' ἐγὼ νὰ ξέρω γιατί... Κάθησε κοντά μου... Ἐγὼ σ' ἀγαπῶ ἐσένα!...
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ὤ, τὸ ξέρω πὼς μ' ἀγαπᾶς. Ἀλήθεια, ὅταν θὰ σχολάσουμε, θὰ πᾶμε μαζὶ στὰ ἐμπορικά;
ΟΛΓΑ: Τί θὰ κάμης στὰ ἐμπορικά;
ΕΥΤΕΡΠΗ: Θέλω νὰ μοῦ διαλέξης ἕνα μεταξωτὸ μαντηλάκι. Ὁ μπαμπάς μοῦ ἔδωσε σήμερα ἕνα εἰκοσαχίλιαρο, ἄμα τοῦ ἔδειξα τὸν ἔλεγχό μου καὶ θέλω νὰ πάρω ἕνα μεταξωτὸ μαντηλάκι. Ὅλα τὰ κορίτσια χθὲς στὸ πάρτυ εἶχαν μεταξωτὰ μαντηλάκια κεντημένα.
ΟΛΓΑ: Νὰ πᾶμε! Ἀλήθεια, ὅμως, δὲν μοῦ εἶπες πῶς πέρασες χθὲς στὸ πάρτυ.
ΕΥΤΕΡΠΗ (Μ' ἐνθουσιασμό): Ὤ, θαυμάσια! Θαυμάσια! Διασκέδασα πολύ. Χορέψαμε, τραγουδήσαμε, παίξαμε, φάγαμε! Ἦταν περίφημα! Τί ὡραῖο σπίτι ποὺ ἔχει ἡ κυρία Καλλάδη! Τί χαλιά, τί ἔπιπλα, τί καθρέφτες, τί σέρρες, τί ἄνθη, τί εἰκόνες, τί ἀγάλματα! Παράδεισος, Ὄλγα μου, Παράδεισος σωστός. Νὰ ἔβλεπες ἕνα ἀραπάκι μὲ κόκκινα ποὺ ἔχει στὴν πόρτα! Νὰ ἔβλεπες... Ἀλλὰ τί νὰ πῶ καὶ τί ν' ἀφήσω; Ἔπρεπε νὰ ἤσουν ἐκεῖ! Τί κρῖμα νὰ μὴ γνωρίζετε τὴν κυρία Καλλάδη!
ΟΛΓΑ (Μὲ κάποια εἰρωνεία): Τί κρῖμα!
ΕΥΤΕΡΠΗ: Μὲ περιπαίζεις; Καλά! Ἐσὺ πῶς πέρασες χθές;
ΟΛΓΑ: Κι' ἐγὼ πῆγα μὲ τὴ μαμὰ σ' ἕνα σπίτι.
ΕΥΤΕΡΠΗ: Χορέψατε;
ΟΛΓΑ: Διόλου.
ΕΥΤΕΡΠΗ: Γιατί; Τραγουδήσατε;
ΟΛΓΑ: Ὤ, διόλου!
ΕΥΤΕΡΠΗ: Παίξατε;
ΟΛΓΑ: Ὤ, ὤ, διόλου!
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ὥστε δὲν θὰ εὐχαριστήθηκες;
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ἀπεναντίας. Εὐχαριστήθηκα πολύ!
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ἦταν ὄμορφο τὸ σπίτι;
ΟΛΓΑ: Κάθε ἄλλο! Ἕνα χαμόσπιτο σὲ μιὰ ἀπόκεντρη συνοικία, ποὺ οὔτε τ' ὄνομά της δὲν θυμοῦμαι πιά... Ἕνα δωμάτιο ψυχρό, γυμνὸ καὶ σκοτεινό!
ΕΥΤΕΡΠΗ (Γελᾷ): Χά - χά - χά. Πολὺ ὡραία διασκέδασες! Καὶ ποιὸς κατοικεῖ, σὲ παρακαλῶ, σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο;
ΟΛΓΑ: Ὁλόκληρη οἰκογένεια!
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ὁλόκληρη οἰκογένεια σ' ἕνα δωμάτιο;
ΟΛΓΑ: Ναί, μιὰ οἰκογένεια ἀπὸ ἕνα πατέρα ποὺ εἶναι βιβλιοδέτης, ἀλλὰ χωρὶς ἐργασία, γιατὶ εἶναι ἄρρωστος πρὸ δύο μηνῶν... Ἀπὸ μιὰ μητέρα, ποὺ εἶναι σιδερώτρα, ἀλλὰ ποὺ καὶ αὐτὴ τώρα πολὺ λίγη ἐργασία προφθαίνει.. καὶ ἀπὸ δύο κορίτσια: τὸ ἕνα στὴν ἡλικία σου, πηγαίνει... μᾶλλον ἐπήγαινε σὲ μιὰ μοδίστρα,

ΟΛΓΑ: Ἀλλὰ τώρα δὲν ἔχει ν' ἀγοράση βιβλία καὶ τετράδια...
ΕΥΤΕΡΠΗ: Πολὺ δυστυχισμένη μοῦ φαίνεται αὐτὴ ἡ οἰκογένεια. Τί ἰδέα ἦταν αὐτὴ νὰ πᾶτε σὲ τέτοιους ἀνθρώπους!

—Μοῦ φαίνεσαι σήμερα πολὺ μελαγχολική!

ΟΛΓΑ: Μόνο στοὺς εὐτυχισμένους πηγαίνουν, Εὐτέρπη;
ΕΥΤΕΡΠΗ: Βέβαια! Μόνο οἱ εὐτυχισμένοι μποροῦν νὰ περιποιηθοῦν καλά!
ΟΛΓΑ: Ἀλλὰ τοὺς δυστυχισμένους τοὺς περιποιοῦνται... τοὺς ἀνακουφίζουν! Γι' αὐτὸ πήγαμε μὲ τὴ μητέρα σ' αὐτὴ τὴ δυστυχισμένη οἰκογένεια. Μιὰ ἐφημερίδα ἔγραφε τὴ συμφορά της καὶ ζητοῦσε τὴ συνδρομὴ τῶν φιλανθρώπων. Ἐγὼ παρακάλεσα τὴ μητέρα καὶ πήγαμε τὸ ἀπόγευμα! Ὤ, σὲ βεβαιῶ! Δὲν περάσαμε ἄσχημα! Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ παρὰ νὰ βοηθᾷς καὶ ν' ἀνακουφίζης δυστυχεῖς! Τοὺς πήγαμε φορέματα. Τοὺς δώσαμε χρήματα... Πόσο μ' ἔκανε εὐτυχισμένη ἡ χαρά τους!
ΕΥΤΕΡΠΗ (Σκεπτική): Ἀλλὰ γιατί, λοιπόν, εἶσαι λυπημένη, ἀφοῦ πέρασες χθὲς τόσο ὡραῖα;
ΟΛΓΑ: Θέλεις, λοιπόν, νὰ σοῦ τὸ πῶ; Γιατὶ δὲν μπόρεσα νὰ τοὺς κάμω ὅσο καλὸ ἤθελα! Ἡ μικρὴ θέλει βιβλία γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ τὰ χρήματα ποὺ τοὺς δώσαμε δὲν φθάνουν! Τάθελαν γιὰ ἄλλα πράγματα, ἀναγκαιότερα. Εἶπα τῆς μητέρας μου νὰ δώσουμε ἀκόμη λίγα, ἀλλὰ μοῦ εἶπε πὼς ἐδώσαμε ἀρκετὰ καὶ ἂν ἔκαναν ὅλοι ὅ,τι ἐμεῖς, ἡ οἰκογένεια θὰ ἦταν πολὺ εὐτυχισμένη... Καὶ ὅμως τὸ κοριτσάκι ἔχει ἕνα τέτοιο πόθο νὰ πάη πάλι στὸ σχολεῖο, ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῇς! Τῆς ἀρέσαν πολὺ τὰ γράμματα... Τὴν ἔβαλα νὰ μοῦ διαβάση κάτι τι... Διαβάζει ὡραῖα, χωρὶς λάθος... Αὐτὰ συλλογίζομαι καὶ εἶμαι λυπημένη! Νὰ εἶχα χρήματα δικά μου...
ΕΥΤΕΡΠΗ (Μ' ἐνδιαφέρον): Καὶ πόσα χρειάζονται γιὰ τὰ βιβλία τῆς μικρῆς;
ΟΛΓΑ: Μὰ 15—20 χιλιάδες δραχμὲς φθάνουν!
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ἂν σοῦ τὶς ἔδινα ἐγώ;
ΟΛΓΑ: Ἐσύ; Ἔχεις ἐσύ;
ΕΥΤΕΡΠΗ: Δὲν σοῦ εἶπα ὅτι ὁ μπαμπᾶς μοῦ ἔδωσε...
ΟΛΓΑ: Ναί. Καὶ τὸ μεταξωτὸ μαντήλι;
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ὤ, τὸ μεταξωτὸ μαντήλι! Ἡ ἱστορία σου μ' ἔκαμε νὰ τὸ ξεχάσω! Τὴν λυπήθηκα αὐτὴ τὴν οἰκογένεια, Ὄλγα, καὶ θέλω κι' ἐγὼ νὰ τῆς κάμω ἕνα καλό! Νά, πάρε, σὲ παρακαλῶ, τὶς 20 χιλιάδες καὶ στεῖλε τες! (Τῆς δίνει τὸ χαρτονόμισμα).
ΟΛΓΑ (Ἀγκαλιάζει τὴν Εὐτέρπη): Ὤ, τί καλὴ ποὺ εἶσαι. Ἡ χθεσινή μου εὐτυχία συμπληρώνεται σήμερα!
ΕΥΤΕΡΠΗ: Μὰ κι' ἐγὼ εἶμαι πολὺ εὐτυχής.
ΟΛΓΑ: Πές μου εἰλικρινά! Ἐχάρηκες χθὲς στὸ πάρτυ, ὅσο χαίρεσαι αὐτὴ τὴ στιγμή;
ΕΥΤΕΡΠΗ: Ὤ! Ὄχι! Ὄχι! Γι' αὐτὸ εἶμαι τώρα βέβαιη ὅτι ἐσὺ πέρασες χθὲς καλλίτερα ἀπὸ μένα καὶ μετανοιώνω γιὰ ὅσα σοῦ ἔλεγα πρωτήτερα! Τώρα δὲν εἶσαι πιὰ λυπημένη;
ΟΛΓΑ: Κάθε ἄλλο! (Ἀκούγεται τὸ κουδοῦνι). Πᾶμε μέσα! Ἡ ὥρα τοῦ μαθήματος. (Ξεκινοῦν ἀγκαλιασμένες).
ΕΥΤΕΡΠΗ: Γίνεται καλλίτερο μάθημα ἀπ' αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔδωσες τώρα ἐσύ;

(Αὐλαία)

Ἡ κριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνει τὶς συνεργασίες

Σᾶς ἀναγγέλλουμε σήμερα μιὰ ἀκόμη καινοτομία: "Ὅλες οἱ συνεργασίες ποὺ πήραμε, δόθηκαν σὲ μιὰ κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπὸ νέους. Εἶναι κι' αὐτὸ μιὰ ἀπὸ τὶς καινοτομίες ποὺ κάναμε. Σκεφτήκαμε πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ στηριζώμαστε μόνο στὴν κρίση τὴ δική μας, ἀλλὰ νάχουμε, συμβουλευτικὴ τὴν κρίση τῶν νέων ἀναγνωστῶν μας. Ἔτσι ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς συναντήσεις μὲ φίλους μας ἐδῶ στὴν Ἀθήνα, ὁρίσαμε μιὰ κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τούς: Χρῆστο Μαρκουλῆ, Νίνα Καμπίση, Νίκο Δάκο, Πάνο Τσαμαρδᾶ καὶ Μιχαὴλ Βιδάκη.

Ἡ ἐπιτροπή, λοιπόν, μᾶς ἐπέστρεψε μὲ δικαιολογημένη τὴν κρίση της τά: «Ἡ Ζωὴ τραγουδᾶ τὸν 'Τὸς-Τὸ», «Ἀνατολὴ τοῦ Χόλλυγουντ», «Στὸν Ἀϊ-Λιά» τοῦ Β. Χρ. Βασιλοπούλου, «Τὸ κυνῆγι καὶ τὸ ἁμάρτημα τοῦ Τζόφρυ», «Θέλει ὁ Θεὸς τὸν κλέφτη» τοῦ Ἀθ. Μπεκρῆ, Πρωϊνὴ ἐκδρομὴ τοῦ «Χόλλυγουντ», Ὁ Γέρο-Πεΐγκος τοῦ Κων. Θεοδ. Καραγιώργη, Καταιγίδες στὴν ἐκδρομὴ τῆς Δώρας Κολώνια, Ἀληθινὴ ἐλευθερία τοῦ Ἰωάννου Ταίντζη, «Τὸ Παιδομάζωμα» σκέτς τοῦ Δ. Πυργῆ. Καὶ τὰ ποιήματα: Νοσταλγία τοῦ Νησιοῦ, τοῦ Ν. Τζιώρα, «Τὸ χωριό μου» τῆς Μαρίας Δάγια, «Ὁ Ἕλλην Φαντάρος» τοῦ Ἀντωνίου Μωραΐτη, «Ὁ καϋμὸς τῆς ξενητιᾶς» τοῦ Σπ. Πεντάκαλου, «Ἑλλάδα» τοῦ Κυριάκου Ἀθ. Μπαλτιζώνη, «Μικρὴ Ἐκκλησοῦλα» τοῦ Πέτρου Γράτσια, «Πῶς ἤθελα» τῆς Μαρρομμάτας Αἰγιώτισσας, «Ἀποχωρισμοῦ λόγια» τοῦ Γεωργίου Β. Ματαυτσῆ, «Χαρὰ σ' ἐκεῖνον» τοῦ Ἰακώβου Ἐμ. Ψαρρᾶ, «Ἀνατολὴ» τῆς Εὐαγγελίας Μαστροδήμου, «Γνωρίζω τὴν Ἑλλάδα μας» τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουτσομητροπούλου καὶ Γεωργίου Σπ. Μπαρμπαροπούλου Κυπαρισσία.

Συμφωνοῦμε μὲ τὴν κρίση τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐκφράζουμε τὶς θερμές μας εὐχαριστίες. Ὅλοι οἱ φίλοι μας ποὺ μᾶς ἔστειλαν συνεργασίες καὶ δὲν ἔτυχαν τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐπιτροπῆς, τοὺς παρακαλοῦμε θερμὰ νὰ μὴ ἀπογοητευθοῦν. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ὑπόσχονται πολλά. Ἂς βάλουν τὰ δυνατά τους κι' ἂς προσπαθήσουν νὰ γράψουν κάτι καλύτερο. Δυστυχῶς μεταξὺ τῶν ἀπορριφθέντων ἦταν καὶ μερικὲς ἀντιγραφές. Ἡ ἐπιτροπὴ γιὰ πρώτη φορὰ ἀποσιωπᾶ τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν ποὺ ἔστειλαν

Γιὰ νὰ μαθαίνετε καὶ νὰ διασκεδάζετε

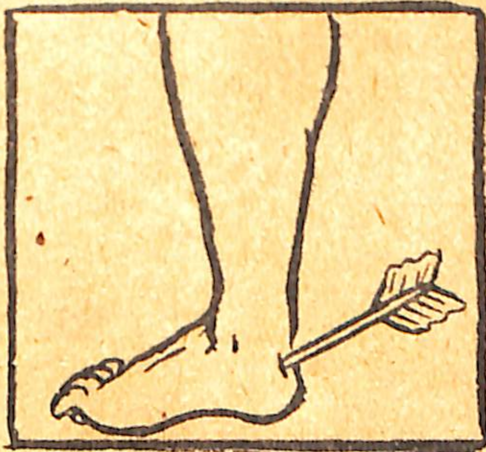
ΠΟΙΟΣ ΕΙΠΕ ΤΗ ΦΡΑΣΗ;

Τί σημαίνουν οἱ φράσεις:
1) 'Αχίλλειος πτέρνα.
2) 'Αντίπαλον Δέος.
3) "Οζειν ἐλλυχνίων.
4) Λέγ', ὦ 'γαθέ, μᾶλλον εἴ τί σε κακὸν πεποίηκε· σὺ γὰρ, οὐκ ἐμαυτῷ δικάζω.
5) Οὐδὲν ἐστι, παῖ, σὺ μικρὸν ἀλλὰ μέγα πάντως ἀγαθὸν ἢ κακόν.
6) Μικρὸς τὸ δέμας, ἀλλὰ μαχητής.
7) "Ελληνες ἀεὶ παῖδες.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) 'Αχίλλειος πτέρνα:

Τὴ φράση τὴ λέμε σήμερα γιὰ τὰ ἀδύνατα ἢ ἀσθενικὰ σημεῖα ποὺ παρουσιάζει ὁ χαρακτήρας ἢ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, ἢ κάποιου συγκροτήματος. "Αν ἕνας ἄνθρωπος καλὸς κατὰ τὰ ἄλλα, ἔ-

χει τὸ ἐλάττωμα τοῦ πιοτοῦ, λέμε ὅτι τὸ «πιοτὸ» εἶναι ἡ ἀχίλλειος πτέρνα» του.

Ἡ φράση προέρχεται ἀπὸ τὸν ὁμηρικὸ ἥρωα τὸν 'Αχιλλέα!

Ὁ 'Αχιλλέας ἦταν γιὸς τοῦ Πηλέα, τοῦ Βασιλιᾶ τῆς Φθίας τῆς Θεσσαλίας, καὶ τῆς Θέτιδας.

Ἡ Θέτις θέλησε νὰ κάμη τὸ γιό της τὸν 'Αχιλλέα ἀθάνατο. Γιὰ νὰ τὸ πετύχη μεταχειρίστηκε δυὸ τρόπους, ποὺ καὶ οἱ δυὸ ἀναφέρονται στὴ Μυθολογία.

Κατὰ τὸν πρῶτο μῦθο, ἡ Θέτιδα ἄλειφε τὸν 'Αχιλλέα τὴν ἡμέρα μὲ ἀμβροσία καὶ τὴ νύκτα τὸν ἔβαζε στὶς φλόγες γιὰ νὰ τοῦ κάψη τὰ θνητὰ μέρη τοῦ σώματός του. 'Αλλὰ μὲ φρίκη εἶδε τὸ γιό του μέσα στὶς φλόγες ὁ Πηλέας. "Ετρεξε, ἅρπαξε τὸ παιδί του ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μητέρας του. "Ετσι ἡ Θέτιδα ἔφυγε καὶ ξαναγύρισε στὴ θάλασσα χωρὶς νὰ τελειώση τὸ ἔργο της. Γιατὶ ὁ 'Αχιλλέας εἶχε γίνει ἀθάνατος σ' ὅλο του τὸ σῶμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πτέρνα του, ποὺ δὲν εἶχε μπῆ στὶς φλόγες. Ἦταν τὸ μόνο τρωτὸ σημεῖο στὸ σῶμα του.

Κατὰ τὸ δεύτερο μῦθο, ποὺ εἶναι καὶ περισσότερο γνωστός, ἡ Θέτιδα, γιὰ νὰ κάμη τὸ γιό της ἀθάνατο, τὸν βουτοῦσε στὰ νερὰ τῆς Στύγας. "Ολο του, λοιπόν, τὸ σῶμα τοῦ 'Αχιλλέα γινόταν ἄτρωτο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ φτέρνα, ἀπὸ τὴν ὁποία τὸν κρατοῦσε ἡ μάνα του.

Μὰ καὶ μὲ τὸν πρῶτο καὶ τὸν δεύτερο μῦθο ὁ 'Αχιλλέας ἦταν ἄτρωτος σ' ὅλο του τὸ σῶμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν «'Αχίλλειο πτέρνα» του, τὸ μοναδικὸ τρωτὸ σημεῖο, τὸ «point faible» του!

Κι' ἔτσι σκοτώθηκε ὁ 'Αχιλλέας. Ὁ Πάρις τὸν τόξευσε στὴ φτέρνα καὶ πέθανε ἀπὸ τὸ πλῆγμα ποὺ δέχτηκε.

Μιὰ ὅμως ποὺ γίνεται λόγος γιὰ τὸν 'Αχιλλέα ἀξίζει νὰ ποῦμε καὶ τὸν ἄλλο μῦθο. Ὁ Κάλχας, ὁ μάντις τῶν 'Αχαιῶν εἶχε

νατος. Τί νὰ κάμη, λοιπόν; "Εντυσε γυναικεῖα τὸν 'Αχιλλέα καὶ τὸν ἔστειλε στὸ βασιλιᾶ τῆς Σκύρου, τὸν Λυκόμηδο, γιὰ νὰ ζήση ἀγνώριστος ἀνάμεσα στὶς κόρες του. Μιὰ κακὴ ἀπόπειρα «φυγοστρατίας». Μὰ ὁ πολυμήχανος βασιλιὰς τῆς 'Ιθάκης, ὁ 'Οδυσσέας, μεταχειρίσθηκε ἕνα ἔξυπνο κόλπο γιὰ νὰ βρῆ τὸν 'Αχιλλέα: Παρουσιάστηκε σὰν ἔμπορος στὴν αὐλὴ τοῦ Λυκομήδη κι' ἔβγαλε τὶς πραμάτειές του γιὰ νὰ τὶς δοῦν οἱ βασιλοποῦλες. Μὰ ἀνάμεσα στὰ γυναικεῖα κοσμήματα καὶ τ' ἄλλα εἴδη, ὁ 'Οδυσσέας ἔβαλε καὶ μιὰ ἀσπίδα καὶ ἕνα ξίφος. Ὁ 'Αχιλλέας ἔπεσε στὴ παγίδα. Κι' ἀντὶ νὰ προσέξη τὰ γυναικεῖα κοσμήματα, ἅρπαξε τὰ ὅπλα. Τὸν ἀναγνώρισε ἔτσι ὁ 'Οδυσσέας καὶ τὸν πῆρε μαζί του.

2) 'Αντίπαλον δέος:

Ἡ ἔκφραση ἀναφέρεται σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς δημηγορίες τοῦ Θουκυδίδη. Λέει σχετικά: «Τὸ δὲ ἀντίπαλον δέος μόνον πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν· ὁ γὰρ παραβαίνειν τι βουλόμενος τῷ μὴ προέχειν ἂν ἐπελθεῖν ἀποτρέπεται». Δηλαδή: ἀποδίδοντας τὴ φράση μὲ τὴν ἔννοιά της, ὁ φόβος ἀπὸ τὸν ἰσόπαλο ἀνταγωνιστὴ ἔχει τὴ δύναμη νὰ συγκρατήση ἀπὸ τὴν αὐθαιρεσία καὶ τὸ πιὸ αὐταρχικὸ κράτος καὶ νὰ διατηρήση ἰσότιμη σχέση ἀνάμεσα στοὺς συμμάχους.

3) "Οζειν ἐλλυχνίων:

Τὴ φράση αὐτὴ τὴν ἀναφέρει στὴ βιογραφία τοῦ Δημοσθένη ὁ Πλούταρχος. Κάποιος 'Αθηναῖος δημαγωγός, γιὰ νὰ τὸν κακολογήση, εἶπε πὼς οἱ λόγοι του μυρίζουν ἀπὸ φιτίλια λυχναριοῦ. Θέλοντας νὰ πῆ πώς, γιὰ νὰ γράψη τοὺς λόγους του, εἶχε δουλέψει πολλὲς ὧρες τὴ νύχτα, ὥστε οἱ λόγοι του εἶχαν πάρει τὴ μυρουδιὰ τοῦ λυχναριοῦ.

Σήμερα τὴ φράση τὴ λένε γιὰ κάποιο ἔργο ποὺ χρειάστηκε ὑπομονετικὴ καὶ ἐπίπονη ἐργασία.

4) Λέγ', ὦ 'γαθέ, μᾶλλον εἴ τί σε κακὸν πεποίηκε· σὺ γάρ, οὐκ ἐμαυτῷ δικάζω.

Δηλαδή: Λέγε καλύτερα, φίλε μου, ἂν ἔκαμε κανένα κακὸ σὲ σένα· γιατὶ δικὴ σου ὑπόθεση δικάζω καὶ ὄχι δική μου.

Οἱ ἀθάνατοι αὐτοὶ λόγοι τοῦ 'Αριστείδη διασώθηκαν ἀπὸ τὸν Πλούταρχο, γιὰ νὰ ἀποδείξουν ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ μεγαλεῖο τοῦ 'Αθηναίου αὐτοῦ ποὺ τόσο

σωστὰ ὠνομάστηκε Δίκαιος! Καὶ εἶναι κι' ἕνα μάθημα ἀμερόληπτης ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης.

ὁ ἀντίδικός του εἶχε κάποτε ἀδικήσει καὶ τὸν ἴδιο...

Μ' αὐτὸς τὸν ἀποστόμωσε μὲ τὰ λόγια αὐτά:

— Λέγε καλύτερα, τοῦ εἶπε, τί κακὸ ἔκαμε σὲ σένα! Γιατὶ τώρα δικάζω δική σου ὑπόθεση καὶ ὄχι δική μου.

5) Οὐδὲν ἐσεί, παῖ, σὺ μικρὸν ἀλλὰ μέγα πάντως ἀγαθὸν ἢ κακόν:

Δηλαδή: 'Εσύ, παιδί μου, δὲν θὰ γίνης τίποτε μικρό, ἀλλὰ ἐξάπαντος μεγάλο, καλὸ ἢ κακό!

Εἶναι τὰ προφητικὰ λόγια ποὺ εἶπε γιὰ τὸ Θεμιστοκλῆ ὁ δάσκαλός του.

Βλέποντας ὁ δάσκαλος στὸ Θεμιστοκλῆ συνταιριασμένα ἀνάμιχτα ἐλαττώματα καὶ προτερήματα, ὁρμητικότητα καὶ φιλοδοξία, σύνεση καὶ ἐνδιαφέρο γιὰ τὴν πολιτική, προφήτεψε πὼς δὲν θὰ γίνη τίποτε μέτριο! Θὰ γινόταν ἢ πολὺ σπουδαῖος ἢ πολὺ κακός!

6) Μικρὸς τὸ δέμας ἀλλὰ μαχητής:

'Αναφέρεται στὴν 'Ηλιάδα ἡ φράση ἔτσι: «(Τυδεὺς τοι) μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής»! Τὴ φράση μεταφράζει ὁ Πάλλης: «'Εκεῖνος ἦταν μιὰ μπουκιὰ κορμί, μὰ παληκάρι».

"Ετσι ἀκριβῶς λέει ὁ "Ομηρος τὸν Τυδέα, γιὸ τοῦ Οἰνέα καὶ τῆς Περιβίας, ποὺ διακρίθηκε στὴ μάχη κατὰ τῶν Θηβῶν γιὰ τὴν ἀνδρεία του μὰ καὶ τὴν ἀγριότητά του.

7) "Ελληνες ἀεὶ παῖδες:

Τὴ φράση αὐτὴ τὴν ἀναφέρει ὁ Πλάτων στὸν Τίμαιο.

Κάποιος Αἰγύπτιος παπᾶς εἶπε κάποτε στὸ Σόλωνα:

— Ὦ Σόλων - Σόλων, "Ελληνες ἀεὶ παῖδές ἐστε, γέρων δὲ "Ελλην οὐκ ἔστιν». Δηλαδή: Οἱ "Ελληνες εἶστε πάντοτε παιδιά. "Ελληνας δὲ γέρος δὲν ὑπάρχει.

Κι' ἐπειδὴ ὁ Σόλωνας δὲν πολυκατάλαβε τί ἤθελε νὰ τοῦ πῆ, ὁ Αἰγύπτιος παπᾶς συνέχισε: «Νέοι ἐστὲ τὰς ψυχὰς πάντες. Οὐδεμίαν γὰρ ἐν αὐταῖς ἔχετε δι' ἀρχαίαν ἀκοὴν παλαιὰν δόξαν, οὐδὲ μάθημα χρόνου πολιὸν οὐδέν». Δηλαδή: «Εἶσαστε ὅλοι νέοι στὶς ψυχές σας. Γιατὶ δὲν ἔχετε πεποιθήσεις ριζωμένες σὲ δοξασίες, ποὺ σᾶς κληρονομήθηκαν οὔτε γνώσεις γερασμένες».

Ὁ Αἰγύπτιος παπᾶς, ὅπως φαίνεται, θαύμαζε τοὺς "Ελληνες γιὰ τὴ νεανικὴ δροσιά τους, τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν πρωτοτυπία τῆς σκέψης των.

Ὡστόσο ἡ φράση αὐτὴ λέγεται σήμερα μὲ ἐντελῶς διαφορετικὸ νόημα γιὰ τοὺς νέους "Ελληνες. Σημαίνει ἀπάνω - κάτω αὐτὸ ποὺ λέει μὲ τοὺς παρακάτω στίχους του ὁ Λασκαράτος:

Εἶναι τοῦτος ὁ κόσμος μιὰ σφαίρα

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Τὸ 1950 τέλειωσε καὶ μπήκαμε στὸ 1951.

Τί ἔγινε μέσα στὸν χρόνο ποὺ πέρασε; Πόσες ἀθλητικὲς συναντήσεις, πόσοι διεθνεῖς ἀγῶνες, ποιοὶ κέρδισαν τὰ διάφορα πρωταθλήματα; Ἂς κάνουμε λοιπὸν μιὰ μικρὴ ἀνασκόπηση.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Ἀρχίζουμε μὲ τὸ δημοφιλέστερο σπὸρ σ' ὅλον τὸν κόσμο, τὸ ποδόσφαιρο.

Στὴν Ἑλλάδα μέσα στὸ 1950 ἡ Α.Ε.Κ. κέρδισε τὸ πρωτάθλημα Ἀθηνῶν καὶ τὸ κύπελλο Ἑλλάδας. Ὁ «Ὀλυμπιακὸς» κέρδισε τὸ πρωτάθλημα Πειραιῶς καὶ τῆς Θεσσαλονίκης ὁ «Ἄρης».

Ὁ Β. Μαυρουδῆς, ὁ καλύτερος Ἕλληνας δρομέας τῶν δρόμων ἡμιαντοχῆς

Τὸ 1950 τρεῖς ξένες ὁμάδες ἐπισκεφθήκανε τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Αἰγυπτιακὴ «Ρεγκρέσιον», ἡ Αὐστριακὴ «Νίκολσον» καὶ ἡ Ἀγγλικὴ «Καίμπριτζ». Τὰ ἀποτελέσματα τῶν συναντήσεων ἦσαν τὰ ἀκόλουθα: Α.Ε.Κ. — Ρεγκρέσιον 0—0, Ὀλυμπιακὸς — Ρεγκρέσιον 0—2, 3—1, Παναθηναϊκὸς — Ρεγκρέσιον 2—0 1—3, Α.Ε.Κ. — Νίκολσον 2—0, Ὀλυμπιακὸς Νίκολσον 2—0, 1—2. Παναθηναϊκὸς — Νίκολσον 1—1. Ρεγκρέσιον — Α.Ε.Κ. 1—0, Ὀλυμπιακὸς — Ρεγκρέσιον 4—1, Παναθηναϊκὸς — Ρεγκρέσιον 2—1, Μικτὴ Ὀλυμπιακοῦ Α.ΕΚ., Π.Α.Ο. — Ρεγκρέσιον 3—1.

Ἡ ἐθνικὴ ποδοσφαιρική μας ὁμάδα ἀγωνίσθηκε στὴν Αἴγυπτο ὅπου τὴν πρώτη φορὰ ἡττήθηκε μὲ 2—0 ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν Αἰγύπτου καὶ τὴν δεύτερη ἐνίκησε μὲ 1—0. Τελευταῖα στὶς 13 Δεκεμβρίου ἡ ἐθνικὴ ὁμάδα νικήθηκε ἀπὸ τὴν Β' Γαλλίας μὲ 1—0.

★

... κόσμο ἔγιναν ... θνῶν αὐτῶν συναντήσεων εἶναι 106. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων αὐτῶν ἔχουν ὡς ἑξῆς:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

19 — Κάϊρον... Αἴγυπτος—Ἑλλὰς 2—0.

28 — Νιοῦ-Κάστλ... Β' Ἀγγλίας — Ὁλλανδία 1—0.

ΜΑΡΤΙΟΣ

5 — Μπολώνια... Ἰταλία — Βέλγιον 3—1.

8 — Ρέξαμ... Οὐαλλία — Ἰρλανδία 0—0.

19 — Βιέννη.. Αὐστρία — Ἑλβετία 3—3.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

2 — Βιέννη... Αὐστρία — Ἰταλία 1—0.

2 — Μαδρίτη... Ἱσπανία—Πορτογαλία 5—1.

9 — Λισσαβών.. Πορτογαλία — Ἱσπανία 2—2.

9 —Μπουένος Ἄϊρες...Ἀργεντινὴ — Παραγουάη 4—0.

15 — Γλασκώβη... Ἀγγλία — Σκωτία 1—0.

16 — Ἀμβέρσα... Βέλγιον — Ὁλλανδία 2—0.

16 — Λουξεμβοῦργον... Β' Βέλγιον—Λουξεμβοῦργον 4—2

26 — Γλασκώβη... Σκωτία —Ἑλβετία 3—1.

30 — Βουδαπέστη... Οὐγγαρία—Τσεχοσλοβακία 5—0.

ΜΑΪΟΣ

7 — Σὰν Πάολο... Οὐραγουάη — Βραζιλία 4—3.

9 — Ρίο Ἰανέϊρο... Βραζιλία — Παραγουάη 2—0.

10 — Ρίο Ἰανέϊρο... Παραγουάη — Οὐραγουάη 3—2.

14 — Ρίο Ἰανέϊρο... Βραζιλία — Οὐραγουάη 3—0.

10 — Βρυξέλλαι... Βέλγιον —Ἰρλανδία 5—1.

14 — Βιέννη... Αὐστρία — Οὐγγαρία 5—3.

14 — Βουκουρέστι... Πολωνία — Ρουμανία 1—0.

14 — Λισσαβών... Ἀγγλία —Πορτογαλία 5—3.

17 — Ἄμστερνταμ... Ὁλλανδία — Β' Ἀγγλίας 3—0.

18 — Βρυξέλλαι... Ἀγγλία —Βέλγιον 4—1.

21 — Λισσαβών... Πορτογαλία — Σκωτία 2—2.

21 — Λουξεμβοῦργον... Β' Ἀγγλίας—Λουξεμβοῦργον 2-1.

21 — Βουκουρέστι... Ρουμανία—Τσεχοσλοβακία 1—1.

28 — Ρεϋκιαβίκ... Ἰσλανδία—Φινλανδία 3—3.

28 — Βελιγράδι... Γιουγκοσλαβία — Δανία 5—1.

27 — Μπρατισλάβα... Ρουμανία—Τσεχοσλοβακία 2—1.

29 — Κων)πολις... Σκωτία — Ἰρὰν 6—1.

29 — Παρίσι... Σκωτία — Γαλλία 1—0.

29 — Νίκαια... Β' Γαλλίας — Βιετνὰμ 5—2.

ΙΟΥΝΙΟΣ

4 — Βαρσοβία... Οὐγγαρία —Πολωνία 5—2.

4 — Βρυξέλλαι... Βέλγιον — Γαλλία 4—1.

4 — Λουξεμβοῦργον... Β' Γαλλίας—Λουξεμβοῦργον 1-0.

9 — Ἑλσίνκι... Φιλανδία—Ὁλλανδία 4—1.

11 — Στοκχόλμη... Σουηδία—Ὁλλανδία 4—1.

11 — Τίρανα... Ἀλβανία—Βουλγαρία 2—1.

11 — Βέρνη.. Γιουγκοσλαβία — Ἑλβετία 4—0.

18 — Ἄαρνους... Δανία—Νορβηγία 4—1.

ΚΥΠΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Α' ΟΜΙΛΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ

24 — Μπέλε Ὀριζόντε...Γιουγκοσλαβία—Ἑλβετία 3—0.

24 — Ρίο Ἰανέϊρο... Βραζιλία—Μεξικὸ 4—0.

28 — Πόρτο Ἀλέγκρε... Γιουγκοσλαβία — Μεξικὸ 4—1.

28 — Σὰν Πάολο... Βραζιλία — Ἑλβετία 2—2.

ΙΟΥΛΙΟΣ

1 — Ρίο Ἰανέϊρο... Βραζιλία — Γιουγκοσλαβία 2—0.

2 — Πόρτο Ἀλέγκρε... Ἑλβετία—Μεξικὸ 2—1.

Προεκρίθη ἡ Βραζιλία.

Β' ΟΜΙΛΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ

25 — Κουριτίμπα... Ἱσπανία—Η.Π.Α. 3—1.

25 — Ρίο... Ἀγγλία — Χιλὴ 2—0.

29 — Ρίο... Ἱσπανία — Χιλὴ 2—0.

29 — Μπέλε Ὀριζόντε.. Η.Π.Α. — Ἀγγλία 1—0.

ΙΟΥΛΙΟΣ

2 — Ρίο... Ἱσπανία—Ἀγγλία 1—0.

Ἡ Δὶς Γεωργαντᾶ, ἡ καλύτερη Ἑλληνίδα τεννίστρια

2— Ρετσίφ... Χιλὴ — Π.Α. 5—2.

Προεκρίθη ἡ Ἱσπανία.

Γ' ΟΜΙΛΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ

25 — Σὰν Πάολο... Σουηδία—Ἰταλία 3—2.

29 — Κουριτίμπα... Σουηδία—Παραγουάη 2—2.

ΙΟΥΛΙΟΣ

2— Σάο Πάολο... Ἰταλία —Παραγουάη 2—0.

Προεκρίθη ἡ Σουηδία

Δ' ΟΜΙΛΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ

2 — Μπέλε Ὀριζόντε... Οὐραγουάη—Βολιβία 8—0.

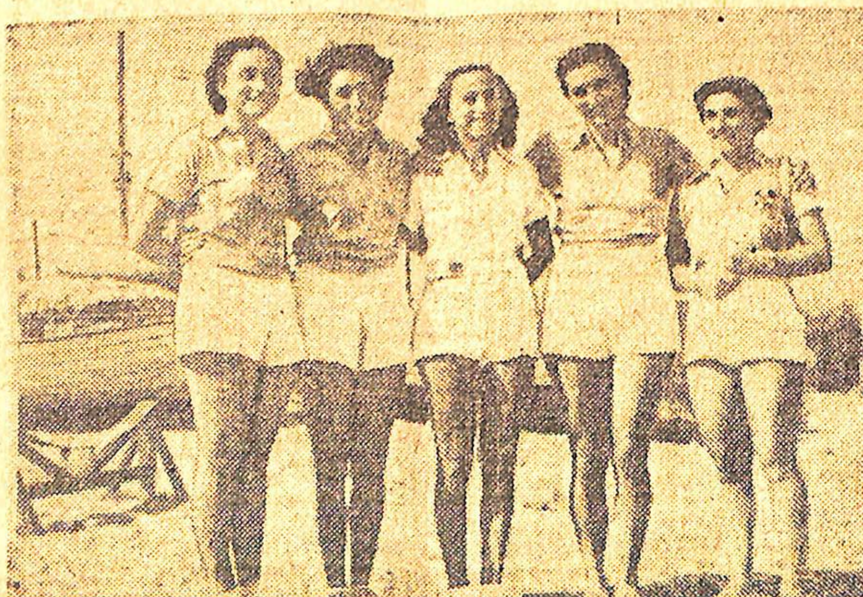
Προεκρίθη ἡ Οὐραγουάη.

ΤΕΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ

9 — Σάο Πάολο... Οὐραγουάη—Ἱσπανία 2—2.

9 — Ρίο... Βραζιλία—Σουηδία 7—1.

13 — Ρίο... Βραζιλία — Ἰ-

16 — Σάο Πάολο... Σουηδία—Ἱσπανία 3—1.
16 — Ρίο... Οὐραγουάη—Βραζιλία 2—1.
Ἡ Οὐραγουάη ἐκέρδισε τὸ κύπελλον.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

15 — Βέρνη... Νορβηγία—Λουξεμβοῦργον 2—2.
20 — Ὄσλο... Λουξεμβοῦργον — Β΄ Νορβηγίας 1—0.
27 — Ἑλσίνκι... Δανία—Φινλανδία 2—1.
27 — Σόφια... Τσεχοσλοβακία—Βουλγαρία 2—1.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

3 — Στοκχόλμη... Γιουγκοσλαβία — Σουηδία 2—1.
7 — Ἑλσίνκι... Φινλανδία—Γιουγκοσλαβία 3—2.
10 — Κοπεγχάγη... Γιουγκοσλαβία — Δανία 4—1.
10 — Ὄσλο... Νορβηγία—Φινλανδία 4—1.
17 — Πράγα... Τσεχοσλοβακία—Ἀλβανία 3—0.
24 — Ὄσλο... Σουηδία — Νορβηγία 3—1.
24 — Ἑλσίνκι... Σουηδία —Φινλανδία 1—0.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

7 — Μπέλφαστ... Ἀγγλία —Ἰρλαδία 4—1.
8 — Βιέννη... Αὐστρία — Γιουγκοσλαβία 7—2.
15 — Μπάλ... Ἑλβετία — Ὁλλανδία 7—2.
15 — Στοκχόλμη... Σουηδία — Δανία 4—0.
21 — Κάρντιφ... Σκωτία—Οὐαλλία 3—1.
22 — Βαρσοβία... Τσεχοσλοβακία — Πολωνία 4—1.
22 — Ἐλσιφόργκ... Β΄ Σουηδία — Φινλανδία 1—0.
29 — Βουδαπέστη... Οὐγγαρία — Αὐστρία 4—3.
29 — Σόφια... Βουλγαρία — Πολωνία 1—0.
29 — Λουξεμβοῦργον... Αὐστρία — Λουξεμβοῦργον 2—1
27 — Τεχεράνη... Ἰρὰν — Πακιστὰν 5—1.
28 — Τὲλ Ἀβίβ... Ἰσραὴλ — Τουρκία 5—1.
29 — Ἄγκυρα... Τουρκία —Αἴγυπτος 3—1.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1 — Γλασκώβη... Σκωτία —Ἰρλαδία 6—1.
1 — Παρίσι... Γαλλία — Βέλγιον 3—3.
5 — Βιέννη... Αὐστρία — Δανία 5—1.
5 — Βελιγράδι... Γιουγκοσλαβία — Νορβηγία 9—0.
12 — Σόφια... Βουλγαρία — Οὐγγαρία 1—1.
12 — Ἀμβέρσα... Βέλγιον — Ὁλλανδία 7—2.
12 — Γενεύη... Ἑλβετία—Σουηδία 4—2.
12 — Λουξεμβοῦργον — Β΄ Βελγίου 2—2.
15 — Σάντερλαντ... Ἀγγλία—Οὐαλλία 4—2.
22 — Λονδίνον... Ἀγγλία — Γιουγκοσλαβία 2—2.
22 — Στουτγάρδη... Γερμανία — Ἑλβετία 1—0.
21 — Σααρμπρούγκ... Σάαρ —Β΄ Ἑλβετίας 5—3.
25 — Δουβλῖνον... Ἰρλανδία —Νορβηγία 2—2.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἕνα στιγμιότυπο ἀπὸ τὸν ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα Ἑλλάδας — Γαλλίας. Ὁ Πεντζαρόπουλος ἀποκρούει μὲ γροθιά.

Τουρκία 3—0.
10 — Παρίσι... Γαλλία — Ὁλλανδία 5—2.
10 — Ἄγκυρα... Β΄ Γαλλίας — Τουρκία 3—2.
13 — Γλασκώβη... Αὐστρία — Σκωτία 1—0.
13 — Ἀθῆναι... Β΄ Γαλλίας — Ἑλλὰς 1—0.

ΣΤΙΒΟΣ

Στὸν κλασσικὸ ἀθλητισμὸ τὸ 1950 εἴχαμε στὴν Ἑλλάδα δύο διεθνεῖς συναντήσεις. Μὲ τοὺς Βέλγους ποὺ μᾶς νίκησαν στὴν γενικὴ βαθμολογία μὲ 97—82 βαθμ. καὶ μὲ τοὺς Ἰταλούς. Ἡ Ἑλληνικὴ ὁμάδα μετέσχε καὶ στὸ Εὐρωπαϊκὸ πρωτάθλημα. Τὰ νέα ρεκὸρ ποὺ σημειώθηκαν ἀπὸ τοὺς ἀθλητές μας στὰ διάφορα ἀγωνίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

Δρόμος 400 μ. Μαυρουδῆς 49΄΄8. Δρόμος 800 μ. 1΄55΄΄ 2. Μαυρουδῆς. Δρόμος 5000 μ. Μαυραπόστολος 15΄ 08΄΄ 4΄ Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ: Εὐσταθιάδης 4.03. Σκυταλοδρομία 4 Χ 800 μ. 8΄05΄΄7. Σκυταλοδρομία 4 Χ 400 μ. 3΄27΄΄2. Σκυταλοδρομία 800 + 400 + 200 + 100 3΄23΄΄.

Ἡ Ἀργυρίου κατέρριψε τὸ γυναικεῖο ρεκὸρ τοῦ πεντάθλου μὲ 2127 β.

ΜΠΑΣΚΕΤ - ΜΠΩΛ

Ὁ Παναθηναϊκὸς κέρδισε τὸ πρωτάθλημα Ἀθηνῶν — Πειραιῶς καὶ τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδας. Ἡ Ἐθνικὴ ὁμάδα ἀγωνίσθηκε στὴν Αἴγυπτο μὲ τὴν Ἐθνικὴ Αἰγύπτου καὶ νικήθηκε μὲ 49—41.

Ἡ ὁμάδα τοῦ Παναθηναϊκοῦ ταξίδεψε στὴν Αἴγυπτο ὅπου ἐσημείωσε πέντε ὡραῖες νίκες.

Τὸ παγκόσμιο πρωτάθλημα μπάσκετ - μπὼλ τὸ κατέκτησε ἡ ὁμάδα τῆς Ἀργεντινῆς.

ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ

Ἡ Ἑλλάδα διὰ τῶν Θεσσαλονικέων κωπηλατῶν Κλέγκα καὶ Νικολάου μετέσχε στὸ Πανευρωπαϊκὸ πρωτάθλημα τοῦ Μιλάνου. Στὸ Παληὸ Φάληρο ἐτελέσθησαν οἱ Πανελλήνιοι κωπηλατικοὶ ἀγῶνες στοὺς ὁποίους διεκρίθησαν ἰδιαίτερα καὶ ἀπέσπασαν τὶς πρῶτες νίκες οἱ κωπηλάτες τοῦ Ν.Ο. Ρόδου καὶ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ. Στὰ γυναικεῖα ἀγωνίσματα ἐπεβλήθησαν οἱ ὅμιλοι τῆς Θεσσαλονίκης.

ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ

Σ΄ ὅλη τὴ χρονιὰ καλύτερος ποδηλάτης ἦταν ὁ Λεωνίδης. Στοὺς τελευταίους ἀγῶνες ὅμως τοῦ 1950 ἕνας καινούργιος ἀθλητὴς διακρίθηκε ὁ Κελπέρας.

ΤΕΝΝΙΣ

Καλύτεροι τεννίστες τοῦ 1950 ἦσαν ὁ Στάλιος καὶ ἡ δὶς Γεωργαντᾶ, ποὺ κέρδισαν καὶ τὰ πρωταθλήματα.

ΠΥΓΜΑΧΙΑ

Τὰ διάφορα πρωταθλήματα τοῦ κόσμου κατέκτησαν οἱ ἑξῆς:

Κατηγορία

Μυίγας ... Μαρίνο (Φιλιπ.).
Πετεινοῦ .. Τόουελ (Ν. Ἀφρ.)
Πτεροῦ ... Σάτλερ (Η.Π.Α.)
Ἐλαφρῶν Οὐίλλιαμς (Η.Π.Α.)
Ἡμιμέσων Ρόμπινσον (Η.Π.Α.)
Μέσων .. Λὰ Μόττα (Η.Π.Α.)
Ἡμιβαρέων Τ. Μαξίμ (Η.Π.Α.)
Βαρέων ... Τσάρλς (Η.Π.Α.)

ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ

Ἡ Ἑλληνικὴ κολύμβηση στὸ 1950 παρουσίασε ἐξαιρετικὲς ἐπιτυχίες. Στοὺς Πανελληνίους ἀγῶνες κατερρίφθησαν 20 περίπου ρεκὸρ (ἀτομικὰ καὶ ὁμαδικά. Τὴν γενικὴ βαθμολογία τῶν Πανελληνίων ἀγώνων κέρδισε ἡ ὁμάδα τοῦ Α.Ο.Π. Φαλήρου ἐνῶ πρωταθλήτρια στὸ «γουότερ-πόλο» ἀνεδείχθη ἡ ὁμάδα τοῦ Ν. Ο. Πατρῶν.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Τὰ πιὸ σημαντικὰ γεγονότα ποὺ ἐσημειώθησαν τὸν περασμένο χρόνο εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

...1) Ὁ περίφημος Ἀμερικανὸς σφαιροβόλος Τζ. Φοὺξ ἀνεδείχθη ὁ καλύτερος ἀθλητὴς τοῦ κόσμου μὲ βολὴ 17 μ. 95.

...2) Ὁ Γάλλος πρωταθλητὴς Ντωτουὶλ ἡττήθη εἰς τὸν 15ον γῦρο καὶ 13΄΄ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἀγῶνος ἀπὸ τὸν Ἀμερικανὸ Τζάκε Λὰ Μότα. Μέχρι τὸν 15ο γῦρο ὁ Ντωτουὶλ εἶχε σταθερὴ ὑπεροχὴ στὰ σημεῖα.

...3) Ὁ Τζόε Λούϊς ἔχασε τὸ παγκόσμιο στέμμα του ἀπὸ τὸν Ἔζαρντ Τσάρλς.

...4) Οἱ Ἑλβετοὶ ποδηλάται Κομπλὲ καὶ Κυμπλὲρ κέρδισαν τοὺς ποδηλατικοὺς γύρους τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

...5) Ἡ Οὐραγουάη ἀνεδείχθη πρωταθλήτρια τοῦ κόσμου

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

2ον

— Ὄχι, στρατηγέ, ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ φαίνουνταν ἐνθουσιασμένος μὲ τὴν ἐλευθερία καὶ τὸ γάμο του. Ἴσως καὶ νὰ μὴν περίμενε πὼς θὰ τοῦ χάριζε ὁ Αὔγουστος τὴ ζωή, ὕστερα ἀπὸ τόση ἀντίσταση ποὺ ἔκανε στὰ Βοδενά, καὶ γι' αὐτὸ τοῦ φαίνουνταν γλυκύτερη ἡ συχώρεση. Σὲ λίγο ὅμως ἄλλαξε. Ἡ νοσταλγία τῶν βουνῶν του τὸν ἔχει ξαναπιάση. Τὸ παράδειγμα τοῦ Νικολιτσᾶ ποὺ βρίσκεται τώρα στὴ φυλακὴ ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦταν ἐλεύθερος καὶ πατρίκιος, τὸν συγκρατεῖ ἀκόμα. Ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ μπορέση ποτὲ νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὴν πολιτισμένη ζωὴ τῆς Θεσσαλονίκης. Μαζὶ μὲ τὸ γάλα τῆς μάνας τους, αὐτοὶ ἔχουν βυζάξει καὶ τὴν ἀνίκητη ἀγάπη τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν βουνῶν τους.

Ὁ Κατεπάνω χαμογέλασε.

— Αὐτό, εἶπε, δὲν μπορῶ νὰ τοὺς τὸ προσάψω. Ἂς μᾶς ἔπαιρναν ἐμᾶς στὰ βουνά τους, καὶ μεῖς θὰ εἴχαμε τὸν ἀνίκητο πόθο τῆς πατρίδας μας. Καὶ σύ, Νικήτα, δὲ θὰ ἔμενες ἂν σ' ἔπιαναν.

Ὁ Νικήτας ἀνατρίχιασε.

— Παναγία μου, μουρμούρισε, καλύτερα θάνατος!

Ὁ Κατεπάνω πῆρε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του διάφορα ἔγγραφα τυλιγμένα καὶ τὰ ἔδωσε τοῦ Νικήτα.

— Παράδωσε αὐτὰ τοῦ αὐτοκράτορα, εἶπε, ἀλλὰ πρὶν φύγης αὔριο, ἔλα πάλι νὰ μὲ δῆς· ἔχω ἀκόμα μερικὲς ὁδηγίες νὰ σοῦ δώσω, καὶ ἀπόψε δὲν προφθαίνω. Εἶναι ὥρα νὰ πάω στὴν ἐκκλησία.

Ὁ Νικήτας χαιρέτησε μὲ σεβασμὸ καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

Β'. Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΤΟΥ 1004

Πῆρε ὁ Νικήτας τὸ μακρὺ διάδρομο καὶ βγῆκε πάλι στὴ μαρμαρόστρωτη σάλα. Μὰ ἐκεῖ σταμάτησε καὶ χαρούμενο χαμόγελο ζωήρεψε μιὰ στιγμὴ τὸ σοβαρὸ καὶ κάπως σκληρό του πρόσωπο.

Σὲ μιὰ σκαλιστὴ καὶ ἀργυροκόλλητη βαθιὰ πολυθρόνα, κάθουνταν ἀκουμπισμένη σὲ μεταξωτὰ μαξιλάρια ἡ οἰκοδέσποινα, ἐνῶ στὰ πόδια της τὰ δυὸ ἀγόρια ἔπαιζαν μὲ τὸ κοριτσάκι καὶ κουτρουβαλοῦσαν στὸ παχὺ χαλὶ ξεκαρδισμένα στὰ γέλια. Ὁ γερο - Παγράτης, ὄρθιος, καμάρωνε τὰ παιδιὰ καὶ χαρούμενα δάκρυα ἔστεκαν στὰ μάτια του.

— Ἀλεξία... εἶπε σιγὰ ἡ ἀρχόντισσα, περίεργο ὄνομα! Γιατὶ τὸ δώσανε τοῦ παιδιοῦ;

— Τὸ θέλησε ἡ μάνα του, ἀποκρίθηκε ὁ Παγράτης. Ἦταν τ' ὄνομα τοῦ πατέρα του,—καί, δείχνοντας τ' ἀγό-

Κυρία μου; ρώτησε. Ὁ μικρὸς δὲ σοῦ μοιάζει καθόλου.

— Ὄχι, ὁ Μιχαὴλ δὲν εἶναι δικός μου, ἀποκρίθηκε ἡ ἀρχόντισσα, ἔχομε ὅμως συγγένεια, καὶ εἶναι ὁ ἀχώριστος φίλος τοῦ Κωνσταντίνου μου. Δείχνει μικρότερος, μὰ ἔχουν τὴν ἴδια ἡλικία. Δὲ γνώρισε μητέρα. Καὶ ἀφότου ξαναπαντρεύτηκε ὁ πατέρας του μένει μαζί μας ὁ μικρὸς καὶ τὸν ἀγαποῦμε σὰν παιδί μας.

Ὁ Νικήτας πρόβαλε καὶ χαιρέτησε βαθιὰ τὴν ἀρχόντισσα.

— Σοῦ φέρνω εἰδήσεις τῆς ἀδελφῆς του, Κυρία, εἶπε. Ἡ πατρικία Εὐδοξία εἶναι καλά.

— Ἔρχεσαι, λοιπόν, ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη; ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ἡ γυναῖκα τοῦ Κατεπάνω. Εἶδες καὶ τὸν ἄντρα της, τὸν καινούριο μας ἐξάδελφο, τὸν Δραξάν ;

Πρὶν προφτάση ὁ Νικήτας ν' ἀποκριθῆ, ἕνας δοῦλος σήκωσε τὴν κουρτίνα τῆς πόρτας.

— Ὁ ἐκλαμπρότατος Κατεπάνω σὲ περιμένει, Κυρία, εἶπε.

Ἡ ἀρχόντισσα σηκώθηκε.

— Κωνσταντῖνε, Μιχαήλ, γρήγορα, εἶπε. Ὁ πατέρας μᾶς περιμένει νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία.

Μὲ τὸ χέρι χάδεψε τὰ σγουρὰ μαῦρα μαλλιὰ τοῦ κοριτσιοῦ.

— Ξεκουράσου ἥσυχα, γέρο, εἶπε τοῦ Παγράτη, καὶ αὔριο φέρε μου πάλι τὴν Ἀλεξία νὰ τὴν ξαναδῶ πρὶν φύγετε. Πᾶς μακριά;

— Στὴ Βιδύνη.

— Καληνύχτα, λοιπόν, καὶ ἡ Παναγία ἡ Ὁδηγήτρα νὰ σὲ προστατεύη.

Ὁ Παγράτης ἔσκυψε καὶ φίλησε τὸ χρυσοκέντητο ποδόγυρο τῆς φου στας της.

— Ὁ Παντοδύναμος νὰ σ' εὐλογήση... μουρμούρισε συγκινημένος.

Μὲ γλυκὸ χαμόγελο τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ ἀρχόντισσα καί, παίρνοντας τ' ἀγόρια ἀπὸ τὸ χέρι, βγῆκε ἔξω.

— Ὄμορφη, ὅσο καὶ καλή, ἔ, γέρο - Παγράτη ; εἶπε ὁ Νικήτας σὰν ἔκλεισε τὸ παραπέτασμα. Ἔλα τώρα νὰ σὲ πάγω στὴ κάμαρά σου, γιατὶ θὰ πάγω στὴν ἐκκλησία.

χέρι μπῆκαν σ' ἕνα διάδρομο ὅπου ὅλα τὰ παράθυρα ἦταν ἀνοιχτά. Ἀπὸ τὸ δρόμο ἀνέβαινε ἡ βοὴ τῶν ψαλμῶν, ποὺ ἀπὸ ἑκατοντάδες στήθη ὑψώνουνταν πρὸς τὸν καθαρὸ αὐγουστιάτικο οὐρανό.

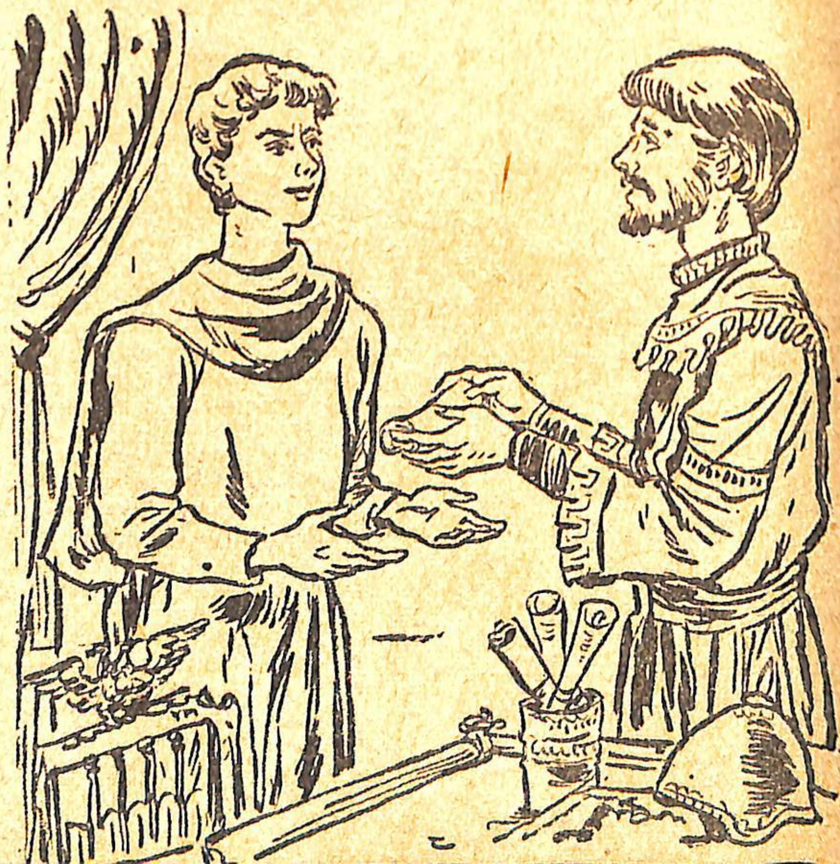
— Τί εἶναι αὐτὸ παπού; ρώτησε ἡ Ἀλεξία τραβώντας τὸν γέρο ἀπὸ τὸ ροῦχο.

— Εἶναι ἡ λιτανεία ποὺ περνᾶ, ἀποκρίθηκε ὁ Νικήτας. Ὁ Κατεπάνω μὲ τὴ συνοδεία του καὶ οἱ ἀρχόντισσες τῆς χώρας πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία. Ἔλα νὰ τοὺς δῆς.

Καὶ σηκώνοντας τὸ παιδί, ἔσκυψε στὸ παράθυρο.

Ὁ δρόμος ἦταν ὁλοφώτιστος ἀπὸ τὶς ἀναμμένες λαμπάδες ποὺ βαστοῦσε ἡ συνοδεία. Ἐμπρὸς προπορεύουνταν ὁ Κατεπάνω μὲ τὴ μεγάλη του στολή, κρατώντας ἀπὸ τὸ χέρι του τὸ γιό του τὸν Κωνσταντῖνο. Πίσω του ἀκολουθοῦσαν μεγιστᾶνες καὶ ἀξιωματικοί, ὅλοι μὲ τὶς πλούσιες τους φορεσιὲς καὶ τὰ λαμπερὰ τους ἅρματα. Οἱ γυναῖκες τους, στολισμένες μὲ τὰ λαμπρότερα διαμαντικά τους, περιτριγύριζαν τὴν Ἀρχόντισσα, πιὸ ὄμορφη καὶ πιὸ στολισμένη ἀπ' ὅλες. Καὶ μὲς στὰ χίλια φῶτα τῶν λαμπάδων ἄστραφταν τὰ χρυσάφια καὶ τὰ πολύτιμα πετράδια, σκορπῶντας σπίθες πολύχρωμες καὶ φωτεινὲς σὲ κάθε κίνηση, σὲ κάθε βῆμα.

— Τί ὡραία! ἄχ, τί ὡραῖα! φώναξε ἡ μικρὴ καταχαρούμενη, χτυπώντας τὰ χεράκια της,— καὶ ἀναγνωρίζοντας μέσα στὸ πλῆθος τὸν καινού-

ριο φιλί της: Μιχαήλ! φώναξε, πάρε με μαζί σου!

Τὸ ἀγόρι σήκωσε τὰ μάτια καὶ εἶδε τὸ προσωπάκι τῆς Ἀλεξίας, ποὺ ξεχώριζε ὁλόφωτο καὶ κάτασπρο ἀνάμεσα στὰ μαῦρα της κατσαρά, ἐμπρὸς στὸ ἀφώτιστο παράθυρο, καὶ μὲ τὸ χέρι τὴ χαιρέτησε ζωηρὰ καὶ παρακάτω πάλι ξαναγύρισε καὶ τῆς γέλασε.

— Πᾶμε, παπού! Πᾶμε καὶ μεῖς μαζί τους! φώναξε ἡ μικρὴ γυρεύοντας νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Νικήτα καὶ νὰ πηδήση κάτω.

— Πᾶμε ὥς τὸ δρόμο ἀφοῦ τὸ θέλεις, εἶπε ὁ Νικήτας, καὶ σὰν περάση ἡ λιτανεία, ξανανεβαίνομε.

Ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πύλη τὸ φῶς τῶν λαμπάδων χόρευε κι' ἔπαιζε στὰ τρεχάμενα νερὰ καὶ φώτιζε τὸ περιβόλι, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἦταν ἐκεῖ, οὔτε ὁ φρουρὸς βρίσκουνταν στὴ θέση του, οὔτε φαίνουνταν κανένας δοῦλος. Ὁ Νικήτας σούφρωσε τὰ φρύδια κι' ἔκανε ἀψὰ τὴν παρατήρηση:

— Πανηγύρι εἶναι, πῆγαν κι' αὐτοὶ νὰ διασκεδάσουν, εἶπε ὁ Παγράτης, ποὺ περπατοῦσε κοντά του.

Ἔξαφνα, ἀνάμεσα στὶς ψαλμωδίες φώναγμα φρουροῦ ἀκούστηκε ἀπὸ μακριά.

Ὁ Νικήτας σταμάτησε ἀπότομα καὶ τέντωσε τ' αὐτί. Δεύτερο φώναγμα ἀκούστηκε, μαζί κι' ἕνα σύνθημα, κι' ἀμέσως φωνὲς τρομαγμένες ἀποκρίθηκαν. Καὶ μακριὰ πολύ, ἕνα σήμαντρο χτύπησε.

Μεμιᾶς πνίγηκαν οἱ ψαλμωδίες. Ρωτήματα κι' ἀπαντήσεις πέταξαν ἀπὸ τὸν ἕνα στὸν ἄλλο, κι' ὅλοι σώπασαν ν' ἀκούσουν.

Ἀπομακρυσμένο ἀκόμα καὶ ἀσυνάρτητο, ἕνα βοητὸ ἀνέβαινε. Χώριες φωνὲς ξέσπασαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἄλλες ἀποκρίθηκαν ἀπὸ πέρα. Μουρμούρισμα φοβισμένο ἔτρεξε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, φούσκωσε, ἁπλώθηκε. Μιὰ γυναικεία στριγλιὰ ἔσχισε τὸν αἰθέρα. Ἄλλες στριγλιὲς καὶ πάλι ἄλλες ἀκούστηκαν, ποὺ σπάραζαν τὴν καρδιά. Κι' ἔξαφνα, ἀπ' ὅλα τὰ στήθια, μιὰ φωνὴ ἀνέβηκε τρομακτική, ἀπαίσια, φρίκη γεμάτη: «Βούλγαροι! Βούλγαροι!...». Καὶ απερίγραπτη ἀναμπουμπούλα ἀκολούθησε.

Μ' ἕναν πῆδο βρέθηκε ὁ Νικήτας στὴν ἀνοιχτὴ πύλη, καὶ σφίγγοντας τὸ κοριτσάκι στὴν ἀγκαλιὰ βγῆκε στὸ δρόμο. Ἡ λιτανεία εἶχε σκορπίσει, τὰ φῶτα εἶχαν σβήσει. Χάμω μερικὲς λαμπάδες κοίτουνταν ἐδῶ κι' ἐκεῖ τσαλαπατημένες στὸ χῶμα. Ἄντρες καὶ γυναῖκες, στολισμένοι μὲ τὰ γιορτάσιμα ροῦχα τους, ἔτρεχαν δῶθε - κεῖθε. Μητέρες φώναζαν ἀπελπισμένες τὰ παιδιά τους. Μερικοί, χάνοντας τὸ μυαλό τους, ἔμπαιναν σ' ὅποιαν ἀνοιχτὴ πόρτα ἔβρισκαν, καὶ ὕστερα, βλέποντας πὼς δὲν ἦταν σπίτι τους, ξανάβγαιναν τρεχάτοι, ζαλισμένοι ἀπὸ τὸ ξαφνικὸ κακό. Ἄλλοι ἔστεκαν σὰ μαρμαρωμένοι ἀπὸ τὸ φόβο.

— Τὶ τρέχει; Τὶ τρέχει; φώναξε λαχανιασμένος ὁ Παγράτης ἁρπάζοντας τὸ χέρι τοῦ Νικήτα.

Μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ τὰ χείλια σφιγμένα, σὰν ἄτι ποὺ ἀναθρεμμένο στὴν ἀγριάδα τοῦ πολέμου, ἀκούει τὸ σμίξιμο τῶν ὅπλων καὶ μυρίζει τὸ αἷμα, ὁ Νικήτας ἀκίνητος ἀκροάζουνταν τὸ βοητὸ πού, ἀπομακρυσμένο ἀκόμα, ὁλοένα πλησίαζε, καὶ μεγάλωνε, καὶ ἀγρίευε.

ρισε στὸ παλάτι, ἀμπάρωσε τὴν πύλη, κρύψου, κρύψε τὸ παιδί, καὶ ὁ Παντοδύναμος νὰ σᾶς λυπηθῆ...

Κοπάδι ἄνθρωποι χύθηκαν ξεφωνίζοντας στὸ δρόμο, καὶ τοὺς ξεχώρισαν. Μέσα στὴν ταραχὴ καὶ τὴν ἀναμπουμπούλα, ὁ Νικήτας ἔχασε τὸ γέρο. Ζήτησε νὰ τὸν ξαναβρῆ, νὰ τὸν βοηθήση νὰ μπῆ στὸ παλάτι, μὰ ἄλλοι κι' ἄλλοι ἔφθαναν, τὸν σκουντούφλησαν, τὸν παρέσυραν μαζί τους φεύγοντας κατὰ τὸν Ἕβρο, καὶ μὲ δυσκολία κατόρθωσε νὰ τοὺς ξεφύγη καὶ νὰ χωθῆ στὴ βαθιὰ καμάρα μιᾶς πόρτας.

Ἡ βοὴ ὁλοένα πλησίαζε. Ἀνάμεσα στὴν ὀχλαγωγία καὶ στὰ ποδοβολητὰ ἀνθρώπων καὶ ἀλόγων, διακρίνουνταν ἀπελπισμένες γυναικεῖες φωνές, βογγητὰ καὶ παράπονα πληγωμένων, στριγλιὲς πόνου, θρῆνος, κατάρες, καὶ συνάμα θριαμβευτικὰ ξεφωνητὰ ἄγριας χαρᾶς.

Ὁ Νικήτας ἔτριξε τὰ δόντια του.

— Βούλγαροι!... μούγκρισε. Σκυλιὰ καταραμένα! Ποιὰ κόλαση σᾶς ξέβρασε, δαιμόνια ἀπαίσια, ἀνάμεσα σὲ ἄοπλο πληθυσμό...

Σὰ βροντὴ τ' οὐρανοῦ ὁ ἀνθρώπινος χείμαρρος χύθηκε στὸ δρόμο. Σὲ μιὰ στιγμὴ οἱ πέτρες βάφηκαν αἷμα. Γυναῖκες, ἄντρες, παιδιά, ἀδιάλεχτα, ἔπεφταν αἱματοκυλισμένοι, καὶ τὰ πτώματα στοιβάζουνταν σωροί. Ἡ εὔκολη αὐτὴ σφαγή, ἄοπλου πληθυσμοῦ συναγμένου γιὰ πανηγύρι, εἶχε μεθύσει τοὺς ἄγριους Βουλγάρους. Ἀλαλάζοντας ὁρμοῦσαν, ἔσφαζαν, κατέστρεφαν, ἁρπάζοντας ἀπὸ τὰ κομματιασμένα πτώματα ὅ,τι πολύτιμο φοροῦσε ὁ καθένας, κόβοντας αὐτιά, χέρια, κεφάλια, γιὰ νὰ πάρουν πιὸ γρήγορα τὰ διαμαντένια στολίδια.

Περνώντας ἐμπρὸς στὸ παλάτι, εἶδαν τὴν ἀνοιχτὴ ἀφύλαχτη πύλη, καί, σὲ μιὰ στιγμή, ὁ ἄγριος ὄχλος πλημμύρισε τὴν αὐλή, χύθηκε στὴ μαρμαρένια εἴσοδο κι' ἀπὸ κεῖ στοὺς διαδρόμους καὶ σ' ὅλα τὰ δωμάτια. Καὶ ἡ λεηλασία ἄρχισε.

Μερικοὶ δυστυχισμένοι, μέσα στὴν ἄταχτη τους φευγάλα, βλέποντας κι' αὐτοὶ τὴν ἀνοιχτὴ πύλη, φαντάστηκαν πὼς θἄβρισκαν στοῦ Κατεπάνω τὸ παλάτι ἄσυλο καὶ προστασία, κι' ἀνέβηκαν καὶ κρύφτηκαν στ' ἄδειανὰ δωμάτια. Μὰ ἐκεῖ τοὺς βρῆκαν οἱ δολοφόνοι καὶ τοὺς ἔσφαξαν, κι' ἔρριξαν τὰ σώματα ἀπὸ τὰ παράθυρα.

Χωμένος στὴ βαθιά του καμάρα, ὡπλισμένος μὲ τὸ μαχαίρι του, κι' ἀποφασισμένος νὰ ξαποστείλει μερικοὺς Βουλγάρους πρὶν τοῦ πάρουν τὴ ζωή, ὁ Νικήτας ἄκουσε τὶς στριγλιὲς καὶ τὰ βογγητὰ τῶν θυμάτων, ἀνακατωμένα μὲ τὰ χαρούμενα ξεφωνητὰ τῶν δολοφόνων, καὶ εἶδε τὰ σώματα ποὺ γκρεμίζουνταν στὶς πέτρες τοῦ δρόμου μαζὶ μὲ τὰ ἔπιπλα, τὰ χαλιὰ καὶ τὰ πολύτιμα σκεύη τοῦ Κατεπάνω.

Μιὰ γυναῖκα, μὲ τὸ παιδί της στὴν ἀγκαλιά, γιὰ νὰ ξεφύγη τοὺς μέσα φονιάδες, ἔτρεξε στὸ δρόμο. Μὰ ἐκεῖ βρῆκε πιὸ γρήγορο θάνατο, κι' ἕνας στρατιώτης, ἁρπάζοντας τὸ παιδί της, τὸ βρόντησε στὸν τοῖχο καὶ πέταξε τὰ μυαλά του. Τὸ σωματάκι ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Νικήτα. Ἡ δυστυχισμένη μάνα, αἱματωμένη καὶ μισοπεθαμένη, βρῆκε ἀκόμα δύναμη νὰ συρθῆ ὥς τὸ παιδί της, μὰ ἄλλος στρατιώτης, βλέποντας τὸ διαμαντένιο της διάδημα, γιὰ νὰ τῆς τὸ πάρη, μὲ μιὰ σπαθιὰ τῆς ἔκοψε τὸ κεφάλι.

Ὁ Νικήτας ἔγινε θηρίο. Ἔπεσε πάνω στὸ σκυμμένο Βούλγαρο καὶ τοῦ ἔμπηξε τὸ μαχαίρι του στὸ λαιμό. Τότε τράβηξε τὸ κορμὶ μέσα στὴ σκιασμένη καμάρα, πῆρε τὰ ροῦχα τοῦ πεθαμένου, τυλίχθηκε στὸ μανδύα του, φόρεσε τὴν περικεφαλαία, καί, παίρνοντας ἀπὸ χάμω τὸ αἱματωμένο σπαθί, βγῆκε ἀπὸ τὴν κρυψώνα του, χώθηκε στὸ πλῆθος, καὶ μαζὶ μὲ τοὺς βαρβάρους ἔτρεξε κατὰ τὸν ποταμό.

Σὲ ὅλους τοὺς δρόμους οἱ ἴδιες σκηνές· ποτάμι ἔτρεχε τὸ αἷμα, οἱ φωνὲς καὶ τὰ ψυχομαχητὰ ἔσχιζαν τὸν ἀέρα. Μὲ δυσκολία ἀπόφευγε ὁ Νικήτας νὰ πατᾶ τὰ κορμιὰ ποὺ γέμιζαν τοὺς δρόμους. Ἀπὸ ἕνα παράθυρο κάποιος στρατιώτης διασκέδαζε, σφενδονίζοντας παιδιὰ στὸ δρόμο. Ἕνα χτύπησε τὸν Νικήτα στὸν ὦμο καὶ κομματιάστηκε στὶς πέτρες.

—Ρίξε το πίσω! εἶπε ὁ πλαγινός του στρατιώτης.

Καὶ μ' ἕνα βλάκικο γέλιο σήκωσε τὸ κορμάκι καὶ τὸ πέταξε κατὰ τὸ παράθυρο.

Ὁ Νικήτας ἔσφιξε τοὺς γρόθους του, ἀλλὰ συγκρατήθηκε, κι' ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του. Στὴ ζωή του εἶχε δῆ πολλὲς ἄγριες σκηνὲς καὶ ἀπανθρωπίες. Τέτοια ὅμως κτηνωδία δὲν τὴν εἶχε φαντασθῆ.

Στὴν ὄχθη τοῦ Ἕ-

ποὺ μιλοῦσε τὰ βουλγάρικα σὰ Βούλγαρος.

— Κάποιον ἄρχοντα Ἕλληνα ἔχουν πιάσει καὶ τὸν δικάζει ὁ Ἰβάτζης (1), ἀποκρίθηκε ἕνας στρατιώτης.

Ὁ Νικήτας χώθηκε στὸ πλῆθος. Τὸν Ἰβάτζη τὸν ἤθερε σκληρὸ ὅσο καὶ τολμηρό. Ἡ δίκη δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι παρὰ καταδίκη, κι' αὐτὸ τὸ ἤξερε! Καὶ ἤθελε νὰ δῆ ποιὸς ἦταν ὁ ἄρχοντας ποὺ δικάζουνταν.

Μὰ ἔξαφνα σταμάτησε. Μπροστά του ἔστεκαν δυὸ ἀγόρια σφιχταγκαλιασμένα. Τὰ κατάχλωμα πρόσωπά τους φωτίζουνταν ἀπὸ τὸ πηδηχτὸ φῶς τῶν δαυλῶν, καὶ ὁ Νικήτας ἀναγνώρισε τὸν Κωνσταντῖνο Κρηνίτη καὶ τὸν Μιχαὴλ Ἰγερινό.

— Τί τοῦ κάνουν; ψιθύρισε ὁ Μιχαήλ. Δὲ φθάνω νὰ δῶ...

Μὲ προσοχὴ ἅπλωσε ὁ Νικήτας τὸ χέρι καὶ σκέπασε τὸ στόμα τοῦ Μιχαήλ. Τὸ παιδὶ ἀνατρίχιασε, μὰ δὲ γύρισε. Τότε σκύβοντας τάχα νὰ μαζέψη κάτι, ὁ Νικήτας ψιθύρισε στὸ αὐτί του:

— Μὴ μιλᾶς ἑλληνικὰ ἐδῶ καὶ μὴ μὲ ἀναγνωρίσεις...

Καὶ τὸ παιδὶ δὲν κούνησε.

Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν εἶχε ἀποκριθῆ. Ἀκίνητος, σὰν ἀπολιθωμένος, κοίταζε κατὰ τὴν ἴδια διεύθυνση κι' ἀναγνώρισε τὸν Ἰβάτζη, καί, ἀντίκρυ του, δεμένο πισθάγκωνα σ' ἕνα δέντρο, εἶδε τὸν πατέρα τοῦ Κωνσταντίνου.

Τὰ αἱματωμένα ροῦχα τοῦ Κατεπάνω κρέμουνταν κουρέλια πάνω του, τὰ διαμαντικά του ὅλα εἶχαν ἐξαφανιστῆ. Μὰ ὁ στρατηγὸς δὲν εἶχε χάσει τὸ ἀγέρωχό του ὕφος, καὶ μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ κοίταζε κατάματα τὸν Ἰβάτζη, ἀψηφῶντας τὶς φοβέρες του.

— Ἄκουσε, Κρηνίτη, ἔλεγε ὁ Ἰβάτζης συγκρατῶντας τὸ θυμό του, σ' ἔχω στὰ χέρια μου. Ἐλπίδα σωτηρίας γιὰ σένα δὲν ὑπάρχει. Γράψε τὸ γράμμα ποὺ σοῦ ζητῶ, πὲς τοῦ Βασιλέα σου, μὲ τρόπο ποὺ νὰ τὸ πιστέψη, πὼς τὰ Βοδενὰ παραδόθηκαν καὶ πὼς ἡ Βέρροια πολιορκεῖται, ἢ πὲς του μονάχα πὼς τὰ δυό του φρούρια βρίσκονται σὲ κίνδυνο, βεβαίωσέ τον πὼς μόνος ὁ δρόμος ἀπὸ τὴ Βιδύνη ὡς ἐδῶ εἶναι ἀνοιχτός, καὶ σοῦ χαρίζω τὴ ζωή.

Ὁ Κατεπάνω δὲν ἀποκρίθηκε. Μὲ τὸ ἀτάραχό του βλέμμα ἐξακολουθοῦσε νὰ προκαλῆ τὸ Βούλγαρο.

— Θὰ γράψης; φώναξε ὁ Ἰβάτζης, ξεσπάνοντας. Θὰ γράψης;

Ὁ Κατεπάνω ἔμεινε σιωπηλός.

Ἕνας στρατιώτης πλησίασε μὲ τὴ λόγχη σηκωμένη, περιμένοντας τὴ διαταγὴ τοῦ ἀρχηγοῦ του.

— Γιὰ τελευταία φορά, θὰ γράψης; ξεφώνησε ὁ Ἰβάτζης ἔξω φρενῶν.

Ἕνα λεπτὸ οἱ δυὸ ἄντρες ἔμειναν ἀντίκρυ ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου. Τὰ μάτια τοῦ Κατεπάνω δὲ χαμήλωσαν, οὔτε μαλάκωσε τὸ περιφρονητικό του βλέμμα.

Μὲ τὸ χέρι ὁ Ἰβάτζης ἔκανε νόημα. Ὁ στρατιώτης κατέβασε τὴ λόγχη του μὲ τόση ὁρμή, ποὺ τὸ σίδερο πέρασε τὶς σάρκες καὶ μπήχθηκε στὸ δέντρο. Τὸ σῶμα τοῦ Κατεπάνω ἀνατινάχθηκε σπασμωδικά, κι' εὐθὺς σωριάστηκε. Καὶ τὸ κεφάλι ἔγειρε στὸ στῆθος...

καὶ γύρισε. Ἕνας στρατιώτης, μ' ἕνα ἀναίσθητο παιδὶ στὴν ἀγκαλιά, ἔτρεχε κατὰ τὴ σκηνὴ τοῦ Σαμουήλ, καὶ πλάγι του, κατατρομαγμένο ἀκολουθοῦσε ἕνα ἄλλο ἀγοράκι ξανθό.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Ἰβάτζης. Καὶ ποῦ πάγει ὁ στρατιώτης;

— Ἕνα παιδὶ λιγοθύμισε, ἀποκρίθηκε ἕνας Βούλγαρος.

— Πρέπει νὰ ἦταν γιὸς τοῦ Ἕλληνα, πρόσθεσε ἄλλος. Ἦταν μὲ τοὺς αἰχμαλώτους.

— Γιός του; ἀναφώνησε ὁ Ἰβάτζης καὶ ἄγριο χαμόγελο στράβωσε τὸ στόμα του. Ἔπρεπε νὰ τὸ ξέρω πρίν! Μὲ τὸ γιό του καὶ τὸ δήμιο κάτι γίνουνταν..

Καὶ γυρνῶντας σ' ἕναν ἀξιωματικὸ ποὺ μὲ φόβο ὑποκλίνουνταν περιμένοντας διαταγές:

— Νὰ φέρουν τοῦ Τσάρου ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους καὶ ὅ,τι πολύτιμο βρέθηκε, πρόσταξε. Καὶ ἀφοῦ διαλέξει ὁ Τσάρος, θὰ μοιράσω σὲ κάθε στρατιώτη τὸ μερδικό του.

Γ'. ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΣΑΜΟΥΗΛ

Ἡ μέρα γλυκοχάραζε. Κουρασμένοι ἀπὸ τὴ νυχτερινὴ σφαγή, οἱ στρατιῶτες εἶχαν μαζευθῆ ὅλοι στὴν ἀκροποταμιά, περιμένοντας νὰ δοθῆ τὸ σημεῖο τῆς ἀναπαύσεως γιὰ νὰ πέσουν νὰ κοιμηθοῦν. Ἀλλὰ ὁ γερο - Σαμουήλ, ποὺ ὅλη νύχτα δὲν εἶχε κλείσει μάτι, ἀψηφῶντας τὴν κούραση, ἐννοοῦσε πρῶτα τοὺς θησαυρούς του νὰ ἐξασφαλίση καὶ ὕστερα νὰ ἡσυχάση.

Ὅ,τι πολύτιμο ὑπῆρχε στὴν πλούσια πρωτεύουσα τῆς Θράκης, τὸ εἶχαν κουρσέψει οἱ βουνίσιοι αὐτοὶ βάρβαροι, στερημένοι κάθε καλοζωΐα στὴ φτωχή τους πατρίδα καὶ διψασμένοι γιὰ λάφυρα. Ἀγάλματα μαρμαρένια, χαλιὰ περσικά, ὑφάσματα μεταξωτὰ καὶ χρυσοϋφασμένα, χρυσὰ καὶ ἀσημένια δισκοπότηρα, ἀλαβάστρινα δοχεῖα, ὅπλα, ἔπιπλα, διαμαντικά, εἰκονίσματα, εὐαγγέλια, ὅλα ἄνω - κάτω ριγμένα, στοιβάζουνταν ἐμπρὸς στὴ βασιλικὴ σκηνή.

Καὶ στὸ πλάγι, ζαλισμένοι, ἀποβλακωμένοι ἀπὸ τὴν ξαφνική τους συμφορά, ἑκατοντάδες αἰχμάλωτοι συσσωρεύουνταν μαντρισμένοι, κοιτάζοντας μὲ μάτια θαμπὰ καὶ ἀδιάφορα τὰ στοιβαγμένα πλούτη ποὺ χθὲς ἀκόμα ἦταν δικά τους. Καὶ οἱ χθεσινοὶ αὐτοὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόντισσες, μαθημένοι στὴν πιὸ λεπτὴ πολυτέλεια, μὲ σιωπηλὴ ἀπελπισία περίμεναν τὸ κέφι τοῦ σκληροῦ ἀφέντη, ποὺ θὰ τοὺς σκόρπιζε δούλους στὶς καλύβες τῶν χωριῶν τῆς Βουλγαρίας.

Παρακάτω, σκυμμένος πίσω ἀπὸ κάτι χαμόκλαδα, ὁ Νικήτας γύρευε νὰ συνεφέρη τὸν ἀναίσθητο γιὸ τοῦ Κατεπάνω. Τὸν εἶχε ξαπλώσει χάμω, μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ γόνατό του. Ἀλλὰ δὲν εἶχε νερό, οὔτε ἄλλο τίποτα πρόχειρο. Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος δὲ συνέρχουνταν.

Ἀποθαρρυμένος, σήκωσε ὁ Νικήτας τὸ κεφάλι καὶ ἀντίκρυσε τ' ἀπελπισμένα βαθιὰ μάτια τοῦ Μιχαήλ.

— Πάει...; μουρμούρισε ὁ μικρός — καὶ χωρὶς νὰ

θανε, εἶπε σιγὰ ὁ Νικήτας, μὴν τρομάζεις, δὲν πέθανε! Νὰ εἶχα μόνο λίγο νερό!... Καὶ σπρώχνοντας πίσω τὴν περικεφαλαία του, κοίταξε γύρω, σὰ νὰ ζητοῦσε βοήθεια ἢ ἕνα γνωστὸ πρόσωπο. Μὰ ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ φάνηκαν παγωμένα καὶ ξένα, πετρωμένα στὴ βουβή τους ἀπελπισία. Ἔξαφνα τοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα.

— Μιχαήλ, ψιθύρισε, σήκω σιγὰ - σιγὰ καὶ πήγαινε παρακάτω, γύρισε δῶ κι' ἐκεῖ, κοίταξε ἂν μεταξὺ στοὺς αἰχμαλώτους θὰ δῆς τὴ μητέρα του. Ἂν ἔλθη ἐκείνη, ἡ ἀγάπη της μονάχα...

Μὰ τὸ παιδὶ ἀργοκούνησε τὸ κεφάλι, καὶ δάκρυα πλημμύρισαν τὰ μάτια του.

Ὁ Νικήτας δὲν τόλμησε νὰ ρωτήση, μὰ τὸ βλέμμα του μιλοῦσε.

— Ναί!... τὴ σκότωσαν, ἀποκρίθηκε ὁ μικρὸς στὸ βουβὸ αὐτὸ ρώτημα... τὴν εἴδαμε μπρὸς στὴν ἐκκλησία ὅπου μᾶς εἶχε κρύψει... καὶ δὲ μᾶς ἄφησαν οὔτε νὰ τὴ φιλήσουμε...

Ἡ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ πνίγηκε καὶ ὁ Νικήτας δὲ μίλησε πιά.

Μιὰ σκιὰ πέρασε κοντά τους, κάτι γλύστρισε πάνω ἀπὸ τὸν ὦμο τοῦ Νικήτα, καὶ στὸ χέρι του μέσα ἔπεσε ἕνα μικρὸ μποτιλάκι.

Ὁ Νικήτας γύρισε βιαστικὰ καὶ εἶδε ἕνα γέρο, ποὺ ἀδιάφορος περνοῦσε νανουρίζοντας ἕνα παιδάκι, καὶ ἀναγνώρισε τὸν Παγράτη. Δὲ σηκώθηκε ὅμως· παρακάτω ἕνας στρατιώτης φύλαγε καὶ κοίταζε κατὰ τὸ μέρος του.

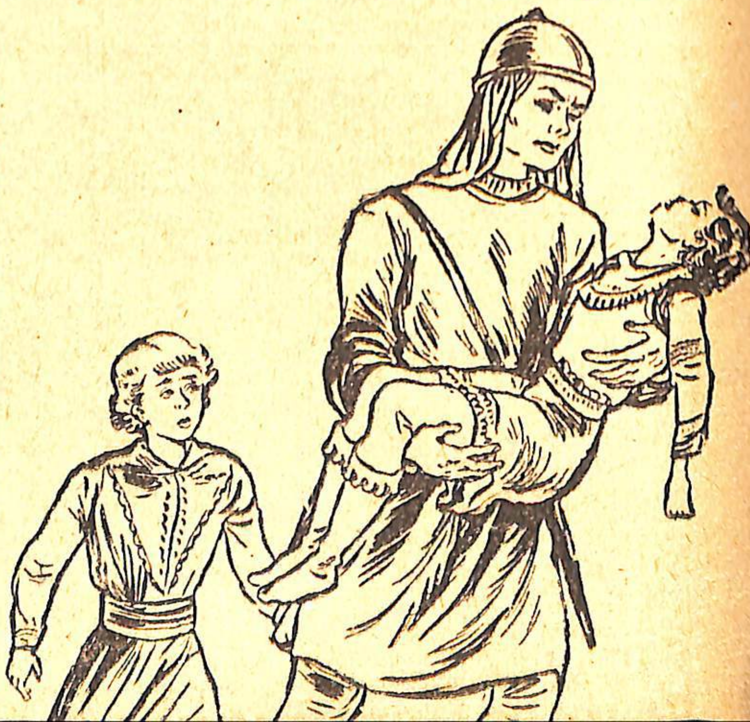
Ἔχυσε στὰ χωρισμένα χείλια τοῦ ἀγοριοῦ μερικὲς στάλες ἀπὸ τὸ μποτιλάκι. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀναστέναξε καὶ σὲ λίγο ἄνοιξε τὰ μάτια. Μὰ βλέποντας τὴ βουλγάρικη περικεφαλαία τοῦ Νικήτα σκυμμένη ἀπάνω του, τὰ ἔκλεισε πάλι βιαστικά.

Ὁ Νικήτας ἔκανε νόημα τοῦ Μιχαήλ, καὶ ὁ μικρὸς ἔπεσε στὰ γόνατα, ἅρπαξε τὸ σύντροφό του στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν σκέπασε φιλιά. Ὁ Κωνσταντῖνος τὸν ἀναγνώρισε.

— Μιχαήλ... μουρμούρισε.

— Μὴ μιλᾶς καὶ μὴν κουνήσεις, ἀποκρίθηκε ὁ μικρός, μᾶς κοιτάζουν ξένοι. Ὁ Νικήτας εἶναι δῶ...

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ : Ἡ συνέχεια.

Τά παιδιά γράφουν

Οἱ Ἐκθέσεις ποὺ βραβεύτηκαν στὸν Α΄ Διαγωνισμὸ τῆς «Παιδοπόλεως» μὲ θέμα «ΠΩΣ ΘΑ ΒΟΗΘΗΣΩ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ». «ΠΩΣ ΘΑ ΒΟΗΘΗΣΩ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ»:

1ο ΒΡΑΒΕΙΟ

«Τὸ χάσμα π' ἄνοιξ' ὁ σεισμός, εὐθὺς ἐγιόμισ' ἄνθη...».

Μπορεῖ ἄραγε νὰ πῆ κανεὶς ἄφοβα τὸ στίχο αὐτὸ τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητῆ; Μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ἕνας καινούργιος κόσμος γεννήθηκε στὸ μέρος ὅπου κάπνιζαν ὡς χτὲς τὰ ἐρείπια τοῦ φοβεροῦ ἐξολοθρεμοῦ;

Ὦ! τὸ ὄνειρο τὸ γλυκὸ ποὺ μέσα σ' αὐτὸ μεγάλωσε μιὰ ὁλόκληρη γενιά. Ὦ! τὸ πανέμορφο χρυσόνειρο ποὺ μᾶς νανούρισε τὸν ἀγλύκαντο ὕπνο μας στὰ μαῦρα χρόνια τοῦ τρόμου καὶ τῆς ἀγωνίας. Ἐρείπια καὶ στάχτες ἄφησαν πίσω τους οἱ ἐπίβουλοι ἐχθροὶ τῆς πατρίδας. Καὶ τώρα, ὄνειρο τοῦ καθένα μας εἶναι μόνον ἡ ἀνοικοδόμηση. Εἶναι ἄραγε δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ ὄνειρό μας; Ἀσφαλῶς: Καὶ νά!... Στὸ χωριὸ ἐκεῖ ἐπάνω γίνεται συναγερμός! Εἶναι πιὰ καιρὸς τὸ ὄνειρό μας γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση νὰ γίνη μιὰ χειροπιαστὴ πραγματικότης. Οἱ ἄμορφοι σωροὶ ἀπὸ «λίθους καὶ πλίνθους καὶ ξύλα καὶ κεράμους» ὁλοένα χαμηλώνουν καὶ τὴ θέση τους παίρνουν ἄλλα σχήματα ποὺ σὰν τὶς κυψέλες τῶν μελισσῶν ἀραδιάζονται ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὸ χωριό. Πρέπει ὅμως κι' ἐμεῖς οἱ μαθητὲς νὰ βοηθήσουμε στὴν ἀνόρθωση τῶν κυψελῶν ποὺ θὰ δεχτοῦν μέσα τὰ ἐργατικὰ μελίσσια τῶν ἀγροτικῶν μας οἰκογενειῶν! Ποιὰ ὅμως βοήθεια θὰ μπορέσουμε νὰ προσφέρουμε; Νά, τί: Νὰ δώσουμε ἕνα ποτῆρι κρύο νερὸ στὸν ξένο ἢ ντόπιο ἐργάτη, ποὺ ἀφοσιωμένος στὴ δουλειά του δὲ μπορεῖ νὰ φέρη νερὸ ἀπὸ τὴ βρύση. Ὑπάρχουν μαυροφορεμένες γυναῖκες ποὺ ἔχασαν τὰ παιδιά τους στὸν τελευταῖο φρικτὸ πόλεμο. Δὲν θὰ βροῦμε δυὸ λέξεις παρηγοριᾶς νὰ ποῦμε,; Δὲν θὰ τοὺς δείξουμε ὅτι ὁ πόνος τους εἶναι καὶ δικός μας πόνος καὶ ὅτι ἡ θυσία τῶν παιδιῶν τους πρέπει νὰ τοὺς γεμίζη χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια, γιατὶ ἔπεσαν γιὰ τὴ μάνα Ἑλλάδα;

Μὲ πόσους τρόπους, ἀλήθεια, δὲν μπορεῖ καθένας μας καὶ καθεμιά μας νὰ βοηθήση γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση. Ἀρκεῖ νὰ πιστεύουμε στὶς ἱκανότητές μας, στὸ μέλλον τοῦ τόπου μας καὶ στὴν Ἑλλάδα. Πρέπει ὅλοι πρόθυμα νὰ βοηθήσουμε, ἂν ἀγαποῦμε ἀληθινὰ τὸν Ἕλληνα ἀγρότη καὶ ποθοῦμε τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ. Καὶ πραγματικὰ ἀξίζει κάθε προσπάθεια. «Γιατὶ δὲν ἀξίζει νὰ ζῆ κανεὶς ἂν ζῆ μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτό του!»

ΠΑΓΩΝΑ ΝΙΚ. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
Λυγιὰ Κορινθίας
Γυμνάσιον Δερβενίου Κορινθίας
Τάξη Ζ΄, ἐτῶν 17

2ο ΒΡΑΒΕΙΟ

Ἦταν ἕνα μαγευτικὸ μαγιάτικο βράδυ. Μιὰ χλωμόχρυση σελήνη, ποὺ ἔρριχνε τὸ ἀμυδρό της φῶς ἀπὸ τὸ παράθυρο, μὲ τράβηξε στὴ βεράντα. Κάθησα καὶ κοίταξα γύρω μου. Ὅλα ἔπαιρναν ἕνα ὀνειρῶδες χρῶμα ἀπ' τὸ σεληνόφως, θαρρεῖς κι' εἶχαν ραντίσει τὸν κῆπο μὲ χρυσάφι. Τὸ ἁπαλὸ ἀεράκι ποὺ χάϊδευε τὸ πρόσωπό μου, ἔφερνε ἀπ' τὸν κῆπο μεθυστικὲς εὐωδιές. Βρισκόμουν σὰν σὲ λήθαργο, ὅταν μπροστά μου βλέπω ἕνα ὁλόχρυσο σύννεφο. Τρόμαξα. Μὰ ἀμέσως ἀκούγοντας μιὰ φωνή, γύρισα καὶ διέκρινα τώρα κατακάθαρα μιὰ πεντάμορφη νεράϊδα. Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴν ὀμορφιά της! Ἦταν ψηλή, μ' ἕνα σῶμα ἀρχαίας θεᾶς, ἐξαιρετικὰ ὄμορφη, μὲ μεγάλα γαλανὰ μάτια καὶ ὁλόξανθα μαλλιά, ποὺ τ' ἀνέμιζε τὸ ἀνοιξιάτικο ἀεράκι καὶ εἶχε ἕνα δαφνοστέφανο. Φοροῦσε ἕνα γαλάζιο φόρεμα, στολισμένο μὲ λευκά. «Μὴ φοβᾶσαι, μοῦ λέει. Μὲ γνωρίζεις πολὺ καλά, ἂν καὶ δὲν μὲ ξανάδες ποτέ. Εἶμαι ἡ Ἑλλάδα!». Ἔμεινα ἐκστατικὴ κοιτάζοντάς την, ἐνῶ στ' αὐτιά μου ἔφταναν κάτι μακρινὲς μελωδίες ποὺ μ' ἔκαναν ν' ἀνατριχιάσω ἀπὸ συγκίνηση. Ἡ «νεράϊδα» συνέχισε: «Σοῦ φαίνομαι παράξενη; Ἴσως, γιατὶ εἶμαι λυπημένη. Σκέπτομαι πῶς ἤμουν πρῶτα!... Μὰ ἕνα κοπάδι κόκκινων λύκων χύμηξαν ἐπάνω μου καὶ μὲ πλήγωσαν πολύ. Τὰ παιδιά μου τοὺς ἔδιωξαν, ἄλλωστε ἔτσι κάνουν πάντα, μὰ ἡ λύπη ἔμεινε στὴν καρδιά μου». Σταμάτησε κι' ἀναστέναξε. Σὲ λίγο μοῦ ξαναλέει: «Δὲν ἦρθα ὅμως γιὰ νὰ σοῦ πῶ αὐτά, ἀλλὰ νὰ σὲ παρακαλέσω γιὰ κάτι. Ἂν θέλης νὰ μὲ δῆς χαρούμενη, πρέπει νὰ ἐργαστῆς καὶ σύ. Μιὰ ἀπὸ τὶς στενοχώριες μου εἶναι τὰ κατεστραμένα χωριά, ποὺ ζητοῦν ἀνοικοδόμηση. Καταλαβαίνεις».— Μά, προσπάθησα νὰ δικαιολογηθῶ, ἐγὼ δὲν εἶμαι οὔτε πλούσια, οὔτε μεγάλη, γιὰ νὰ πάρω μέρος στὴν ἀνοικοδόμηση τῶν χωριῶν. «Δὲν θέλω πράγματα μεγαλύτερα ἀπὸ τὴ δύναμή σου, μὲ διέκοψε, καὶ θὰ σοῦ ἐξηγήσω ἀμέσως. Θὰ κάνης οἰκονομίες καὶ θὰ στερηθῆς ἴσως πολλά, θὰ κατορθώσης ὅμως νὰ στείλης τ' ἀπαραίτητα σχολικὰ ἐφόδια ἀρκετῶν μαθητῶν, γιατὶ ὑπάρχουν καὶ πνευματικὰ γκρεμίσματα, μερικὲς ὀκάδες στάρι, λίγο ἀσβέστη, οἰκιακὰ σκεύη, κανένα εἰκόνισμα γιὰ τὴν κατεστραμένη ἐκκλησιά, ἕνα τραπέζι ποὺ δὲν τὸ πολὺ χρειάζεστε, δυὸ καρέκλες, μ' ἕναν ἔρανο στὸ σχολεῖο θὰ συγκεντρωθοῦν ἀρκετὰ χρήματα, θ' ἀγοράσετε κλωστὲς νὰ πλέξετε κάτι καὶ νὰ τὰ στείλετε, μιὰ προσευχή. Ἡ εὐεργεσία εἶναι ἀρκετή. Ἂν ὅλοι οἱ Ἕλληνες κάνουν τὸ ἴδιο, θὰ ξεπεταχτοῦν σὰν μέσα ἀπὸ μπουμπούκι γραφικώτερα χωριὰ ἀπὸ πρῶτα. Ἐπὶ πλέον μπορεῖς νὰ...». Ἐδῶ ἄκουσα μιὰ φωνὴ ποὺ δὲν ἦταν βέβαια τῆς «νεράϊδας». Ἀνοίγω τὰ μάτια μου καὶ ὅλα χάνονται. Ὀνειρευόμουνα. Μὲ φώναζε ἡ μαμά μου νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ, γιατὶ ἡ ὥρα ἦταν περασμένη. Τ' αὐτιά μου βουΐζουν, μὰ γονατιστὴ κοντὰ στὸ εἰκόνισμα, ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἐκτελέσω κατὰ γράμμα καὶ κάτι παραπάνω τὴν ὁδηγία τῆς ΕΛΛΑΔΑΣ, βάζοντας κι' ἐγὼ κάτι γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τῶν χωριῶν της, καὶ γιὰ νὰ τὴν δῶ μιὰ μέρα πιὸ εὐτυχισμένη ἀπὸ ποτέ!...

ΚΑΙΤΗ ΝΙΚ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
ἐτῶν 15, μαθήτρια, Ε΄ τάξη
Γυμνασίου θηλέων Καρδίτσας

3ο ΒΡΑΒΕΙΟ

Εἶναι ἕνα θερμὸ ἀπόγευμα τοῦ Ἰουνίου. Καθισμένη στὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ μου, μάταια προσπαθῶ νὰ μελετήσω τὸ βιβλίο ποὺ κρατῶ στὰ χέρια μου. Ἡ ζέστη ἔχει παραλύσει τὰ μέλη μου. Τὰ μάτια μισοκλείνουν. Κι' ἔτσι, καθὼς κάθομαι μὲ μισόκλειστα τὰ μάτια, παρουσιάζονται μπροστά μου — σὰν σ' ὄνειρο — ἐρείπια καὶ μόνο ἐρείπια. Εἶναι τὰ ἐρείπια τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ, ποὺ ἄφησε ἡ θύελλα τοῦ κομμουνισμοῦ, ποὺ τώρα πιὰ ἔχει περάσει σὰν ἕνας κακὸς ἐφιάλτης. Ἀλλὰ δὲν ἔσβησε ὅπως τ' ὄνειρο. Τ' ἀποτυπώματα μένουν. Καὶ μένουν βουβά. Εἶναι τ' ἀποτυπώματα τοῦ πόνου ποὺ ἔμειναν στὶς καρδιὲς τῶν χιλιοβασανισμένων χωρικῶν. Καὶ ἡ Πατρίδα μας προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐπουλώση τὶς τόσες πληγές, ν' ἀνοικοδομήση τὸ κατεστραμμένο σπίτι, τὴ γκρεμισμένη ἐκκλησιά καὶ τὸ σχολεῖο τοῦ Ἑλληνικοῦ πολυβασανισμένου χωριοῦ. Ὅλα κι' ὅλοι ἐργάζονται...

— Ναί! Ὅλα! Ἀλλὰ ἐσὺ τὶ θὰ κάνης γιὰ τὴν Ἑλλάδα; Γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ;

...Πετάγομαι ξαφνιασμένη. Κοιτῶ γύρω μου. Μὰ ποιὸς λοιπὸν μοῦ ἔκανε αὐτὴ τὴν ἐρώτηση; Ποιός; Κανείς, βέβαια, γιατὶ εἶμαι μονάχη μου. Κανείς! Παρὰ ἡ συνείδησή μου. Αἰσθάνθηκα ντροπὴ γιατὶ τόση ὥρα ἔχανα τὸν καιρό μου σ' ὀνειροπολήσεις καὶ περιοριζόμουν μόνο νὰ θαυμάζω αὐτοὺς ποὺ ἐργάζονταν. Καὶ δὲν σκεπτόμουν καλύτερα τὶ θὰ μπορέσω κι' ἐγὼ νὰ προσφέρω...

Ὦ! Μπορεῖ κανεὶς νὰ προσφέρη τόσα πολλὰ ὅταν στὴ καρδιά μου καίει ἡ Ἀγάπη, ἡ θαυματουργὴ Ἀγάπη, ποὺ τόσα πολλὰ κατορθώνει. Ναί! Θὰ προσφέρω. Θὰ προσφέρω κι' ἐγὼ κάτι ἀπὸ τὴν καρδιά μου στὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ. Βέβαια δὲν ἔχω χρήματα πολλά. Ἀλλ' ἡ ἀγάπη ἀναπληροῖ τὶς ἐλλείψεις. Καὶ θ' ἀξίζουν ἴσως αὐτὰ σὰν τὸ «δίλεπτο τῆς χήρας». Γιατὶ αὐτὸ ποὺ θὰ προσφέρω δὲν θὰ εἶναι τὸ περίσσευμά μου, ἀλλὰ τὸ ὑστέρημα. Θὰ εἶναι κάτι ποὺ θὰ τὸ στερηθῶ ἐγώ, γιὰ νὰ τὸ χαρῆ τὸ ἀδελφάκι μου. Θὰ εἶναι ἡ καραμέλλα μου, τὸ φροῦτο μου, τὸ γλυκό μου... Ἴσως αὐτὸ φανῆ γελοῖο σ' ὅποιον τὸ διαβάσει. Ἀλλὰ ἡ στέρηση τοῦ γλυκοῦ εἶναι γιὰ τὸ παιδὶ μιὰ θυσία. Καὶ ἡ θυσία ἀξίζει πάντα... Καὶ ὅταν λοιπὸν αὐτὰ τὰ χρήματα γίνουν ἕνα σεβαστὸ ποσό, θ' ἀγοράσω ὕφασμα γιὰ νὰ κεντήσω ἐπάνω ὅσο πιὸ ὄμορφα μπορῶ τὰ ἱερὰ καλύμματα γιὰ τὴν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι σὰν ἐπανόρθωση γιὰ τὰ ἱερὰ καλύμματα, ποὺ οἱ ἐχθροὶ τῆς θρησκείας μας ποδοπάτησαν... Καὶ ἔπειτα ἕνα δέμα στὸ μαθητὴ τοῦ χωριοῦ μὲ σχολικὰ εἴδη, ποὺ τόσο πολὺ τὰ χρειάζονται τὰ πονεμένα ἀδέλφια μας, ποὺ δὲν ἔχουν οὔτε ἕνα τετράδιο νὰ γράψουν... Ἕνα δέμα μὲ ρουχαλάκια μὲ μαγειρικὰ σκεύη, μ' ἐργαλεῖα... Ἕνα κουτὶ γλυκὰ γιὰ νὰ γλυκαθοῦν λίγο τὰ πικραμένα αὐτὰ παιδιά... Κάτι ποὺ θὰ τὸ κάμω μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια: Ἕνα κέντημα μιὰ ζωγραφιά, λίγα τεχνητὰ λουλούδια, ἕνα βιβλίο ποὺ θὰ τὸ δέσω μόνη μου καὶ ἄλλα μικροπράγματα ποὺ θὰ τὰ φτιάξω μόνη μου... Μιὰ ὁλόθερμη προσευχὴ ποὺ νὰ βγαίνη ἀπ' τὴν καρδιά, θὰ εἶναι ὅλα μιὰ συμβολὴ στὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ. Κι' ἔτσι προσφέροντάς τους τὴ βοήθεια—ποὺ δὲν θὰ προέρχεται ἀπὸ οἶκτο γιὰ τὰ παθήματά τους, ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπη, θὰ γίνουμε, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε, φορεῖς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ μικροὶ «κοινωνικοὶ» ἐργάτες.

ΚΑΙΤΗ ΙΩΑΝ. ΡΑΠΤΗ
Κουντουριώτη 34 Ἰωάννινα
ἐτῶν 16, Γυμνάσιον θηλέων
Ἰωαννίνων, ΣΤ΄ τάξη

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Σήμερα θὰ σᾶς πῶ πῶς νὰ φτιάσετε ἕνα χαριτωμένο κοστουμάκι σὲ δυὸ μέρη, γιὰ τὸ μικρό σας ἀδερφάκι.

Πόντοι ποὺ θὰ χρησιμοποιήσουμε:

Λάστιχο 2 πόντοι καλοί, 2 ἀνάποδοι.

Ἄλλο λάστιχο 1 πόντος ἴσιος 2 ἀνάποδοι.

Πόντος «ντὲ ρύ» διπλό.

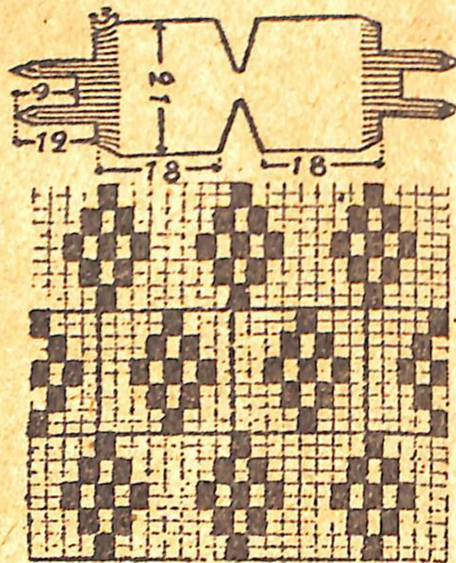
Πρώτη σειρὰ 1 π. ἴσιος, 1 ἀνάποδος. Δευτέρα σειρὰ 1 π. ἴσιος, ἕνας ἀνάποδος. Τρίτη σειρὰ 1 π. ἀνάποδος, 1 ἴσιος. Τετάρτη, 1 π. ἀνάποδος, 1 ἴσιος. Πέμπτη: ὅπως ἡ πρώτη κι' ἐξακολουθοῦμε (ὅπου εἶναι ἴσιος, ἀνάποδος, κι' ὅπου εἶναι ἀνάποδος ἴσιος, πάνω στὶς δυὸ προηγούμενες σειρὲς ποὺ πλέξαμε).

Πόντος σὰν ρόμβος (λοζὰνς). Αὐτὸς ὁ πόντος πλέκεται σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο, μὲ τοὺς ρόμβους (τὰ τετραγωνάκια) ὅπως φαίνονται στὸ πλέξιμο. Κάθε τετραγωνάκι μὲ ἕναν πόντο καὶ μιὰ σειρὰ στὸ ἴσιο τοῦ πλεχτοῦ. Τὰ ἀνοιχτὰ τετραγωνάκια, ἀντιστοιχοῦν μὲ τοὺς ἴσιους πόντους καὶ τὰ σκοῦρα μὲ τοὺς ἀνάποδους (καὶ ἀντίθετα).

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΚΥΛΟΤΙΤΣΑ

Ἀρχίζομε ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς τιράντας. Μὲ βελόνες 2 ἑκ. μ. πυκνώνουμε 2 πόντους, τοὺς πλέκομε στὴν ἀνάποδη τοῦ λάστιχου, 2 καὶ 2 κάνουμε μιὰ σειρά, καὶ ὕστερα αὐξαίνουμε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς 2 πόντους. Ἐξακολουθοῦμε νὰ πλέκωμε λάστιχο, κάθε 2 σειρὲς αὐξαίνουμε 3 φορὲς 1 πόντο, ὕστερα 2, κι' ὅταν φτάσουμε στοὺς 12 π. πλέκομε τὸν πρῶτο πόντο τῆς ἄκρης πάντα ὄψη, ἀλλ' ἐφόσον γίνονται οἱ αὐξήσεις. Ὅταν ἔχωμε στὴ βελόνα 8 πόντους, σχηματίζομε τὴν κουμπότρυπα κατακόρυφα στὴ μέση τοῦ πλεχτοῦ, πλέκοντας πρῶτα τοὺς μισοὺς πόντους σὲ 4 σειρὲς κι' ὕστερα τοὺς ἄλλους μισοὺς σὲ ἄλλες τέσσαρες. Κατόπιν πλέκομε ὅλους τοὺς πόντους σὲ μιὰ βελόνα μόνο γιὰ νὰ κλειστῆ ἡ κουμπότρυπα.

Καθὼς ἐξακολουθοῦμε νὰ πλέκομε. 1ον Ὅταν ἡ πρώτη τιράντα φτάση τὰ 9 ἑκατοστὰ (δὲς τὸ σχέδιο) τὴν ἀφήνομε. 2ο. Κάνομε τὴν δεύτερη τιράντα ὅμοια μὲ τὴν πρώτη. 3ο Ἑνώνομε τὶς δυὸ τιράντες σὲ μιὰ βελόνα, κι' ἀφοῦ σηκώσουμε 16 πόντους μεταξὺ τῶν δύο γιὰ τὸ μπροστινὸ μέρος τῆς κυλότας, τοὺς πλέκομε λάστιχο 2 καὶ 2. 4ον Ὅταν οἱ τιράντες φτάσουν σὲ ὕψος 12 ἑκατ. προσθέτομε 13 π. σὲ κάθε πλευρά, καὶ πλέκομε τοὺς 65 π. ποὺ ἔχομε τὸ ὅλο, σὲ λάστιχο 2 καὶ 2. 5ον. Ὅταν τὸ λάστιχο 2 καὶ 2 φτάση τὰ 3 ἑκ. ὕψος ἀπὸ τοὺς πόντους ποὺ σηκώσαμε τὴν τελευταία φορὰ πλέκομε ὅλους τοὺς πόντους ποὺ ἔχομε στὴ βελόνα «πουὰν λοζὰνζ» ὅπως ἐξηγήσαμε στὴν ἀρχὴ ἀκολουθώντας τὸ σχέδιο κι' ἀρχίζοντας τὸ πλέξαμε τοὺς 9 πρώτους πόντους τῆς ἄκρης γιὰ νὰ καταφέρουμε ὥστε ὁ πόντος ποὺ βρίσκεται στὸ μέσο ἀπὸ τὸ μεσιανὸ τετραγωνάκι ν' ἀντιστοιχῆ μὲ τὸν 34ο πόντο ποὺ εἶναι στὴ μέση τοῦ μπροστινοῦ μέρους τοῦ πλεχτοῦ. 6ον. Ὅταν ἡ ἄκρη τῆς κυλοτίτσας φτάση τὰ 18 ἑκατοστὰ ὕψος ἀνάποδα, μόλις πλέξομε τὸ ἕκτο σχέδιο μὲ τὰ τετραγωνάκια. (ὕψος), σχηματίζομε τὸ πάρσιμο τοῦ καβάλου πλέκοντας 2 πόντους μαζὺ σὲ κάθε ἄκρη, κάθε δυὸ σειρὲς 6 πόντους καὶ 5 φορὲς 4 π. (26 π.). Μένουν τώρα 16 π. στὴ μέση τοῦ πλεχτοῦ γιὰ τὸ ἄλλο πόδι. Κάνομε 2 σειρὲς ζέρσεϋ ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἕβδομο σχέδιο (σὲ ὕψος). Σ' αὐτὸ τὸ μέρος τὸ μπροστινὸ μέρος τῆς κυλοτίτσας τελείωσε.

Κυλότα

Πλέκομε τὸ πίσω μέρος ἀκριβῶς ὅμοιο μὲ τὸ ἐμπρός, πλέκοντας τὶς 2 σειρὲς ζέρσεϋ, κι' ὕστερα σηκώνουμε τοὺς ἴδιους πόντους γιὰ τὸ κάθε πόδι, μὲ ἐκείνους ποὺ ἐλαττώνουμε. Γιὰ νὰ κάνουμε τὴν μπορντούρα στὸ κάτω μέρος τῆς κυλοτίτσας: σηκώνουμε 64 πόντους στὴν ἄκρη τοῦ καθ' ἑνὸς ποδιοῦ, τοὺς πλέκομε λάστιχο 2 καὶ 2, πλέκομε ὕψος 2 ἑκατοστὰ καὶ τοὺς κλείνομε χωρὶς νὰ σφίξωμε. Ἑνώνουμε τὸ μπρὸς μέρος μὲ τὸ πίσω, καὶ τὰ ράβωμε στὰ πλάγια. Ὕστερα ράβωμε ἀπὸ ἕνα φιλντισένιο κουμπὶ ἐκεῖ ποὺ κουμπώνει ἡ τιράντα, καὶ ἡ κυλοτίτσα εἶναι ἕτοιμη.

ΖΑΚΕΤΑ

Ἀρχίζομε μὲ ὅλο τὸ πλᾶτος τῆς ζακέτας. Στὶς βελόνες 2 ἑκ. σηκώνουμε 123 πόντους, τοὺς πλέκομε πουὰν ντὲ ρὺ διπλό, κάνομε 6 σειρὲς κι' ἐξακό, πλέκοντας ὅμως στὴν ἄκρη ἀπὸ τὰ δυὸ μπροστινὰ μέρη, τὴν μπορντοῦρα ἀπὸ πουὰν ντὲ ρύ διπλὸ καὶ πουὰν λοζὰνζ, σύμφωνα μὲ τὸ δεύτερο σχέδιο.

Ὅταν τὸ πλεχτὸ φτάση σὲ ὕψος 12½ ἑκατ., τὸ ἀφήνομε.

Μανίκι. Σηκώνουμε 58 πόντους, τοὺς πλέκομε πουὰν ντὲ ρὺ διπλό, κάνομε 6 σειρές, συνεχίζομε μὲ πόντο τριγωνικό, ἀλλὰ ἀρχίζωμε αὐτὸ τὸ πλέξιμο μόνο στὴν πέμπτη σειρὰ κάθε τριγώνου.

Ὅταν τὸ μανίκι φτάση στὰ 11 ἑκατοστὰ ὕψος ἀνάποδη, ἔπειτα ἀπὸ τὸ 3ο σχεδιάκι ὁλόκληρο (ὕψος) τὸ ἀφήνομε.

Πλέκομε τὸ δεύτερο μανίκι ὅμοιο μὲ τὸ πρῶτο καὶ τὸ ἀφήνομε κι' αὐτό.

Πῶς συμπληρώνεται ἡ ζακέτα. Ξαναπέρνομε τοὺς 123 πόντους τῆς ζακέτας καὶ βάζομε στὴν πρώτη βελόνα 35 πόντους γιὰ τὸ δεξὶ ἐμπρὸς μέρος στὴν δεύτερη 53 γιὰ τὴν πλάτη, καὶ σὲ μιὰ τρίτη 35 γιὰ τὸ ἀριστερὸ ἐμπρὸς μέρος, πλέκομε μαζὶ τοὺς 58 πόντους κάθε μανικιοῦ, μὲ τοὺς 35 τοῦ κάθε μέρους τῆς ζακέτας καὶ τοὺς μισοὺς τῆς πλάτης, καὶ πλέκομε ὅλους τοὺς πόντους ποὺ ἐμαζέψαμε σὲ λάστιχο 1 καὶ 2, ἀλλὰ πλέκομε τοὺς 5 π. πουὰν ντὲ ρὺ διπλὸ γιὰ νὰ ἐξακολουθήσωμε τὴν μπορντούρα ἀπὸ τὰ δύο μέρη τοῦ ἐμπρός καὶ στὴν πρώτη σειρὰ τοῦ λάστιχου κόβομε 6 π. μεταξὺ τῶν 35 πόντων ἀπὸ τὸ κάθε μέρος τοῦ ἐμπρὸς (ὅπου ἐκόψαμε ἔπειτα ἀπὸ τοὺς 5 πόντους τῆς μπορντούρας). Κόβουμε ἄλλους 10 πόντους μεταξὺ τῶν 53 πόντων τῆς πλάτης, καὶ κόβουμε ἄλλους 14 πόντους μεταξὺ τῶν 58 πόντων κάθε μανικιοῦ. Στὴν τρίτη σειρὰ τοῦ λάστιχου ἀρχίζομε τὸ κόψιμο γιὰ νὰ σχηματίσωμε τὸ

Ζακέτα

ραγκλὰν τοῦ μανικιοῦ. Ὕστερα: 1ον. Πλέκομε ὅλους τοὺς πόντους τοῦ κάθε μέρους τοῦ ἐμπρὸς ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς 3 τελευταίων 3 πόντων, πλέκομε 2 πόντους μαζύ. Πέρνουμε τὴν κλωστὴ ἀπάνω στὴ βελόνα χωρὶς νὰ πλέξουμε γιὰ ἕνα πόντο. 2ο. Πλέκομε τὸν πρῶτο πόντο τοῦ μανικιοῦ καὶ σηκώνουμε τὴν κλωστὴ 2 πόντους μαζύ. 3ο. Πλέκομε τοὺς πόντους τοῦ μανικιοῦ ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τρεῖς τελευταίους καὶ μεταξὺ τῶν 3 τελευταίων, πλέκομε 2 πόντους μαζύ. σηκώνουμε τὴν κλωστὴ 1 π., 2 π. μαζύ, πλέκομε ὅλους τοὺς πόντους τῆς ράχης, καὶ κατόπιν σχηματίζουμε τὸ ρεγκλὰν τοῦ δεύτερου μανικιοῦ, ὅμοιο μὲ τὸ πρῶτο. Κάνουμε τὶς ἐλαττώσεις μιὰ πάνω ἀπὸ τὴν ἄλλη σὲ κάθε σειρά, ἀλλὰ δὲν σηκώνουμε τὴν κλωστὴ παρὰ μόνο σὲ κάθε δεύτερη σειρά. Στὴν 26 σειρά, ἀρχίζουμε νὰ κόβουμε ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς σὲ ὅλο τὸ ἀνάποδο λάστιχο ἀπὸ 2

Ἡ πλέξη

πόντους μαζύ. Στὴν 27η σειρὰ πλέκουμε ὅλους τοὺς πόντους πουὰν ντὲ ρύ διπλὸ σὲ βελόνες 1 ½ ἑκ. Παύουμε νὰ κόβωμε καὶ γιὰ νὰ σχηματίσουμε τὸ ραγκλάν, πλέκομε 6 σειρὲς καὶ κλείνουμε ὅλους τοὺς πόντους. Τελειώνουμε τὰ μανίκια, καὶ ράβουμε μιὰ πλατειὰ κορδέλλα στὸ κλείσιμο τοῦ λαιμοῦ.

Εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ χαριτωμένα παιδικὰ κοστουμάκια. Δοκιμᾶστε το καὶ θὰ μὲ θυμηθῆτε!

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

— Ἄχ, μπαμπά, ἀγοράστε μου μιὰ τρουμπέττα.

— Γιὰ νὰ μὲ ξεκουφαίνης;

— Ὄχι, μπαμπά! Θὰ τὴν σφυράω ὅταν κοιμᾶσαι!

★

Τοῦ Γιώργου τοῦ πόνεσε κάποτε τὸ δόντι κι' ἡ μητέρα του εἶπε πὼς θὰ τ' ἀλλάξη. Μιὰ μέρα ἕνας φίλος του, τοῦ εἶπε πὼς τοῦ πονοῦσε τὸ μάτι.

— Δὲν εἶναι τίποτα, τοῦ εἶπε ὁ Γιῶργος. Θ' ἀλλάξης μάτι...

★

Ἡ μαμὰ δίνει στὸν Κωστάκη ζεστὸ ψωμί.

Κι' ὁ Κωστάκης σκέπτεται:

— Θὰ φυλάξω τὸ μισὸ γι' αὔριο, ποὺ δὲ θἄχουμε ζεστὸ ψωμί!...

★

— Μαμά, ὁ Ἀντώνης ἔγινε κινηματογράφος!

— Τί λές, παιδί μου!

— Ναί, ναί, ὁ γιατρὸς εἶπε πὼς ἔχει στὴν κοιλιά του ται-

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος καὶ ἡ ἐκκλησία

Ὁ παπποὺς κι' ὁ Θάνος ποὺ εἶχαν βγῆ ἐκεῖνο τὸ πρωϊνὸ περίπατο μαζί, καθὼς στάθηκαν στὸ ψήλωμα γιὰ νὰ ξανασάνουν, δὲν χόρταιναν νὰ θαυμάζουν ττὴν θευμάσια θέα ποὺ ἁπλωνόταν μπροστὰ στὰ μάτια τους...

Τὰ πεῦκα στὶς βουνοπλαγιὲς φάνταζαν σὰν ψεύτικα, μὲ τὸ ζωηρό τους πράσινο χρῶμα καὶ τὶς δροσοσταλίδες ποὺ στραφτάλιζαν στὸ πρωϊνὸ φῶς. Κα κάτω στὸ βάθος τῆς κοιλάδας, τί ὄμορφο ποὺ φαινόταν τὸ χωριό, μὲ τὰ κάτασπρα σπιτάκια του, ὅλα μαζεμένα γύρω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

— Κοίτα, παππού! Κοίτα! φώναξε τὸ παιδί. Δὲν σοῦ φαίνεται ἡ ἐκκλησιά μας ἀπὸ δῶ ψηλά, σὰν κλῶσσα ποὺ ἁπλώνει τὰ φτερά της, κράζοντας τὰ κλωσσοπούλια; Καὶ τὰ σπίτια ἀληθινὰ φαίνονται σὰν κλωσσοπούλια!

— Δὲν εἶσαι ὁ πρῶτος ποὺ ἔχει κάνει αὐτὴν τὴν παρομοίωση, Θάνο, ἔκανε χαμογελώντας ὁ παπποὺς... Κοιτάζοντας κανεὶς ἀπὸ ἕνα ψήλωμα τὰ ἑλληνικὰ χωριὰ ποὺ εἶναι ὅλα χτισμένα γύρω ἀπὸ τὴ μικρή τους ἐκκλησιά, ὁ νοῦς του πάει ἄθελα στὴν κλῶσσα... Γιατί τί ἄλλο εἶναι ἡ κλῶσσα, Θάνο, παρὰ ἡ Μάνα μὲ τὶς ἀνοιχτὲς φτεροῦγες, ποὖναι πάντα ἄγρυπνη, πάντα ἕτοιμη νὰ δώση ἀσφάλεια καὶ ζεστασιά; Μόνο ποὺ ὁ ἄνθρωπος, δὲν ζῆ μόνον μὲ ψωμί, ὅπως λέει καὶ τὸ Εὐαγγέλιο. Δὲν ἔχει μονάχα ἀνάγκες σωματικές, σὰν τὴν πεῖνα, σὰν τὴ δίψα, σὰν τὸ κρύο... Ἔχει καὶ ψυχὴ ὁ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ νοιώθη, νὰ συμπονάη καὶ ν' ἀγαπάη... Κι' ἀκόμη γιὰ νὰ προσεύχεται καὶ νὰ δοξολογῆ τὸ Θεὸ γιὰ τὸ πολύτιμο δῶρο τῆς ζωῆς καὶ γιὰ τὴν ἀπέραντη ὀμορφιὰ τοῦ κόσμου, ὅπου ὁ Θεὸς τὸν ἔστειλε νὰ ζῆ... Κι' ἔχει κι' ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀνάγκη ἀπὸ ζεστασιὰ κι' ἀπὸ ἀσφάλεια. Κι' αὐτήν, ποῦ ἀλλοῦ θὰ τὴν εὔρη, Θάνο μου, παρὰ στὴν ἐκκλησία, τὴν οὐράνια Μάνα τῶν χριστιανῶν; Σοῦ φάνηκε, εἶπες, σὰν τὴ κλῶσσα ἡ ἐκκλησία μας. Μὰ τὰ κλωσσοπούλια της δὲν εἶναι τὰ σπίτια ποὖναι τριγύρω της χτισμένα. Αὐτῆς τῆς στοργικῆς Μητέρας τὰ παιδιά εἴμαστε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, ἡ ψυχή μας...

— Δὲν εἶναι ἀσέβεια, παππού, νὰ παρομοιάζη κανεὶς τὸν Οἶκο τοῦ Θεοῦ μὲ κλῶσσα; ἔκανε λίγο στενοχωρημένος ὁ Θάνος.

— Ὄχι, Θάνο μου, γιατί τὸ [...] εἶπες μὲ καθαρὴ καρδιὰ καὶ ἐννοοῦσες πὼς στὴν ἐκκλησία βρίσκει καταφύγιο ὁ ἄνθρωπος, ὅπως τὸ τρυφερὸ πουλάκι στὴ φτεροῦγα τῆς μάνας του. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἄλλωστε, παρομοίτσε τὸν ἑαυτό Του μὲ τὸν καλὸ Ποιμένα, ποὺ φέρνει στὸ μαντρὶ τὸ παραστρατημένο προβατάκι. Γιατί ὁ ἄνθρωπος, ὅσο μεγάλος καὶ τρανὸς νὰ εἶναι, μπροστὰ στὸ Θεό εἶναι μικρὸς κι' ἀδύναμος σὰν τὸ μικρὸ πουλὶ καὶ σὰν τὸ ἀρνάκι... Πάντα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸ Θεὸ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Παντοκράτορα ποὺ τὸν ἔπλασε, ποὺ ἔστειλε στὴ γῆ τὸν Μονοχογιό του γιὰ νὰ τὸν σώση καὶ ποὺ μιὰ μέρα, ἂν ἔζησε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά του, θὰ τὸν καλέση νὰ καθίση κοντά του στοὺς οὐρανούς. Ἀόρατη ἡ στοργὴ Του ἀκολουθεῖ σ' ὅλη τὴ ζωὴ τὸν ἄνθρωπο. Κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔκανε τόσα μεγάλα ἔργα πάνω στὴ γῆ, ποὺ ἔφτιασε δρόμους καὶ θεόρατα γεφύρια, ποὺ τρύπησε τὰ βουνὰ γιὰ νὰ περνοῦν οἱ σιδηρόδρομοι, ποὺ ἄλλαξε τὸ ρεῦμα τῶν ποταμιῶν καὶ κατάχτησε μὲ τὸ ἀεροπλάνο τὸν ἀέρα καὶ μὲ τὰ ὑποβρύχια τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας, ποὺ βρῆκε τὸν ἀσύρματο, τὸ ραδιόφωνο, τὴν ἀτομικὴ ἐνέργεια καὶ τόσα ἄλλα, ὁ ἴδιος δὲν ἄλλαξε καθόλου. Εἶναι πάντα τὸ παιδὶ ποὺ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴ βοήθεια καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Οὐράνιου Πατέρα του. Γι' αὐτὸ βλέπεις τοὺς μεγάλους στρατηγοὺς πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη νὰ προσεύχονται καὶ τοὺς ἀεροπόρους νὰ κάνουν τό σταυρό τους πρὶν ξεκινήσουν γιὰ μιὰ ἀερομαχία... Τὸν Θεὸ δοξολογοῦμε ὕστερ' ἀπὸ μιὰ νίκη, καὶ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ζητᾶμε γιὰ κάθε τί ποὺ κάνουμε καὶ ποὺ εἶναι σύμφωνο μὲ τὸ θέλημά Του... Τὸ θέλημά Του μᾶς ὁδηγεῖ σὰν φωτεινὸ ἀστέρι καὶ ἡ στοργή Του μᾶς δίνει δύναμη καὶ κουράγιο σὲ ὅλες τὶς κρίσιμες περιστάσεις τῆς ζωῆς μας. Γι' αὐτὸ ποτὲ δὲν χάνει τὸ θάρρος του ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἔχει πίστη... «Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος»! λέει. Εἶναι μεγάλος κι' ἡ εὐσπλαχνία του εἶναι ἀπέραντη...

*

Καὶ μεῖς σὲ τοῦτο τὸ χωριό, Θάνο μου, φτωχοί, ἁπλοῖ ἀγρότες ὅπως εἴμαστε, καὶ πρὶν ἀκόμη ἀρχίσουμε νὰ χτίζουμε τὰ σπίτια, τὴν ἐκκλησία μας, πρῶτα φροντίσαμε νὰ θεμελιώσουμε. Γιατί πρὶν ἀκόμη κοιτάξουμε νὰ δώσουμε μιὰ σκεπὴ στὸ κεφάλι μας γιὰ τὴ βροχὴ καὶ τὸν ἄνεμο, σκεφτή- [...] λα ἀνάγκη νὰ δώσουμε ἕνα ἄσυλο στὴ ψυχή μας. Κοίτα τὴν ὄμορφη, λευκὴ ἐκκλησούλα μας μὲ τὸ μικρὸ καμπαναριό της! Ἡ γλυκόλαλη καμπάνα της εἶναι τόσο δεμένη μὲ τὴ ζωή μας!

— Ἀλήθεια, παππού, εἶπε ὁ Θάνος. Τί γλυκὰ ποὺ σημαίνει ὁ Ἑσπερινὸς τὸ Σαββατόβραδο! Τί χαρμόσυνο εἶνα τὸ σήμαντρο κάθε Κυριακὴ πρωΐ καὶ πόσο ἀλησμόνητο στὶς μεγάλες γιορτὲς καὶ στὴν Ἀνάσταση!

— Αὐτὴ ἡ μπρούτζινη βουερὴ φωνὴ τῆς καμπάνας ποὺ τὴν ἴδια ὥρα καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούγεται ἀπὸ ὅλα τὰ καμπαναριὰ τῆς Ὀρθοδοξίας, αὐτὴ ἡ γλυκειὰ φωνὴ τῆς καμπάνας ποὺ καλεῖ τοὺς πιστοὺς στὴν ἐκκλησία, πότε λυπητερὴ καὶ πότε χαρούμενη, μᾶς κάνει ἀκόμη πιὸ βαθειὰ νὰ καταλαβαίνουμε πὼς εἴμαστε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες παιδιὰ τῆς ἴδιας χώρας. Ἕνας λαὸς δεμένος μὲ τὸ δοξασμένο χῶμα τῆς πατρίδας του, μὲ τὴν ἴδια γλῶσσα καὶ τὴν ἴδια πίστη. Γι' αὐτὸ κι' ὅταν ἐσώπανα τὰ σήμαντρα τῆς Ὀρθοδοξίας νὰ σημαίνουν κι' οἱ ἑλληνικὲς ἐκκλησίες ἔμεναν κλειστὲς καὶ ἀλειτούργητες, οἱ Λαιτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου γύριζαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι γιὰ νὰ θυμίζουν στοὺς Χριστιανούς, πὼς ὁ Θεὸς δὲν βρίσκεται μοναχὰ στὸν Οἶκο του, ἀλλὰ παντοῦ ὅπου ἐπικαλοῦνται τ' ὄνομά Του... Τὰ μακρινὰ τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς, ἐκεῖνοι οἱ φτωχοὶ ἱερεῖς ἔγιναν τὰ σύμβολα τῆς πίστης ποὺ ἔμενε ἄσβεστη. Καὶ στ' ὄνομά της φούντωσε ὁ ἀγώνας: «Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν Ἁγία, τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴ Λευτεριά», αὐτὸ ἦταν τὸ σύνθημα τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 21.

*

Δὲν ὑπάρχει θέαμα πιὸ γαλήνιο καὶ πιὸ χαριτωμένο ἀπὸ τὰ ὄμορφα ἑλληνικὰ χωριά μας, ἔτσι καθὼς εἶναι χτισμένα γύρω ἀπὸ τὴν ἐκκλησούλα τους. Καὶ δὲν ὑπάρχει τίποτε πιὸ συγκινητικό, παρὰ ὅταν στρίβονται στὴν ἀνηφοριὰ σὲ μιὰ βουνοπλαγιά, συναντᾶς κανένα ἀπὸ κεῖνα τὰ μικρὰ ρημοκλήσια ποὺ ἔχουν τὴν πόρτα τους πάντα ἀνοιχτὴ γιὰ τὸν χριστιανὸ διαβάτη ποὺ μπαίνει μέσα καὶ κάνει τὸ σταυρό του, ἢ ν' ἀνάψη ἕνα κερί, ἂν ὑπάρχη. Μιὰ φορὰ τὸ χρόνο τὰ λειτουργοῦν αὐτὰ τὰ ρημοκλήσια, ὅταν γιορτάζη ὁ Ἅγιος ποὺ ἔχουν τ' ὄνομά του. Μὰ οἱ γυναῖκες τὄχουν συχνὰ τάμα, νὰ πᾶνε ν' ἀνάψουν τὰ καντήλια του. Μὲς στὴ χαμογελαστὴ φύ- [...] ὄμορφα ρημοκλήσια, θυμίζουν σὲ κάθε βουνὸ καὶ ἡ κάθε κορφή, πὼς οὔτε στιγμὴ δὲν ξεχνᾶμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες πὼς εἴμαστε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, μιὰ ψυχὴ ἀθάνατη μέσα μας, γιὰ νὰ Τὸν εὐχαριστοῦμε καὶ νὰ Τὸν δοξολογοῦμε.

— Κι' ἂς μένουν ἀλειτούργητα, παππού, ὅλο τὸ χρόνο! εἶπε ζωηρὰ ὁ Θάνος. Ὅταν μιλᾶνε γιὰ ρημοκλήσια, πάντα μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ ἐκεῖνο τὸ ὡραῖο ποίημα τοῦ Δροσίνη, ποὺ περιγράφει ἕνα τέτοιο «ρημαγμένο» ρημοκλήσι.

Χύνει γλυκειὰ μοσκοβολιὰ
δάφνη στὸν τοῖχο ριζωμένη
—θυμίαμα ποὺ καίνει ἡ πίστις—
Καὶ μιὰ χελιδονοφωλιά,
ψηλὰ στὸν νάρθηκα χτισμένη
ψάλλει τὸ «Δόξα ἐν Ὑψίστοις»!

— Ὅλα εἶναι πλάσματα τοῦ Θεοῦ, εἶπε σιγὰ ὁ παππούς. Ὅμως μόνον ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ ἱερὸ προνόμιο ὁδηγημένος ἀπὸ τὴν ἀθάνατη ψυχή του, νὰ χτίζη ἐκκλησιὲς γιὰ νὰ δοξάζη τ' ὄνομά Του.

— Ὤ, παππού! φώναξε τὸ παιδί. Ἔτσι καθὼς κοιτάζω τὴν ἐκκλησιά μας στὴ μέση τοῦ χωριοῦ, μοῦ φαίνεται σὰ νιώθω νά... κάτι σὰ μιὰν ἀόρατη δύναμη, μιὰ γλυκειὰ θαλπωρή, ν' ἁπλώνεται ἀπ' αὐτὴ καὶ νὰ σκεπάζη ὅλο τὸ χωριό μας.

— Εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη δύναμη τοῦ κόσμου, εἶπε ὁ παππούς. «Μακάριοι οἱ πιστεύοντες»! Γιατί, νομίζεις, τὸ εἶπε ὁ Χριστός; Καμμιὰ βοήθεια καὶ καμμιὰ ἀνθρώπινη ἀγάπη δὲν μπορεῖ νὰ δώση στὸν ἄνθρωπο τὴ βοήθεια ποὺ δίνει στὸν πιστὸ ἡ πίστη... Μόνον ἂν καταλάβης Θάνο μου, πὼς στὴν Ἐκκλησία θάβρης πάντοτε τὸ πιὸ μεγάλο στήριγμα, θὰ εἶναι ἥσυχος κι' εὐτυχισμένος στὴ ζωή σου.

— Μήπως δὲν τὸ νιώθω, παππού; Μήπως δὲν τὸ καταλαβαίνω; εἶπε τὸ παιδί.

— Ναὶ παιδί μου, δὲν μπορεῖς παρὰ στὰ βήματα τὰ δικά μας νὰ βαδίζης. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ μαζί σου, Θάνο μου. Αὐτὴν τὴν εὐχὴ σοῦ δίνει ὁ γέρο παπποὺς σου...

Τό τελευταίο ΤΡΑΓΟΥΔΙ

— Δὲν καταλαβαίνω τί πάει νὰ κάμη ὁ κύριος στὴ χώρα αὐτὴ τῶν ἀγρίων, ἔλεγε ὁ Σκότ, ὁ πλοίαρχος ποὔφερνε μὲ τὸν «Ἡρακλῆ» στὴν Ἑλλάδα τὸ λόρδο Βύρωνα.

— Τὴν ἴδια ἐρώτηση κάνω στὸν ἑαυτό μου κι' ἐγώ, ἀποκρίθηκε ὁ Φλέτσερ, ὁ καμαριέρης τοῦ λόρδου, ποὺ εἶχε ἀνοίξει συζήτηση μὲ τὸν καπετάνιο. Τὸν ξέρω αὐτὸ τὸν τόπο ἀπὸ τὸ πρῶτο ταξίδι μας, πρὶν ἀπὸ δεκατέσσερα χρόνια. Εἶναι ὅλο βράχια. Οἱ ἄνθρωποι ζοῦνε μέσα σὲ τρύπες ἀπ' ὅπου πετιοῦνται σὰν ἀλεποῦδες. Κι' ἔχουν κάτι τουφέκια πελώρια καὶ πιστόλες καὶ μαχαίρια δυὸ πήχες τὸ ἕνα. Ἂν φύγουν οἱ Τοῦρκοι, θὰ μοιάζη μὲ φρενοκομεῖο ποὺ ξαπολύσανε τοὺς τρελλοὺς του.

— Ξέχασες καὶ τὰ κουνούπια καὶ τοὺς κοριούς, εἶπε ὁ πλοίαρχος. Κι' ὅσο γιὰ τὸ Μεσολόγγι ποὺ διάλεξε ὁ κύριός σου, εἶναι ἕνα κάστρο ἐρειπωμένο, ὑγρὸ κι' ἐπικίνδυνο. Τὄχουν ἀποκλεισμένο οἱ Τοῦρκοι.

— Τί πάει νὰ κάμει μ' αὐτοὺς τοὺς τρελλοὺς ὁ Μυλόρδος μου, μόνο ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ τὸ ξέρει, εἶπε ὁ ὑπηρέτης.

Γύρισε κι' εἶδε τὸ Μπάϋρον ποὺ στεκόταν πιὸ κεῖ κι' ἄκουγε τὰ λόγια τους.

— Ὁ κύριός μου τὸ ξέρει, πρόσθεσε τότε ὁ Φλέτσερ, πὼς ὅ,τι λέω εἶναι ἀλήθεια.

— Καὶ βέβαια εἶναι ἀλήθεια, ἀπάντησε ὁ Μπάϋρον, γιὰ τοὺς κοντόφθαλμους ποὺ δὲν βλέπουν πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ μύτη τους.

— Φτάνομε στὴν Κεφαλωνιά, εἶπε ὁ Σκότ, γιὰ ν' ἀλλάξη κουβέντα.

Κι' ἀλήθεια τὸ πλοῖο βρισκόταν μπροστὰ στ' Ἀργοστόλι.

Δὲν εἶχε ρίξει καλὰ-καλὰ ἄγκυρα καὶ πλημμύρισε τὸ κατάστρωμα ἀπὸ Ἕλληνες πρόσφυγες, ποὔρθαν νὰ καλωσορίσουν ἐκεῖνον ποὺ πρόσμεναν σὰ σωτῆρα. Ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ Σουλιῶτες μὲ τὴ γραφική τους στολὴ καὶ τὴ λυγερὴ λεβέντικη κορμοστασιά τους.

Ὁ λόρδος Βύρων μαγεύτηκε ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή τους.

— Θὰ πάρω σαράντα Σουλιῶτες γιὰ ἰδιαίτερη φρουρά, εἶπε στὸ φίλο του τὸ Γκάμπα, ποὺ κατέβαινε μαζί του στὴν Ἑλλάδα.

— Μὴ βιαστῆς, εἶπε ὁ Γκάμπα. Εἶναι ἀπειθάρχητοι καὶ πρωτόγονοι. Ἀναστενάζουν ὅλη τὴν ὥρα καὶ λένε «Σοῦλι», κοιτάζοντας κατὰ τὸ Βορρᾶ. Θὰ βασανιστῆς νὰ τοὺς βάλης σὲ τάξη.

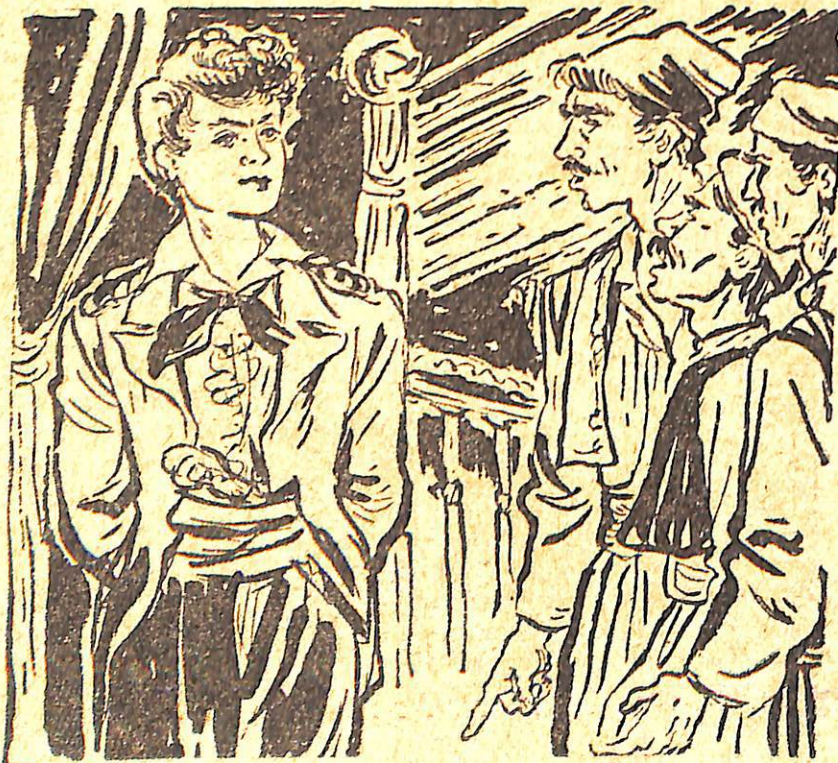
— Δὲν τοὺς βλέπω πρώτη φορά, εἶπε ὁ ποιητής, ποὺ μιὰ ὡραία ἀνάμνηση τὸν εἶχε δέσει μὲ τοὺς Σουλιῶτες. Τοὺς ξέρω καλὰ κι' αὐτοὺς καὶ τὸ Σοῦλι τους.

— Πόσον καιρὸ ἔζησες μαζί τους; ρώτησε ὁ Γκάμπα.

— Μιὰ νύχτα!

Γέλασε ὁ φίλος τοῦ Μπάϋρον, μὰ ἐκεῖνος, συνεπαρμένος ἀπὸ τὴ θύμηση τῆς μοναδικῆς αὐτῆς νύχτας, ἄρχισε τὴν ἀφήγησή του.

— Ταξίδευα μ' ἕνα πλοῖο ἀπὸ τὰ Γιάννενα τοῦ Ἀλῆ πασᾶ στὴν Ἀθήνα. Ἡ τρικυμία μᾶς ἔρριξε στὶς ἀκτὲς τοῦ Σουλιοῦ. Οἱ Σουλιῶτες μᾶς ὑποδέχτηκαν σὰν παλιοὺς φίλους. Τέτοια φιλοξενία δὲν εἶδα σὲ ἄλλο λαό. Ἄναψαν φωτιὲς νὰ στεγνώσουμε τὰ ροῦχα μας. Μᾶς ἑτοίμασαν ἕνα ἀρνὶ στὴ σούβλα. Φάγαμε κι' ἤπιαμε μὲ μεγάλη ὄρεξη. Ὕστερα χόρεψαν γιὰ χατήρι μας τοὺς λεβέντικους χοροὺς τῆς πατρίδας τους καὶ τραγούδησαν μελαγχολικὰ τραγούδια. Ποτέ μου δὲ θὰ ξεχάσω ἐκεῖνο τὸ «Ἔχε γειὰ καημένε κόσμε!» Ἦταν ἕνας ἀποχαιρετισμὸς στὴ ζωή. Τὸ τραγούδησαν, λέει, οἱ γυναῖκες τους πέφτοντας στὸ γκρεμνὸ γιὰ νὰ μὴν τοὺς σκλαβώσουν οἱ Τοῦρκοι...

—Δός μας τοὺς Τούρκους ποὺ ἔχεις κρυμμένους...

Σὰν τέλειωσε τὸ ἐγκάρδιο αὐτὸ γλέντι, μᾶς ἔστρωσαν μαλακὲς καὶ ζεστὲς φλοκάτες κοντὰ στὴ φωτιά. Ἐκεῖνοι ἀγρύπνησαν γιὰ νὰ μᾶς φρουρήσουν.

Φεύγοντας τὸ πρωΐ, ἔκαμα νὰ τοὺς δώσω χρήματα γιὰ τὰ ἔξοδα ποὔχαν κάμει γιὰ μᾶς. Μὲ κοίταξαν περήφανα.

— Δὲ θέλουμε, λόρδε μου, τὰ λεφτά σου. Θέλουμε τὴν ἀγάπη σου, μ' ἀποκρίθηκαν...

Σώπασε, βυθισμένος στὴν ὄμορφη θύμηση ποὺ τοῦ εἶχαν φέρει οἱ λεβεντόκορμοι αὐτοὶ ἄντρες. Τὴν ἄλλη μέρα διάλεξε τὴν προσωπική του σωματοφυλακὴ ὅλο ἀπὸ Σουλιῶτες.

Τὰ νέα ἀπ' τὴν Ἑλλάδα ἔφταναν στὰ Ἑφτάνησα ἐνθαρρυντικά. Οἱ Ἕλληνες νικοῦσαν τοὺς Τούρκους. Μόνο ποὺ δὲ μποροῦσαν νὰ μονιάσουν. Αὐτὸ ἦταν τώρα τὸ ὄνειρο τοῦ Μπάϋρον. Νὰ συμφιλιώση τοὺς ἀρχηγούς.

Ὁ Μαυροκορδάτος ἔστειλε συνοδεία τοὺ πέντε πλοῖα. Ὁ Στάνχοπ τοὔγραφε ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι:

— Σὲ περιμένουνε σὰ Θεό. Χτὲς ποὺ βγῆκα στοὺς δρόμους μὲ ζητωκραυγάζαν γιὰ λόρδο Βύρωνα.

Στὶς πέντε τοῦ Γενάρη, πετοῦσε γιὰ τὰ νερὰ τοῦ Μεσολογγιοῦ, ὁ κύκνος ποὺ εἶχε κάμει φτερὰ ἀετοῦ.

Ἡ πόλη εἶναι χτισμένη στὶς ὄχθες τῆς ἄβαθης λιμνοθάλασσας καὶ μονάχα πλεούμενα μ' ἴσια καρένα μποροῦνε ν' ἀράξουν στὰ νερά της. Ἕνα κομπολόϊ ἀπὸ νησάκια χωρίζει τὴ λίμνη ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ὁ ποιητὴς μπῆκε σὲ μιὰ βάρκα. Στάθηκε ὀλόρθος στὴν πλώρη. Ὁ ἥλιος χρύσιζε τὰ μαλλιά του. Ἦταν ὡραῖος στὴν κόκκινη στρατιωτική του στολή. Ὡραῖος σὰν τοὺς ἀρχαίους θεοὺς τῆς Ἑλλάδας. Ἕνας Ἀπόλλωνας ποὺ φιλοδοξοῦσε νὰ γίνη ἄξιος γιὰ τὴ Δελφικὴ δάφνη.

Τὰ σπίτια εἶσαν ἀδειάσει. Οἱ δρόμοι πλημμύρισαν ἀπ' τὸν ἔξαλλο κόσμο ποὺ ζητωκραύγαζε τὸν «ἐρχόμενο». Ἦταν τὸ ἴνδαλμά τους. Ὁρκίζονταν στ' ὄνομά του Βασιλιᾶ ὀνειρεύονταν νὰ τὸν κάμουν στὴν μικρὴ ἐλευθερωμένη γωνιά τους. Τὰ κανόνια βροντοῦσαν τιμητικά, ἰαχὲς γέμιζαν τὴν πόλη. Ἔτρεμε ὁ ἀγέρας ἀπ' τὴ συγκίνηση τοῦ λαοῦ ποὺ ἀνέβαινε σὲ κραυγὲς καὶ τραγούδια.

Ἦταν ἕνας ὡραῖος θεὸς ἀπὸ φίλντισι. Διάφανο σὰν ἀπὸ πορσελάνη τὸ λευκὸ πρόσωπό του. Λεπτοκαμωμένα σὰν κοριτσίστικα τ' ἄσπρα χέρια του, μικρὰ ροδοκόκκινα αὐτιά, σγουρόμαλλο, καστανόξανθο κεφάλι.

Ἦταν ἡ εἰκόνα τῆς ἀρχοντιᾶς, τῆς εὐαισθησίας καὶ τῆς εὐγένειας. Μὲ κόπο κρατοῦσε τὰ δάκρυά του. Μιὰ γοητεία παράξενη ἦταν χυμένη παντοῦ. Ὅλα μύριζαν ἅρμη, ψάρι καὶ βαλτονέρι. Μέσ' στὰ πρόσωπα διάβαζες ἁπλότητα, εἰλικρίνεια κι' ἀγάπη, ὢ πόση ἀγάπη!

Τὸν σήκωσαν στὰ χέρια καὶ τὸν πῆγαν στὸ σπίτι ποὺ εἶχαν διαλέξει γι' αὐτὸν καὶ τὸ εἶχαν στολίσει μὲ πανοπλίες ἱστορικές. Πίσω ἀπ' τὸ θαμπὸ ἀσημένιο καθρέφτη τῆς λιμνοθάλασσας ὁ αἰθέρας χαμογελοῦσε σ' ἕνα παιχνίδι χρυσοῦ καὶ γαλάζιου. Τὰ μάτια του πλημμύρισαν δάκρυα: «Ἑλλάδα μου, εἶπε, γιὰ χάρη σου ἀφήνω τὴ λύρα καὶ παίρνω τὸ ξίφος.

★

Ὁ Λάμπρος, τὸ «πρωτοπαλλήκαρο» τοῦ Μπάϋρον, ὅπως τ' ἀρέσει νὰ λέη τὸν ἑαυτό του, εἶναι ἀπασχολημένος μὲ τοὺς λογαριασμούς του. Πότε-πότε δαγκώνει τὸ μολυβδοκόνδυλο καὶ συλλογιέται.

— Τέσσερις χιλιάδες λίρες ἔδωκε μόνο καὶ μόνο γιὰ ν' ἀρματώση ὁ Μαυροκορδάτος τὸ στόλο ποὺ κάθε τόσο σπάζει τὸν ἀποκλεισμό. Τί καρδιά! Θυμᾶμαι τὰ λόγια του τότε στὴν Ἀθήνα, στὸ σπίτι τοῦ γέρο Μακρῆ: «Ὅποιος ἀγαπᾷ τὴν Ἑλλάδα, εἶναι Ἕλληνας!». Ναί, κανένας δὲν εἶναι πιὸ Ἕλληνας ἀπὸ σένα Τζώρτζ Νοέλ Μπάϋρον!

— Γειά σου, Λάμπρο, πάλι μὲ τὰ χαρτιὰ πολεμᾶς;

Ἦταν ἡ φωνή του. Γύριζε ἀπὸ τὰ γυ-

μνάσια ἐκεῖ πέρα στὰ βαλτομένα λιβάδια.

— Φαίνεστε πολὺ κουρασμένος, Μυλόρδε. Δὲ θὰ πάψω ποτὲ νὰ σᾶς τὸ θυμίζω. Δὲν εἶναι γιὰ σᾶς ἡ ζωὴ ποὺ κάνετε.

— Δὲν ἦρθα στὸ Μεσολόγγι γι' ἀνάπαυση, παλληκάρι. Τὸ σῶμα τῶν εἰδικῶν πυροβολητῶν πρέπει νἄναι ἕτοιμο. Ὅπου νἄναι φτάνει ἀπ' τὸ Λονδῖνο ἡ «Ἀργὼ» φορτωμένη κανόνια καὶ βλήματα ποὺ μᾶς στέλνει τὸ Φιλελληνικὸ Κομιτᾶτο.

— Μὰ χρειάζεται νὰ γυμνάζεστε κι' ἐσεῖς; νὰ ταλαιπωρῆσθε; νὰ τρῶτε σὰν τὸν ἁπλὸ στρατιώτη, ν' ἀδυνατίζετε διαρκῶς;

— Τί θάρρεψες, πὼς θὰ ζοῦσα σὰ λόρδος μέσα στὸ στερημένο Μεσολόγγι; Τί νέα; Δέχτηκες πάλι καμμιὰ ἐπιτροπὴ γιὰ τοὺς αἰχμαλώτους;

Ὁ Λάμπρος κατσούφιασε:

— Ὅπου νἄναι θὰ τὴ δεχτῆτε ὁ ἴδιος. Πρέπει νὰ κλείσω τὶς πόρτες, ἀλήθεια. Ὁ κόσμος ἔχει ἀγριέψει.

— Νὰ μείνουν οἱ πόρτες ὀρθάνοιχτες, εἶπε ὁ Λόρδος Μπάϋρον. Θ' ἀντιμετωπίσω ἐγὼ τοὺς ἀγωνιστές.

— Διψοῦν γιὰ ἐκδίκηση, Λόρδε Μπάϋρον' Ἔχουν χάσει παιδιά, ἀδερφούς, ἡ ζωή τους ρημάχτηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ζητοῦν νὰ τοὺς παραδώσουμε κείνους ποὺ πιάστηκαν ἔξω ἀπὸ τὴ Ναύπακτο.

— Γιὰ νὰ τοὺς ξεσκίσουν σὰν τίγρεις; Κρῖμα, ἕνας λαὸς μὲ τέτοια ἀνδρεία νὰ φέρεται βάρβαρα ὧρες-ὧρες.

— Μὴν τοὺς ἀδικεῖς. Τὸ μάτι τους ἔχει μαυρίσει ἀπὸ τὸ αἷμα ποὺ ἔχει ποτίσει τὸν τόπο τους... Μὰ μὴν ἔχετε φόβο. Τοὺς ἔχω κρυμμένους τοὺς αἰχμαλώτους. Φοβοῦμαι ὅμως γιὰ σᾶς.

— Νὰ μὴ μὲ σκοτώσουν; Μὰ τοὺς θεοὺς τῆς Ἑλλάδας, ἀξίζει νὰ δοκιμάσουμε. Ἀξίζει νὰ δοῦμε ποὺ εἶναι ἱκανὸ νὰ φτάση τὸ μῖσος.

Ἕνας θόρυβος, στὴν ἀρχὴ ὑπόκωφος, ὕστερα πιὸ καθαρός, σὰν ἀπὸ λαὸ ποὺ πλησίαζε, ἔφτασε κάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ. Ὁ Λάμπρος ἔκαμε νὰ πάη κατὰ τὴν πόρτα. Ὁ Μπάϋρον μπῆκε μπροστά του.

— Ἄσε, τοῦ λέει, νὰ δοῦμε ἂν ἔχη δίκιο ὁ Γκάμπα κι' ὁ Φλέτσερ... Ἂν ἦρθα σὲ χώρα βαρβάρων.

Μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ εἴκοσι ἀγωνιστὲς μπῆκε στὸ δωμάτιο. Στάθηκαν μιὰ στιγμὴ σὰ διστακτικοί, μὰ τὸ προκλητικὸ βλέμμα τοῦ ποιητῆ τοὺς θύμισε τὸ σκοπὸ ποὺ τοὺς εἶχε φέρει στὸ σπίτι του.

— Λόρδε Μπάϋρον, εἶπε ἕνας ποὺ εἶχε χάσει δυὸ γιοὺς στὴν πολιορκία. Κανένας ἄνθρωπος δὲν ἔχει τὴ θέση σου στὴν καρδιά μας. Σ' ἀγαποῦμε καὶ σὲ σεβόμαστε σὰ θεό. Μὰ τὸ αἷμα τῶν σκοτωμένων παιδιῶν μας γυρεύει ἐκδίκηση. Δός μας τοὺς Τούρκους ποὺ ἔχεις κρυμμένους.

— Οἱ γενναῖοι ποτὲ δὲ σκοτώνουν ἀόπλους.

— Θὰ τοὺς δικάσουμε.

— Μὲ γνωστὴ ἀπὸ πρὶν τὴν ἀπόφαση;... Ὄχι. Θὰ στείλω τοὺς αἰχμαλώτους στὴν Γερουσία. Ὁ Μαυροκορδάτος θ' ἀποφασίση.

Ἄγριες φωνὲς ἦταν ἡ ἀπάντηση.

— Θὰ τοὺς βροῦμε μονάχοι μας... ψάξετε παιδιὰ στὰ ὑπόγεια τοῦ σπιτιοῦ.

— Πηγαίνετε ἔξω, φώναξε ὁ Μπάϋρον ἀγανακτισμένος.

— Δὲν τὸ κουνᾶμε ἂν δὲν πάρουμε μαζί μας τοὺς αἰχμαλώτους.

Πῆγε κατὰ τὴ σκάλα, ποὺ ἔφερνε στὸ ὑπόγειο. Ἔβγαλε τὸ περίστροφο καὶ τὸ γύρισε ἐπάνω τους.

— Ἂν κάμετε βῆμα θὰ σᾶς σκοτώσω...

— Ἤρθαμε ἄοπλοι, εἶπε ὁ ἀρχηγός. Μὰ δὲ θὰ τρομάξουμε τὸ περίστροφό σου. Χτύπα...

Τοὺς εἶδε ἀποφασισμένους, κατάλαβε πὼς τοῦ ξέφευγε ἡ ὑπόθεση. Ὁ Λάμπρος εἶχε κερώσει.

— Μὴ φοβᾶσαι, Λάμπρο, γύρισε καὶ τοὖπε. Δὲ θὰ τραβήξω τὴ σκανδάλη. Δὲν ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ βάψω τὸ χέρι μου σ' ἑλληνικὸ αἷμα. Μὰ ὄχι καὶ νὰ ντροπιάσω τὴν τιμή μου... Γιὰ μένα εἶναι ζήτημα τιμῆς νὰ μὴν παραδώσω τοὺς αἰχμαλώτους. Γι' αὐτὸ πῆρα τὴν ἀπόφασή μου.

Γύρισε τὴν κάννη τοῦ πιστολιοῦ στὴν καρδιά του.

— Ἂν κατεβῆ κι' ἕνας μόνο αὐτὴ τὴ σκάλα, σκοτώνομαι μπρὸς στὰ μάτια σας.

Κατάπληκτα ὅλα τὰ βλέμματα καρφωθῆκαν στὸ πρόσωπό του. Κι' ἐκεῖ εἶδαν γραμμένη τὴν ἀπόφαση. Δὲν ἀστειευόταν.

Γύρισαν τότε κατὰ τὴν πόρτα τῆς ἐξόδου καὶ βγῆκαν σιωπηλοὶ ὁ ἕνας πίσω ἀπ' τὸν ἄλλο.

— Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ δὲ γελάστηκα, εἶπε, χαμογελῶντας, στὸ Λάμπρο. Οἱ ἡμιάγριοι τοῦ Γκάμπα εἶναι γεμάτοι καρδιά. Ἀξίζει νὰ πολεμᾶ κανένας ἀκόμα καὶ νὰ πεθαίνη γιὰ τέτοιο λαό.

★

Ἦταν εἰκοσιδυὸ τοῦ Γενάρη 1824. Ὁ Λόρδος Βύρων γιόρταζε τὰ γενέθλιά του στὸ Μεσολόγγι. Ἔμπαινε κείνη τὴ μέρα στὰ τριανταεφτὰ χρόνια του. Μιὰ μάγισσα τοὔχε πῆ νὰ προσέξη αὐτὴ χρονιά, γιατὶ ἦταν πολὺ ἐπικίνδυνη γιὰ τὴ ζωή του. Μὰ ὁ ποιητὴς γελοῦσε μὲ τὶς μαντεῖες. Δὲν ἄξιζε, ἄλλωστε, νὰ τὰ παίξη κανένας ὅλα γιὰ ὅλα γιὰ μιὰ ἰδέα ποὺ θέρμαινε τὴν ψυχή; Ὅποιος τσιγκουνεύεται τὴ ζωή του, δὲ νιώθει ποτὲ πόσο εἶναι ὡραῖο νὰ ζῇ κανεὶς χωρὶς νὰ φοβᾶται τὸ θάνατο.

— Δὲν ἔχω σπουδαῖα πράματα γιὰ νὰ σᾶς φιλέψω, εἶπε στὸ Στάνχοπ καὶ στὸ Γκάμπα ποὺ πῆγαν νὰ τὸν χαιρετήσουν. Πρόσταξε τὸ Φλέτσερ νὰ φέρη ἑλληνικὸ τσίπουρο καὶ σταφίδες. Ὕστερα κάθισε κοντά τους καὶ τσούγκρισαν τὰ ποτήρια τους.

— Νὰ φτάσης τὰ ἑκατό, εἶπε ὁ Γκάμπα.

—Μὴν μὲ καταριέσαι, ἀπάντησε ὁ ποιητής. Δὲ μ' ἀρέσουν τὰ γηρατειά... Δὲ θέλω νὰ γυρίσω πιὰ στὰ σαλόνια τοῦ Λονδίνου νὰ τρωγοπίνω, ἀπαγγέλλοντας στίχους.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 46)

Ὁ λόρδος Βύρων στάθηκε ὀρθιος στὴ βάρκα...

Τώρα, παιδιά μου, τελείωσαν οἱ γιορτές, κι' ὅπως ἔλεγαν στὸν καιρό μου, «ὁ κάθε κατεργάρης πάει στὸν πάγκο του».

Μὲ τὸν Γενάρη, ἕνας καινούργιος χρόνος ἀρχίζει, ποὺ ὁ μπάρμπα Μήτρος τὸν εὔχεται εὐτυχισμένο στοὺς μικροὺς μας ἀναγνώστες καὶ πολὺ εὔφορο στοὺς ἀγρότες. Γιατί, ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑγεία — τὸ πρῶτο ἀγαθὸ τοῦ ἀνθρώπου — ἡ δεύτερη εὐχὴ γιὰ μᾶς εἶναι ἡ «καλὴ σοδειά».

Ἡ ὑγεία εἶναι, βέβαια, δῶρο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ σήμερα ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὰ μέσα καὶ τὴ γνώση νὰ τὴν δυναμώση τὴν ὑγεία του καὶ νὰ τὴν φυλάξη... Γιατὶ πόσοι καὶ πόσοι ἄνθρωποι δὲν ἀρρωσταίνουν ἀπὸ τὸ κεφάλι τους!

Τὸ ἴδιο καὶ ἡ καλὴ σοδειά. Ὁ οὐρανὸς στέλνει τὶς βροχὲς καὶ τὶς καλοκαιριές, ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος σήμερα ἔχει σχεδὸν ὅλα τὰ μέσα νὰ καλλιεργήση τὴ γῆ σωστά, ἐπιστημονικά, μὲ τὸν καλύτερο τρόπο.

Στοὺς περισσότερους τόπους ἔχει καλύτερα ἐργαλεῖα ἀπὸ τοὺς προγόνους του καὶ πολλὲς φορὲς μάλιστα ἐργαλεῖα μηχανικά, ποὺ κινοῦνται μὲ βενζίνα ἢ ἀκάθαρτο πετρέλαιο. (Ἂν καὶ τίποτε δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ἀντικαταστήση τὸν ἀνθρώπινο κόπο. Ὁ ἄνθρωπος ἂν θέλη νὰ δῆ καλὰ ἀποτελέσματα, πρέπει νὰ τὸ πάρη ἀπόφαση πὼς θὰ κουραστῆ καὶ θὰ ἱδρώση).

Ὁ ἀγρότης ἔχει ἀκόμη σήμερα στὴ διάθεσή του τὰ διάφορα χημικὰ λιπάσματα, ποὺ εἶναι ὅ,τι ἡ καλὴ τροφὴ καὶ τὰ φάρμακα στὸν ἄνθρωπο. Κι' ὅσο γιὰ τὰ ζιζάνια, τὰ διάφορα ἔντομα, ποὺ κάνουν καταστροφὲς καὶ τὶς ἀρρώστειες τῶν φυτῶν, ἔχει καὶ γι' αὐτὰ καλύτερα τὰ μέσα νὰ τὰ πολεμήση.

Κοντὰ στὶς συμβουλὲς τῶν γεωπόνων καὶ τὰ διάφορα φυλλάδια τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας, ἔχει στὴ διάθεσή του ἕνα πλῆθος φάρμακα πραχτικὰ καὶ φτηνὰ ποὺ τὸν βοηθοῦν νὰ σώση τὴ σοδειά του ἀπὸ τὸ κακό, ἂν ἴσως χρειαστῆ.

Ὁ σημερινὸς ἀγρότης δὲν εἶναι πιὰ τόσο ἀβοήθητος ὅσο ἦταν τὸν παλιὸ καιρό. Τὸ κράτος μ' ἕνα πλῆθος ὑπηρεσίες ἐνδιαφέρεται γι'αὐτὸν κι' οἱ ἐπιστήμονες ὅλου τοῦ κόσμου ἐργάζονται κι' ἐργάζονται νύχτα - μέρα γιὰ νὰ τελειοποιήσουν τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα, τὰ χημικὰ λιπάσματα, τὰ φάρμακα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἡ γῆ καὶ τὰ φυτά, γιὰ νὰ μὴν πηγαίνουν χαμένοι οἱ κόποι τοῦ καλλιεργητῆ...

Ὁλόκληρο τὸν περασμένο χρόνο, ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν σελίδα, ὁ μπάρμπα Μήτρος ἔδινε συμβουλὲς στὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ θ' ἀσχοληθοῦν μὲ τὸ εὐλογημένο ἔργο τοῦ ἀγρότη, πῶς νὰ καλλιεργοῦν καλύτερα τὴ γῆ. Κι' ὄχι μοναχὰ αὐτό, ἀλλὰ πῶς νὰ μεγαλώνουν καλύτερα τὶς κόττες καὶ τὰ κουνέλια, τὰ περιστέρια καὶ τὶς πάπιες.

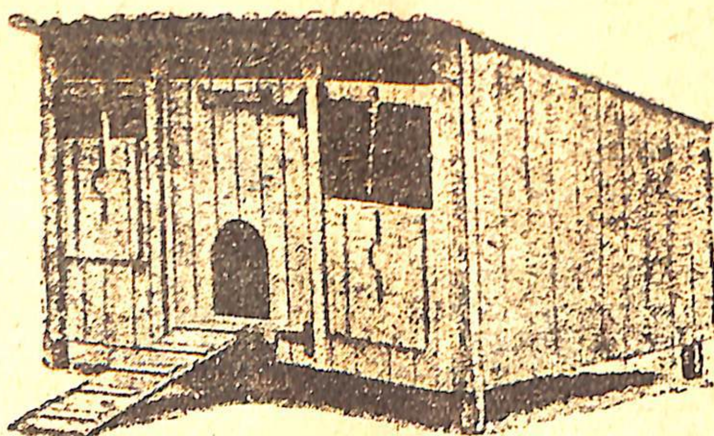
Ὁ ἀγρότης ἀπὸ μικρὸ παιδὶ δουλεύει στὴ γῆ. Οὔτε καλὰ - καλὰ θυμᾶται πότε ἄρχισε γιὰ πρώτη φορὰ νὰ δίνη ἕνα χέρι στοὺς γονεῖς του, ὅταν δούλευαν στὰ χωράφια, μὲ τὶς μικρὲς τους δουλειές· αὐτὸ νὰ λέγεται.

Ἀλλὰ καὶ τὸ μικρὸ παιδὶ ποὺ πάει τὸ φαΐ τοῦ πατέρα του στὸ χωράφι, ὅταν κάνη ζευγάρι, ξέρει ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια τί παναπῆ ὄργωμα καὶ σβάρνισμα. Ἔπειτα βοηθάει τὸν πατέρα του νὰ διορθώση τὸ ἀλέτρι ἢ τὴ σβάρνα, νὰ ζέψη τὰ ζῶα, νὰ σβαρνίση, νὰ κλαδέψη τ' ἀμπέλια καὶ νὰ τρυγήση. Μεταφέρει δεμάτια στὸ θέρισμα καὶ σταφύλια στὸν τρύγο. Πάει τὰ ζῶα στὴ βοσκὴ καὶ φυλάει τ' ἁλώνια ὅταν εἶναι ἁπλωμένη ἡ σταφίδα. Θέλω νὰ πῶ, λοιπόν, πὼς μπαίνει ἀπὸ νωρὶς στὴ δουλειὰ κι' ὅταν γίνη παλληκάρι καὶ πιάση πιὰ μόνος του νὰ κάνη ζευγάρι, ξέρει σχεδὸν ὅσα κι' ὁ πατέρας του. Κι' οὔτε τοῦ εἶναι ἡ τσάπα ἢ τὸ κλαδευτήρι ἄγνωστα. Ἀπὸ μικρὸς ἔμαθε νὰ τὰ πιάνη καὶ νὰ τὰ μεταχειρίζεται. Γιατὶ τὸ σπίτι τοῦ Ἕλληνα ἀγρότη εἶναι ἕνα τέλειο γεωργικὸ σχολεῖο γιὰ τὰ παιδιά του — καὶ γιὰ τοῦτο ὁ μπάρμπα Μήτρος ποὺ γράφει γιὰ τὴ γῆ, γιὰ νὰ τὸν διαβάζουν τὰ παιδιά, ξέρει πὼς γιὰ τὰ παιδιὰ δὲν εἶναι οὔτε καινούργια, οὔτε ἄγνωστα αὐτὰ ποὺ τοὺς γράφει.

Ἔτσι, λοιπόν, ἀφοῦ χαιρετήσω τοὺς παλιοὺς μας φίλους καὶ καλωσορίσω τοὺς καινούργιους ποὺ τώρα δὰ μᾶς ἦρθαν στὸ περιοδικό, τοὺς εἰδοποιῶ πὼς ἔχουμε πολλὰ ὡραῖα καὶ ὠφέλιμα νὰ κουβεντιάσουμε.

Μῆνα μὲ τὸν μῆνα, θ' ἀκολουθήσουμε τὸ εὐλογημένο καλαντάρι τῆς γῆς, ποὺ μέσα στὸν κύκλο τοῦ χρόνου, μᾶς δίνει πλούσια τὴ σοδειά της.

Θὰ ποῦμε γιὰ τὰ ἐργαλεῖα, γιὰ τὰ λιπάσματα, γιὰ τὶς διάφορες γεωργικὲς ἐργασίες, θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ καθένα φυτὸ χωριστά, γιὰ τὶς καλλιεργητικὲς φροντίδες ποὺ χρειάζεται, γιὰ τὶς ἀρρώστειες ποὺ τὰ ἀπειλοῦν καὶ γιὰ τὴν γιατρειά τους. Ἀκόμη θὰ ποῦμε γιὰ τὸ πῶς κεντρώνονται τ' ἄγρια δέντρα καὶ γιὰ τὸ πῶς κάνουν καλύτερο καρπὸ τὰ ἥμερα. Θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ χωράφι, γιὰ τ' ἀμπέλι καὶ γιὰ τὸ λιοστάσι. Κι' ἀκόμη γιὰ τὸν λαχανόκηπο, τὸ κοτέτσι, τὸ κουνελοτροφεῖο καὶ τὴν κυψέλη. Καὶ δὲν θὰ λησμονήσουμε τὰ τόσο χρήσιμα ζῶα ποὺ εἶναι τὸ πρόβατο, τὸ γουρούνι, ἡ ἀγελάδα καὶ τὸ βόδι ποὺ θέλουν κι' αὐτὰ τὴν ἰδιαίτερη περιποίησή τους. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο, θὰ συνεχίσω αὐτὰ ποὺ σᾶς ἔλεγα γιὰ τὰ χημικὰ λιπάσματα — ποὺ εἶναι σήμερα τὸ κλειδὶ τῆς γεωργίας — καὶ γιὰ τὴν ἀλλαξοσποριά. Ἀλλὰ ὅπως εἴπαμε, ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο.

Ἕνα μεγάλο πραχτικὸ κοτέτσι

ΟΙ ΔΟΥΛΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στὰ χωράφια: Εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ ὀργώνουμε τὰ χωράφια, ὅπου θὰ σπείρουμε τ' ἀνοιξιάτικα φυτά, ὅσο ὁ καιρὸς δηλαδὴ μᾶς ἀφήνει. Γιατὶ ὅταν πιάσουν οἱ βροχές, ὁ ἀγρότης κάθεται μέσα καὶ διορ- [...] κογένεια μαζί, ξεσπυρώνει τὸ καλαμπόκι ποὺ τὄχε φυλάξει τὸ καλοκαίρι στὴν ἀποθήκη.

Τὸ καλαμπόκι

Ὕστερ' ἀπὸ τὴ βροχή, παίρνει τὴν τσάπα καὶ πηγαίνει στὸ χωράφι γιὰ νὰ ξεφράξη τὰ χαντάκια νὰ μὴ στέκουνται τὰ νερὰ καὶ σαπίσουν τὰ σπαρτά.

Διορθώνει καὶ τὶς ξερολιθιὲς ὅπου ἔπεσαν. Στὰ μέσα τοῦ μηνὸς σπαίρνουμε τὸν καπνὸ στὰ τζάκια (τοὺς λάκκους).

Στὸ ἀμπέλι: Συνεχίζουμε τὸ κλάδεμα τοῦ ἀμπελιοῦ (θὰ ἐξηγήσουμε πῶς πρέπει νὰ γίνεται) κι' ἀρχίζουμε τὸ σκάψιμο ἂν τὸ χῶμα εἶναι ἐλαφρό.

Πρέπει ὅμως νὰ προσέξουμε στὸ κλάδεμα. Στοὺς τόπους ποὺ ὁ χειμώνας εἶναι βαρὺς καὶ εἶναι κίνδυνος νὰ πέση παγωνιά, ἀρχίζουμε ἀργότερα, γιατὶ τὰ μάτια θὰ καταστραφοῦν μὲ τὸν πάγο. Αὐτὸ τὸ κλάδεμα, τὸ κάνουμε ἂν μονοβεργήσουμε.

Στὰ ὀπωροφόρα δέντρα: Ἀνοίγουμε τοὺς λάκκους ὅπου εἶναι νὰ φυτέψουμε δέντρα, τώρα ἢ τὴν ἄνοιξη, γιὰ νὰ ποτιστῆ καλὰ τὸ χῶμα. Ξελακκώνουμε τὶς ἐλιὲς καὶ τὶς κλαδεύουμε. Τώρα φροντίζουμε νὰ προμηθευτοῦμε τὰ κεντράδια τῶν δέντρων ποὺ θὰ μπολιάσουμε τὴν ἄνοιξη, καθὼς καὶ τὰ κοντύλια καὶ τὰ καλέμια.

Τὰ παραχώνουμε σὲ βάθος μισοῦ μέτρου σὲ χῶμα μὲ λίγο ἄμμο.

Στρωματώνουμε καὶ στὸν ἄμμο τοὺς σπόρους τῶν δέντρων γιὰ νὰ προβλαστήσουν.

Στὸ λαχανόκηπο: Ἂν δὲν κάνη πολὺ κρύο, σπέρνουμε σὲ σπορεία μὲ κοπρόχωμα ποὺ δὲν τὰ χτυπάει πολὺ ὁ ἀέρας τὰ λαχανικὰ ποὺ σπέρνονται τὸν Ἰανουάριο (ντομάτες, ἀγγούρια, μελιτζάνες, κολοκύθια κ. ἄ.).

Ὁ ὀρνιθώνας μας τὸν Ἰανουάριο: Αὐτὸν τὸ μῆνα ποὺ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ψυχροὺς τοῦ χρόνου, οἱ κότες μας θέλουν ἰδιαίτερη περιποίηση. Κυρίως ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἄφθονη τροφὴ (γιατὶ αὐτὸν τὸν μῆνα οἱ κότες ἀρχίζουν νὰ γεννοῦν κανονικὰ, ἀκόμη καὶ οἱ πουλάδες) καὶ νερὸ ὄχι πολὺ κρύο.

Ἕνας κίνδυνος ποὺ πρέπει νὰ προσέξουμε ἂν θέλουμε αὐγὰ γιὰ κλώσσημα, εἶναι νὰ μὴν παγώνουν τὰ αὐγά. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν πρέπει νὰ τὰ μαζεύουμε τακτικὰ ἀπὸ τὶς φωλιές, ἀμέσως μόλις γεννηθοῦν. Ἀπὸ ἕνα αὐγὸ ποὺ πάγωσε, δύσκολα βγαίνει πουλάκι. Γιὰ νὰ ξεπαγώνουμε τὰ αὐγά, τὰ ρίχνουμε στὸ νερό. Σὲ

κρύο νερὸ καὶ ποτὲ σὲ ζεστό. Κι' ἐκεῖ ξεπαγώνει μόνο του.

Ὅσοι θέλουν νὰ ἔχουν γερὲς κότες, καλὸ εἶναι πρωῒ - πρωῒ νὰ ρίχνουν λίγο ζεστὸ νερὸ στὴν ποτίστρα ἀπ' ὅπου θὰ πιοῦν, γιατὶ ἡ κότες πίνουν νερὸ πρὶν ἀρχίσουν νὰ τρῶνε. Τὸ λίγο αὐτὸ ζεστὸ νερὸ χλιαίνει ὅλο τὸ νερὸ τῆς ποτίστρας.

Ἐπίσης πρέπει νὰ ρίχνουμε τοὺς σπόρους ποὺ θὰ τὶς ταΐσουμε τὸ πρωῒ σὲ ζεστὸ νερὸ γιὰ νὰ τοὺς τρῶνε οἱ κότες χλιαρούς.

Τὸ στάρι — Ἡ βρόμη

Ὅταν κάνη κρύο, βρέχη, χιονίζη κλπ., κρατοῦμε τὶς κότες στὸ ὑπόστεγο.

Ὅταν ὅμως εἶναι λιακάδα, ἀνοίγουμε διάπλατα τὶς πόρτες καὶ τὰ παράθυρα τοῦ ὀρνιθῶνα, γιὰ νὰ μπῆ παντοῦ τὸ ζωογόνο φῶς τοῦ ἥλιου.

Ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τοῦ κοτετσιοῦ εἶναι ἡ ὑγρασία. Γι' αὐτὸ πρέπει ὁ ὀρνιθώνας μας νὰ ἀερίζεται ἀκόμη κι' ὅταν ἔξω χιονίζει.

Ὅταν κάνη πολὺ κρύο, τὸ λειρὶ καὶ τὰ χαρχάλια, προπαντὸς τῶν πετεινῶν, παγώνουν. Αὐτὴ ἡ ψύξη μπορεῖ νὰ κάνη τὸ πουλὶ νὰ ψοφήση. Γι' αὐτὸ καλὸ εἶναι ν' ἀλείφουμε ἀπὸ βραδὺς λειριὰ καὶ χαρχάλια, μὲ λίγο χλιαρὸ λάδι τοῦ φαγητοῦ. Ἂν ὅμως τὸ λειρὶ ἔπαθε ψύξη καὶ εἶναι φουσκωμένο, ἀλείφουμε τὰ πρισμένα μέρη 2 ὡς 3 φορὲς τὴν ἡμέρα μ' αὐτὴ τὴν ἀλοιφή: 5 μέρη βαζελίνα, 2 μέρη γλυκερίνα κι' ἕνα μέρος τερεβινθύνη (νέφτι).

Νά, τί πρέπει νὰ τρῶνε οἱ κότες τὸ Γενάρη:

Χοντρὰ πίτουρα 15 στὰ ἑκατό.

Κτηνάλευρο 20 στὰ ἑκατό.

Μπομπότα (χοντροαλεσμένο καλαμπόκι) 40 στὰ ἑκατό.

Λινόπιττα 5 στὰ ἑκατό.

Κοκκάλευρο 3 στὰ ἑκατό.

Ξυλοκάρβουνο κοπανισμένο 2 στὰ ἑκατό.

Κρεατάλευρο ἢ κεφάλια ψαριῶν 15 στὰ ἑκατό.

Αὐτὰ τὸ πρωΐ. Τὸ ἀπόγευμα τοὺς ρίχνουμε καλαμπόκι καὶ σκύβαλα σταριοῦ.

Τὰ παιχνίδια ποὺ παίζουν τὰ ἑλληνόπουλα

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται ἀπὸ δυὸ παῖκτες σὲ αἴθουσα. Μποροῦν, βέβαια, νὰ παίζουν τὸ ἴδιο παιγνίδι ταυτόχρονα ζευγάρια-ζευγάρια παικτῶν, ἀνεξάρτητα μεταξύ τους, ἢ καὶ μὲ ἀλληλέγγυη συμμετοχὴ δύο ἢ περισσοτέρων σὲ ἀράδες. Τὸ πρῶτο, βέβαια, δὲν χρειάζεται ἐξήγηση. Τὸ δεύτερο, ἡ ἀλληλέγγυη δηλαδὴ συμμετοχὴ γίνεται μὲ τὸν παρακάτω τρόπο:

Ὑπάρχουν δυὸ ὁμάδες μὲ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ παικτῶν. Ἕνας παίκτης ἀπὸ τὴ μία ὁμάδα κι' ἕνας ἄλλος ἀπὸ τὴν ἄλλη σχηματίζουν τὸ ζευγάρι ποὺ θὰ παίξη. Ἔτσι ἂν οἱ παῖκτες κάθε ὁμάδας εἶναι 10, θὰ γίνουν 10 ζευγάρια. Καὶ κάθε ζευγάρι στρώνεται στὸ παιγνίδι, ποὺ παίζεται σὲ δυὸ παρτίδες. Στὴν πρώτη ὁ ἕνας παίζει τὸ ρόλο τοῦ Δημίου καὶ ὁ ἄλλος τὸν Μάντη. Στὴ δεύτερη ἀλλάζουν ρόλους: ὁ Μάντης γίνεται Δήμιος καὶ ὁ Δήμιος Μάντης. Τὸ παιγνίδι παίζεται ἔτσι:

Ὁ Δήμιος διαλέγει ἕνα ὄνομα πόλεως ἢ ποταμιοῦ ἢ δέντρου, ἥρωα κλπ. Ἐπὶ παραδείγματι, τὸ ὄνομα Κυπαρισσία. Πάνω λοιπὸν σ' ἕνα χαρτὶ γράφει: Κ — — — — — — — — Α (μεταξὺ τοῦ πρώτου γράμματος καὶ τοῦ τελευταίου μπαίνουν τόσες γραμμοῦλες ἢ τελεῖες ὅσα τὰ γράμματα τῆς λέξης ποὺ θὰ πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν). Δίπλα βάζουμε ἕνα μεγάλο Π ποὺ παρασταίνει τὴν Κρεμάλα. Ὁ Μάντης πρέπει νὰ βρῆ ποιὸ εἶναι τὸ ὄνομα ποὺ τοῦ ζητάει ὁ Δήμιος. Γνωρίζει μόνο τὸ πρῶτο καὶ τὸ τελευταῖο γράμμα τῆς λέξης καὶ ἀκόμα τὴ σημασία της, ἂν εἶναι δηλαδὴ πόλη, ποτάμι, λίμνη, βουνό, ἄνθρωπος, μάχη κλπ. Ἔτσι ὅμως, μὲ ἕνα Κ. στὴν ἀρχὴ καὶ ἕνα Α στὸ τέλος δὲν μπορεῖ νὰ μαντέψη εὔκολα ποιὰ πόλη εἶναι: Προχωρεῖ λοιπὸν μαντευτά! Διαλέγει ἕνα γράμμα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ τὰ συναντᾶ κανεὶς πιὸ εὔκολα στὶς λέξεις. Ἂς ποῦμε τὸ ἄλφα. Ὁ Δήμιος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀντικαταστήση τὴ γραμμούλα ἢ τὴν τελεία μὲ τὸ Α. Κι' ἔτσι στὸ χαρτάκι θὰ γραφῆ: Κ — — Α — — — — — — Α Ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβη. Προχωρεῖ λοιπόν. Λέει μαντευτά: ἂς ποῦμε τὸ Ε. Μὰ τὸ Ε δὲν ὑπάρχει. Καὶ τότε ὁ Δήμιος σημειώνει στὴν Κρεμάλα ἕνα σχοινί. Προχωρεῖ ὁ Μάντης καὶ λέει τότε τὸ γράμμα Σ. Ὁ Δήμιος συμπληρώνει τὴ λέξη:

Κ — — Α — — Σ Σ — Α

Ἂν σκεφθῆ καλά, μπορεῖ νὰ μαντέψη πὼς πρόκειται γιὰ Κυπαρισσία. Ἂν ναί, τότε κερδίζει, παίρνοντας ἕνα βαθμὸ (ποιόν, θὰ τὸ δῆτε στὸ τέλος). Ἂν ὅμως δὲν βρῆ πὼς πρόκειται γιὰ Κυπαρισσία, προχωρεῖ. Καὶ λέει, ἂς ποῦμε, τὸ Ο. Μὰ Ο δὲν ὑπάρχει. Καὶ ὁ Δήμιος συμπληρώνει στὴν Κρεμάλα, κοντὰ στὸ σχοινί, ἕνα κεφάλι. Ὁ Μάντης προχωρεῖ καὶ λέει τὸ Λ. Μὰ καὶ τὸ Λ δὲν ὑπάρχει καὶ ὁ Δήμιος σημειώνει στὴν κρεμάλα, κοντὰ στὸ κεφάλι, τὸ λαιμό. Στὸ τέταρτο λάθος — δηλαδὴ στὴν ἐκφώνηση γράμματος ἀπὸ τὸ Μάντη ποὺ δὲν ὑπάρχει — προσθέτει ὁ Δήμιος καὶ τὸ κορμὶ καὶ στὸ πέμπτο τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια. Τότε ὁ Δήμιος ἀναγγέλλει στὸ Μάντη πὼς κρεμάστηκε, ποὺ σημαίνει πὼς ἔχασε τὸ παιγνίδι καὶ τοῦ λέει τὸ ὄνομα ποὺ δὲν κατάφερε νὰ βρῆ. Καὶ στὴν περίπτωση ποὺ ὁ Μάντης κρεμιέται ἢ ποὺ καταφέρνει προτοῦ κάμη τὰ πέντε λάθη — προτοῦ δηλαδὴ νὰ κρεμαστῆ — νὰ βρῆ τὴ λέξη. Οἱ δυὸ παῖκτες ἀλλάζουν ρόλους καὶ παίζουν τὸ παιγνίδι ἄλλη μιὰ φορά. Ἡ βαθμολογία τότε γίνεται μὲ βάση τοὺς παρακάτω κανόνες:

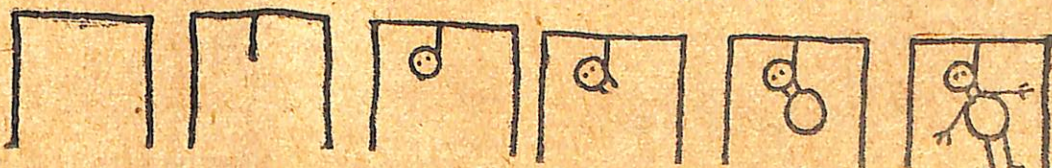
Ἂν ὁ Μάντης πῆ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἀμέσως, παίρνει 20 βαθμούς. Ἂν τὸ μαντέψη ἀμέσως μετὰ τὴν Α' ἐγγραφὴ χωρὶς νὰ κάμη λάθος, παίρνει 18. Ἂν ὅμως κάμη στὸ μεταξὺ λάθος, χάνει ἄλλους δυὸ βαθμοὺς καὶ παίρνει 16. Δηλαδὴ ἂν εἶπε ἕνα γράμμα ποὺ δὲν ὑπάρχει, ἔπειτα εἶπε ἕνα ποὺ ὑπάρχει καὶ μαντέψη ἀμέσως κατόπιν τὴν πόλη, παίρνει 16. Ἂν μαντέψη στὴν τρίτη ἐγγραφή, παίρνει 14. Δηλαδὴ γιὰ κάθε λάθος χάνει δυὸ βαθμούς. Καὶ γιὰ κάθε κανονικὴ ἐγγραφὴ ποὺ πετυχαίνει, χωρὶς νὰ μαντεύη τὴν πόλη, χάνει ἄλλους δυὸ βαθμούς. Ἂν ὅμως κρεμαστῆ, δηλαδὴ κάμη πέντε λάθη, παίρνει μηδέν.

Ὅταν τελειώση τὸ παιγνίδι, οἱ παῖκτες κάθε ὁμάδας συγκεντρώνουν τοὺς βαθμούς των. Καὶ κερδίζουν: ἀτομικά: ὁ παίκτης κάθε ζευγαριοῦ ποὺ πέτυχε τὸν μεγαλύτερο βαθμό. Ὁμαδικά: Ἡ ὁμάδα ποὺ οἱ παῖκτες της συγκέντρωσαν τοὺς περισσοτέρους βαθμούς.

ΚΑΛΗΜΕΡΑ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αἴθουσα ἀπὸ 10—15 παιδιά.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς παῖκτες κλείνει τὰ μάτια του καὶ στέκεται κοντὰ στὸν τοῖχο. Οἱ ἄλλοι παίρνουν διάφορες θέσεις μέσα στὴν αἴθουσα. Ἕνας ἀπὸ αὐτούς, ποὺ ὁρίζεται μὲ ἕνα νεῦμα τοῦ ἀρχηγοῦ, πρέπει νὰ καλημερήση τὸν παίκτη μὲ τὰ κλειστὰ μάτια, μὲ τὸ ὄνομά του: «Καλημέρα, Νίκο», ἂν τὸν λένε Νίκο, Δημήτρη, ἂν τὸν λένε Δημήτρη, κλπ. Ὁ παίκτης μὲ τὰ κλειστὰ μάτια πρέπει νὰ ἀνταποδώση τὸ χαιρετισμὸ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ ποὺ τὸν καλημέρησε. Ἀλλά, γιὰ νὰ τὸν καλημερήση πρέπει νὰ τὸν ἀναγνωρίση ἀπὸ τὴν φωνή του καὶ νὰ τὸν πῆ μὲ τὸ ὄνομά του. Ἂν τὸν λένε Σπῦρο, πρέπει νὰ τοῦ πῆ: «Καλημέρα, Σπῦρο»... Ἂν πετύχη, τότε ἀλλάζει θέση μὲ κεῖνον ποὺ τὸν καλημέρησε. Ἂν κάμη ὅμως λάθος καὶ πῆ ἄλλο ὄνομα, τότε μένει ἀκόμη μιὰ φορά.

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Καινούργιο μου καλάθι

Τὴν ξέρετε τὴν παροιμία, ἀγαπητά μου παιδιά: «Καινούργιο μου καλάθι καὶ ποῦ νὰ σὲ κρεμάσω καὶ σὰν παλιώσης ποῦ νὰ σὲ πετάξω!»;

Γιατί τὴ θυμήθηκα σήμερα; λέτε. Βλέπω τ' ἀγγόνια μου μὲ τὰ παιχνιδάκια ποὺ τοὺς χαρίσανε τὸ νέο ἔτος. Τὰ σιγυρίζουν προσεκτικά, τὰ περιποιοῦνται κι' ἂν τύχη κι' ἀγγίξη κανένα ἄλλο χέρι τὸ τόπι τους ἢ τὸν καραγκιόζη τους, βάζουν τὶς φωνές:

— Μή, τὸ χάλασες! Κοίτα, κοίτα, τὰ χέρια σου εἶναι βρώμικα, μὴν τ' ἀγγίζης.

Γελῶ μὲ τὴν καρδιά μου καὶ μετρῶ τὶς μέρες. Πόσο θὰ βαστήξη αὐτὴ ἡ τάξη καὶ ἡ προσοχή; Μιὰ βδομάδα, δυό;

— Δὲ χαίρεσαι ποὺ τὰ προσέχουμε; λέει ὁ Θαλῆς.

— Θὰ χαιρόμουν, καὶ πολὺ μάλιστα, ἂν ἦταν νὰ βαστήξη αὐτὴ ἡ τάξη. Μὰ ἔλα καὶ πές μου ποῦ βρίσκονται τώρα τὰ περυσινὰ δῶρα σας; Ὅταν τὶς παραμονὲς τοῦ καινούργιου χρόνου ζητήσαμε νὰ τὰ δώσουμε στὸν ἔρανο γιὰ νὰ ἐπισκευασθοῦν καὶ νὰ δώσουν χαρὰ καὶ σ' ἄλλα παιδάκια, τί βρήκαμε ἀπ' αὐτά; Οἱ κοῦκλες τῆς Βούλας καὶ τῆς Δροσούλας ἦταν ξεμαλλιασμένες, μὲ πόδια σπασμένα καὶ ξεβιδωμένα κεφάλια. Τὰ στρατιωτάκια κι' οἱ κύβοι τοῦ Δημητροῦ καὶ τοῦ Τέλη ἦταν σπαρμένοι στὸν κῆπο, τὰ ἐπιτραπέζια παιγνίδια σου ἦταν σκισμένα. Τίποτε γερό... κανένα δὲ σήκωνε ἐπιδιόρθωση.

— Μὰ νὰ μὴν τὰ παίζωμε; ἔκανε μὲ παράπονο ἡ Δροσούλα. Νὰ τὰ βάλουμε στὴ βιτρίνα;

— Δὲν εἶπε κανεὶς τέτοιο πρᾶγμα, ἀνόητη. Τὰ παιχνίδια σᾶς τὰ χαρίζουν γιὰ νὰ τὰ παίζετε, μὰ ὄχι γιὰ νὰ τὰ σπέρνετε στὸν κῆπο. Πόσες φορὲς σκύβω, γρηὰ γυναίκα, καὶ συμμαζεύω παιχνίδια ἀπ' τὴν αὐλή! Πῶς καταλαβαίνει κανεὶς πὼς δὲν τ' ἀγαπᾶτε!

— Δὲν τ' ἀγαποῦμε; ἔκαμε ἡ Βούλα, σφίγγοντας τὴν κούκλα της.

— Μάλιστα. Ἡ κουκλίτσα αὐτὴ ποὺ τώρα δὲν ξέρεις ποῦ νὰ τὴ βάλης, σὲ μιὰ βδομάδα θὰ βρίσκεται πίσω ἀπ' τὸ ντιβάνι ἢ κάτω ἀπὸ τὴ βροχὴ στὸ χαγιάτι. Θὰ παίξης, θὰ παίξης, κι' ὅταν μπουχτίσης θὰ τὴν πετάξης σὲ μιὰ γωνιά καὶ θὰ βγῆς στὸ δρόμο. Τότε θὰ πάη κι' ὁ γάτος νὰ παίξη μαζί της κι' ἂν βρίσκεται καὶ κανένα ποντίκι, θὰ τραγανίση τὰ μεταξένια μαλλιά της. Ἔτσι θὰ τὴ βρῆς κουρελιάρα καὶ φαλακρή.

— Ὄχι, ποτέ, εἶπε ἡ Βούλα. Τῆς ἔκαμα κρεββατάκι καὶ τὴν κοιμίζω ἐκεῖ, σὰν τελειώση τὸ παιχνίδι.

— Ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ κρατήση αὐτὴ ἡ ἀγάπη. Ἐγὼ παίρνω ἕνα τετράδιο καὶ γράφω τί ἔχει καθένα σας γιὰ παιχνίδια. Τοῦ χρόνου θ' ἀνοίξουμε μαζὶ τὸ τετράδιο νὰ δοῦμε τί σώζεται ἀπ' αὐτὰ καὶ μὲ πόσα γερὰ καὶ ὡραῖα παιχνίδια θὰ δώσετε τὴ χαρὰ καὶ σὲ ἄλλα παιδάκια... Ὄχι σὰν φέτος, ποὺ ντροπιαστήκαμε μὲ τὰ χάλια τῶν παιχνιδιῶν σας.

Αὐτὰ τοὺς εἶπα, καλά μου παιδιά, καὶ πιστεύω νὰ βρῆτε πὼς εἶχα δίκιο. Ἐσεῖς, φαντάζομαι, θἆστε τακτικὰ καὶ δὲν τὶς χρειάζεστε τὶς συμβουλές μου.

Μὲ ἀγάπη
Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ μάθημα τοῦ κὺρ λαγοῦ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ μιὰ ἀρκούδα καθισμένη ἐπάνω σ' ἕνα ἁμαξάκι, τραβοῦσε γιὰ τὴν πόλη τῶν ζώων. Ἡ μέρα ἦταν πολὺ ζεστὴ καὶ γι' αὐτὸ ἡ κυρά-ἀλεποῦ ποὺ ἔσερνε τ' ἁμαξάκι, περπατοῦσε σιγά-σιγά.

Ἐκεῖ ποὺ πήγαιναν, ἡ κυρά-ἀρκούδα βλέπει ξαφνικὰ ἕνα γερο-λαγὸ καθισμένο στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου.

— Πηγαίνεις στὴν πόλη τῶν ζώων; ρώτησε ἀμέσως ἡ κυρά-ἀρκούδα. Ἂν εἶσαι γιὰ κεῖ, ἔλα καὶ κάθησε πίσω μου.

Ὁ γερο-λαγὸς σκαρφάλωσε τότε στὸ ἁμαξάκι, χωρὶς ὅμως νὰ πῆ οὔτε μιὰ λέξη καὶ μόνο ὅταν προχώρησαν ἀρκετά, εἶπε κάτι. Μὰ κι' αὐτὸ τὸ εἶπε τόσο σιγά, ποὺ ἡ κυρά-ἀρκούδα δὲν μπόρεσε ν' ἀκούση.

— Τί εἶπες; τὸν ρώτησε.

— Μπά, τίποτα.

— Μὰ σ' ἄκουσα νὰ μιλᾶς.

— Ἄ, εἶπα μόνον πὼς τὸ ἁμαξάκι σου εἶναι πολὺ σκληρὸ γιὰ νὰ κάθεται κανείς.

— Κάθησε τότε ἐπάνω στὸ παλτό σου.

Κι' ἔτσι ὁ γερο-λαγὸς κάθησε ἐπάνω στὸ παλτό του. Καὶ ἡ κυρά-ἀλεποῦ ἐξακολούθησε νὰ σέρνη σιγὰ-σιγὰ τ' ἁμαξάκι.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγο, καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ μιὰ λίμνη, ὁ γερο-λαγὸς μουρμούρισε πάλι κάτι.

— Τί εἶπες; ρώτησε ἡ κυρά-ἀρκούδα.

— Μπά, τίποτα.

— Μὰ σ' ἄκουσα νὰ μουρμουρίζης.

— Εἶπα μόνο πὼς ἡ κυρὰ-ἀλεποῦ περπατᾶ πολὺ ἀργά.

— Κάνει ὅ,τι μπορεῖ. Δὲν βλέπεις πὼς καίει ὁ ἥλιος;

— Ὤ!... εἶπε μόνο ὁ λαγός.

Σιωπηλοὶ πάλι συνέχισαν τὸ ταξίδι τους.

Καὶ σὰν ἔφθασαν μπροστὰ σ' ἕνα ὡραῖο ἀγρόκτημα, ὁ κουρασμένος λαγὸς μουρμούρισε ξανά.

— Τί μουρμουρίζεις; ρώτησε ἡ κυρά-ἀρκούδα.

— Μπά, τίποτα.

— Μὰ σ' ἄκουσα νὰ λὲς κάτι.

— Νά, εἶπα πὼς εἶσαι πολὺ χονδρὴ καὶ δὲν μπορῶ νὰ δῶ τί εἶναι μπροστά μας.

— Τί νὰ σοῦ κάνω; Ὅλες οἱ ἀρκοῦδες

— Ὤ! εἶπε μόνο ὁ λαγὸς καὶ ξανάκλεισε τὸ στόμα του.

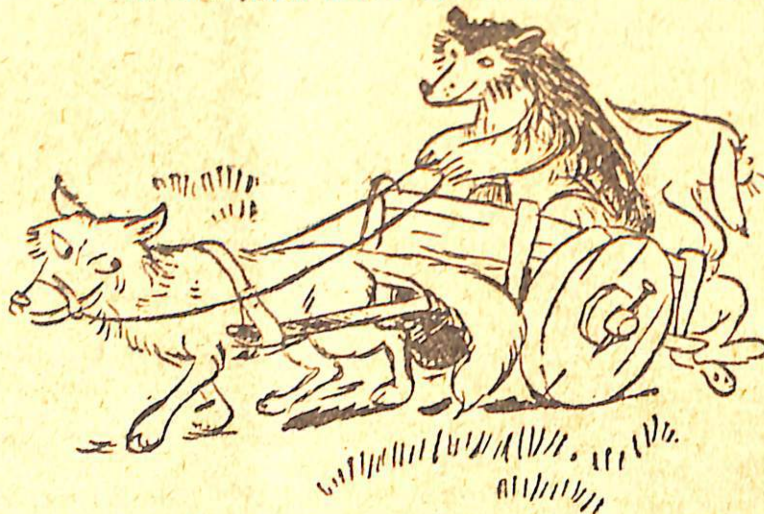
Ὁ ἥλιος ἔκαιγε τώρα ἀκόμη πιὸ πολύ, ὁ δρόμος ἦταν γεμάτος πέτρες κι' ἡ κυρά-ἀλεποῦ μὲ κόπο ἔσερνε τὸ ἁμαξάκι. Κι' ὁ δύστροπος λαγὸς μουρμούρισε πάλι κάτι μέσα στὰ δόντια του.

— Τί εἶπες, λοιπόν; Δὲν μπορῶ νὰ σ' ἀκούσω.

— Μπά, τίποτα.

— Μὰ σ' ἄκουσα νὰ μιλᾶς.

— Νά, εἶπα μόνον πὼς ὁ δρόμος εἶναι

πολὺ ἄσχημος καὶ τ' ἁμάξι μὲ τραντάζει.

— Ἐμπρός! φώναξε τότε ἀγανακτισμένη ἡ κυρά-ἀρκούδα. Ἐμπρός, κατέβα ἀμέσως ἀπ' τὸ ἁμάξι. Φαίνεται πὼς προτιμᾶς νὰ πηγαίνης μὲ τὰ πόδια.

— Γιατί νὰ κατέβω; Δὲν προτιμῶ καθόλου νὰ περπατῶ.

— Προτιμᾶς ὅμως νὰ μουρμουρίζης συνεχῶς. Νὰ λὲς πὼς τὸ κάθισμα εἶναι σκληρό, πὼς ἡ ἀλεποῦ περπατᾶ ἀργά, πὼς εἶμαι πολὺ χοντρὴ καὶ πὼς ὁ δρόμος εἶναι ἄσχημος. Κατέβα λοιπὸν καὶ πήγαινε μὲ τὰ πόδια, γιατὶ θἄχης διάθεση νὰ πῆς κι' ἄλλα.

Μὲ πεσμένα αὐτιὰ ὁ λαγὸς κατέβηκε ἀπ' τὸ ἁμαξάκι, ποὺ ἀμέσως ξεκίνησε. Κουρασμένος καὶ ἱδρωμένος περπατοῦσε πίσω ἀπ' αὐτό. Καὶ σὲ λίγο εἶπε μὲ καθαρὴ καὶ δυνατὴ φωνὴ στὴν κυρά-ἀρκούδα:

— Ἄσε με νἄρθω πάλι, δὲν θὰ σ' ἐνοχλήσω.

Κι' ἐκείνη, ἀφοῦ σκέφθηκε κάπως, τοῦ

στὸ ἁμαξάκι καὶ κάθησε χωρὶς νὰ πῆ λέξη. Μὰ σὰν προχώρησαν λιγάκι, μουρμούρισε κάτι.

— Τί μουρμουρίζεις; ρώτησε ἡ κυρά-ἀρκούδα.

— Νά, εἶπα: Καυτερὸς ἥλιος, ἄσχημος δρόμος, κουρασμένα πόδια, τί εὐχάριστο νὰ πηγαίνης μὲ ἁμάξι!

— Ὤ! ἀπάντησε ἡ κυρά-ἀρκούδα. Αὐτὸ μόνον εἶπες; Κι' ὅμως θἄπρεπε νὰ πῆς καὶ κάτι ἄλλο.

— Τί ἄλλο;

— Δὲν θὰ σοῦ τὸ πῶ. Σκέψου καὶ βρές το, μόνος σου.

Καὶ συνέχισαν σιωπηλοὶ τὸ δρόμο τους. Μὰ σὲ λίγο ὁ γερο-λαγὸς εἶπε πάλι κάτι.

— Τὶ εἶπες; ρώτησε ἡ κυρὰ-ἀρκούδα.

— Πόσο εὐχάριστο εἶναι νὰ πηγαίνης μὲ ἁμάξι! εἶπε ὁ λαγός. Σ' εὐχαριστῶ.

— Αὐτὸ εἶναι εὐγενικό, εἶπε ἡ ἀρκούδα. Τώρα θὰ σοῦ πῶ κι' ἐγὼ κάτι: Καλῶς ὥρισες, γερο-λαγέ.

— Ὤ! εἶπε μόνο ὁ λαγός.

Κι' ἔτσι συνέχισαν τὸ δρόμο τους ὣς τὴν πόλη τῶν ζώων.

Η ΑΝΕΜΗ

*

Στίχοι ἀναγνωστῶν

ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΝΙΟΤΗΣ

Λουλούδια ποὺ πρωτάνοιξαν τ' ἁγνὰ τὰ πέταλά τους
μέσα στὸν κάμπο τῆς ζωῆς γιομάτα ὀμορφιὰ
καὶ ποὺ σκορπᾶν τριγύρω τὸ θεῖο ἄρωμά τους
χρόνια τῆς νιότης ποὺ περνᾶν σὰν ὄνειρα γλυκά...

Χρόνια τῆς νιότης — ἄνοιξη — χαρούμενα πουλιὰ
χωρὶς τὶς ἔγνοιες τῆς ζωῆς κυλοῦν εὐτυχισμένα
γιομᾶτα σφρῖγος καὶ ὁρμή, μ' ἐλπίδα στὴν καρδιὰ
χρόνια ποὺ πλάθουν τὴ ζωὴ μὲ πόθους φλογισμένα.

Τῆς νιότης χρόνι' ἀμάραντα μὴ φεύγετε γοργὰ
ἂς μείνη πάντα στὴν καρδιὰ ἡ ἄνοιξη τ' Ἀπρίλη
ἂς εἶν' μονάχα ξεγνοιασιὰ γιὰ πάντα στὴν καρδιὰ
καὶ νὰ μὴ σβύσ' ἡ χειμωνιὰ τὸ γέλιο ἀπ' τὰ χείλη...

Μίμης Ἀμάραντος
(Μίμης Γαρύφαλλος)

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἐγήρασε ὁ Χριστός;

Ἔχομε βάλει ὡς σκοπό μας νὰ ἔχωμε ὡς πρότυπο γιὰ τὴ ζωή μας τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό. Ἕνα ὅμως γράμμα μιᾶς μαθητρίας τοῦ Γυμνασίου ἀπὸ τὴν Τριφυλία μᾶς κάνει νὰ σταματήσωμε σήμερα. Οὔτε λίγο, οὔτε πολύ, τὸ γράμμα αὐτὸ μᾶς θέτει τὸ πρόβλημα ἂν ἀξίζη νὰ ἔχωμε ἐμπρός μας αὐτὸ τὸ πρότυπο ἢ ὄχι. Σήμερα, ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, ἐπιτρέπεται νὰ γυρίζωμε δύο χιλιάδες χρόνια πίσω;

Ἂν δὲν ξεκαθαρισθῆ αὐτὸ τὸ πρόβλημα, νομίζω πὼς δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ προχωρήσωμε. Ἀλλ' ἂς διαβάσωμε καλύτερα, τὸ ἴδιο τὸ γράμμα.

«Ἕνα βράδυ, γράφει ἡ ἀναγνώστριά μας, μία φίλη μου μοῦ ἔλεγε ὅτι δὲν εἶχε τί νὰ διαβάση, ὅταν τελείωσε τὰ μαθήματά της. Ἐγὼ ἀμέσως τῆς ἔδωσα Ἀκτῖνες(*) ἀλλὰ αὐτὴ μὲ μιὰ ἰδιότροπη κίνηση, μοῦ λέει: «Ὁ Χριστὸς γήρασε, μήπως ἔχεις κανένα ἄλλο περιοδικὸ τῆς προκοπῆς;»

Αὐτὰ εἶπε στὴν ἀναγνώστρια τῆς στήλης αὐτῆς ἡ φίλη της. Καί, ἐπειδὴ θὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες τέτοιες «μοντέρνες» κοπέλλες ἢ νέοι, ποὺ ἴσως τοὺς συναντήσετε, θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω, τί λέτε καὶ σεῖς: Ποιὸς εἶχε δίκηο: Ἡ ἐπιστολογράφος ἢ ἡ φίλη της, ποὺ τὸν Χριστό, καὶ γενικώτερα τὴ θρησκεία τὴ νομίζει γηρασμένη: Τὸ καλύτερο εἶναι νὰ μὴν ἀπαντήσετε οὔτε σεῖς, οὔτε ἐγώ. Θὰ βάλωμε νὰ μᾶς ἀπαντήσουν ἄλλοι ποὺ εἶναι καὶ οἱ ἁρμοδιότεροι.

Προηγουμένως, ὅμως, θὰ πρέπει νὰ ξεκαθαρίσωμε ἕνα πρᾶγμα. Ὅταν ἡ φίλη τῆς ἀναγνώστριάς μας λέγει ὅτι «ὁ Χριστὸς ἐγήρασε», θὰ ἐννοῆ ὅτι κάτι καινούργιο ἐπῆρε τὴ θέση Του. Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ καινούργιο: Τὸ εἶπαν πολλοὶ καὶ τὸ πίστεψαν ἀκόμη περισσότεροι. Εἶπαν ὅτι, στὴ θέση τῆς θρησκείας ποὺ ἐπάλιωσε, θὰ ἔλθη ἡ ἐπιστήμη. Ἡ ἐπιστήμη, εἶπαν, θὰ λύση ὅλα τὰ ζητήματα, δὲν θὰ ὑπάρχη κανένα πρᾶγμα ἄγνωστο, ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἐπιστήμη, θὰ γίνη εὐτυχισμένος. Δὲν χρειάζεται πιὰ τὸ Θεό.

Αὐτὰ τὰ εἶπαν, μάλιστα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σημειώσωμε δύο πράγματα: Πρῶτον ὅτι αὐτὰ δὲν τὰ εἶπαν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ἐπιστήμης. Καὶ δεύτερον ὅτι αὐτὰ δὲν τὰ λένε τώρα, ἀλλὰ τὰ εἶπαν πρὶν ἀπὸ διακόσια, πρὶν ἀπὸ ἑκατό, τὸ λιγώτερο πρὶν ἀπὸ πενῆντα χρόνια.

Δὲν τὰ εἶπαν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ἐπιστήμης, ἐσημειώσαμε παρα πάνω. Ξέρετε τί ἦταν ὁ ἱδρυτὴς τοῦ μηχανικοῦ ὑλισμοῦ, ὁ Λαμετρί, ποὺ δίδαξε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι μιὰ μηχανή, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ὑπάρχει, καὶ τὰ ὅμοια; Γιατρὸς ἦταν. Ἀλλὰ τί γιατρός: Μήπως κανένας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔκαναν τὶς μεγάλες ἐφευρέσεις ἢ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐδαπάνησαν ὁλόκληρη τὴ ζωή τους μέσα στὸ ἐπιστημονικὸ ἐργαστήριο; Ὄχι. Ἁπλούστατα ἦταν ἕνας γιατρὸς ποὺ... ἄφησε τὴν ἰατρικὴ καὶ ἀσχολήθηκε μὲ τὴ Φιλοσοφία. Ἐπίσης ξέρετε τί σπούδασε ὁ Φόϋερμπαχ, ὁ κυριώτερος ἐκπρόσωπος τοῦ ὑλισμοῦ, ποὺ πολέμησε μὲ λύσσα τὴν ὕπαρξη τοῦ Θεοῦ καὶ γενικῶς τὴ Θρησκεία: Θὰ νομίσετε πὼς σπούδασε Φυσικὴ ἢ Χημεία ἢ τίποτε τέτοιο. Ὄχι. Θεολογία εἶχε σπουδάσει, γιὰ νὰ τὴν ἀφήση, στὸ τέλος, καὶ αὐτὴ καὶ νὰ ἀσχοληθῆ μὲ τὴ Φιλοσοφία.

Τώρα, θέλετε νὰ ἀκούσετε πότε τὰ εἶπαν αὐτά, ποὺ ἡ μικρὴ μαθητριούλα, ποὺ κοροΐδεψε τὴν ἀναγνώστριά μας τὰ παίρνει ὡς τὴν τελευταία λέξη τῆς ἐπιστήμης; Ἐφέτος, τὸ 1951, εἶναι ἀκριβῶς διακόσια χρόνια ἀφ' ὅτου πέθανε ὁ Λαμετρί, ὅπως ἐπίσης τώρα, τὸ 1951, συμπληρώνονται ἑκατὸν δέκα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Φόϋερμπαχ ἔβγαλε τὸ βιβλίο του, ποὺ κτύπησε τὸ Χριστιανισμό.

Σήμερα, στὸ 1951 συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Καθυστερημένος εἶναι ὁποῖος πιστεύει στὰ παραμύθια τῶν ὀπαδῶν τοῦ ὑλισμοῦ, ἐνῶ συγχρονισμένος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀκολουθῆ τὸ Χριστό. Ἀλλὰ εἴπαμε ὅτι αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ποῦμε ἐμεῖς. Θὰ τὸ ἀκούσωμε ἀπ' ἐκείνους ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἐπιστήμη. Καὶ γι' αὐτὸ θὰ κάμωμε ὑπομονὴ καὶ θὰ περιμένωμε μέχρι τὸ ἐπόμενο φύλλο.

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

(*) Ἴσως θὰ τὸ γνωρίζετε τὸ περιοδικὸ αὐτό. Εἶναι γιὰ μορφωμένους ἀνθρώπους καὶ τὸ ἐκδίδει ἡ «Χριστιανικὴ Ἕνωσις Ἐπιστημόνων».

ΣΗΜ.—Ἂν κανένα παιδὶ θέλει νὰ ρωτήση κάτι σχετικὸ μὲ τὰ θέματα ποὺ θίγει ἡ στήλη αὐτή, ἢ ὅ,τι δήποτε ἄλλο, ἂς γράψη στὴν ἑξῆς διεύθυνση: Περιοδικὸν «Σπίτι τοῦ παιδιοῦ». Γιὰ τὴ Θρησκευτικὴ Στήλη, Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ 9, Ἀθήνας (1).

Τὸ τελευταῖο τραγοῦδι

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 43)

Ἡ φτώχεια ἐδῶ εἶναι βασανιστική, μὰ τὴν προτιμῶ ἀπὸ μιὰ ζωὴ ποὺ περνῶ σὲ ἠλίθιες διασκεδάσεις. Εὐχηθῆτε μου νὰ πεθάνω στὴ μάχη κι' ὄχι σὲ κλίνη ἀρρώστου... Μὲ μιὰ σφαῖρα στὸ στῆθος κι' ὄχι μὲ φάρμακα.

— Ὁ ποιητὴς μὲ τὸ στρατιώτη νίκησαν τὸ λόρδο, εἶπε γελώντας ὁ Στάνχοπ.

— Λοιπὸν ποιὸν προτιμᾶτε ν' ἀκούσετε τώρα; Τὸν ποιητὴ ἢ τὸν στρατιώτη; ρώτησε ὁ Μπάϋρον.

— Καὶ τοὺς δυό.

— Ἂς ἀρχίση λοιπὸν ὁ δεύτερος. Ἡ λύρα μπαίνει σὲ δεύτερη μοῖρα στὸ Μεσολόγγι.

Κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ἀναπτύσση τὰ σχέδιά του. Δὲν ἦρθε ἐδῶ, ὅπως νόμιζαν ὅλοι, γιὰ περιπέτειες. Ἦρθε νὰ βοηθήση τὴν ἀναγέννηση τῆς Ἑλλάδας. Εἶχε κάμει τὴ διαπίστωση τῆς πραγματικότητας καθαρὰ καὶ ψύχραιμα. Οἱ φιλέλληνες τὸν ἔστειλαν προπομπό. Χρειάζονταν γεγονότα μεγάλα γιὰ νὰ συγκινηθοῦν οἱ κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης. Εἶχε λοιπὸν καταρτίσει τὰ σχέδιά του. Θἄπαιρνε «ἐξ ἐφόδου» τὴ Ναύπακτο ποὺ κρατοῦσαν ἀκόμα οἱ Τοῦρκοι. Ἔστειλε δυὸ ἀξιωματικούς του νὰ ἐξετάσουν τὰ ὀχυρά της. Ἡ φρουρὰ ἦταν ἀλβανική. Θὰ τὴ χτυποῦσαν ξαφνικά. Δὲ μποροῦσε ν' ἀνθέξη. Φτάνει νἄρχονταν τὰ κανόνια μὲ τὴν «Ἀργὼ» ποὺ κατάντησε πιὸ μυθικὴ κι' ἀπὸ τὸ πλοῖο τοῦ Ἰάσονα. Ὁ-

τὄχουμε σίγουρο, εἶπε ὁ Γκάμπα. Γι' ἄλλη μιὰ φορὰ θὰ νικήση ἐκεῖ ἡ Εὐρώπη τοὺς Ἀσιάτες βαρβάρους. Ἡ μάχη τοῦ Λεπάντε — ἀντάξια τῆς παλιᾶς ναυμαχίας — θἆναι ἡ δόξα σου, Μπάϋρον.

— Ἐγὼ θὰ προτιμοῦσα νὰ ἔκανες, φίλε μου, λιγώτερα σχέδια ἐκστρατείας καὶ περισσότερα ποιήματα, εἶπε ὁ Στάνχοπ, ποὺ ἤξερε πὼς χωρὶς κανόνια τὰ ὄνειρα ἦταν οὐτοπίες. Τὸν τελευταῖο καιρὸ δὲν ἔγραψες οὔτε ἕνα στίχο. Κι' αὐτὸ εἶνα[ι] μιὰ σίγουρη ζημιὰ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

— Γιὰ μένα ἡ ἀνθρωπότητα εἶναι τώρ[α] ἡ Ἑλλάδα... ἀπάντησε ὁ ποιητής. Γι' αὐτὴν ἡ ζωή μου, γι' αὐτὴν τὰ τραγούδι[α] μου... Μά, γιὰ νὰ μὴν παραπονιέστε πὼ[ς] ἄφησα ὁλωσδιόλου τὴν ποίηση, θὰ σᾶ[ς] πῶ κάτι ποὺ ἔγραψα σήμερα. Εἶναι τ[ὸ] στερνό μου τραγούδι. Ἀξίζει, νομίζω, κα[λύτερα] ἀπὸ ὅσα ἔγραψα ὣς τὰ τώρα...

Ἦταν μεγάλο, γεμάτο ἀπ' τὴν ἀπόφα[ση] τοῦ γενναίου θανάτου. Τέλειωνε μὲ τι[ς] δυὸ τοῦτες στροφές:

Ἂν μετάνιωσες γιὰ τὴ νιότη σου,
Ἂν εἶπες γιατί νὰ ζῆς;
Ἡ χώρα τοῦ τιμημένου θανάτου
Εἶναι ἐδῶ! Βάδισε στὴ μάχη!
Δῶσε τὴ ζωή σου!

Ψάξε νἄβρης ἕνα ἄξιο τάφο γιὰ στρατιώτη
Τὸν πιὸ καλύτερο τάφο γιὰ σένα.
Κοίταξε καλά, διάλεξε τὸ χῶμα σου
Κι' ἀναπάψου.

Γύρισε καὶ τοὺς κοίταξε. Τὰ μάτια τους ἦταν βουρκωμένα. Νὰ ἦταν αὐτὸ ἀλήθεια τὸ τελευταῖο τραγούδι τοῦ κύκνου; Νὰ εἶχε διαλέξει τὸ χῶμα του στὴν πολυπαθῆ γῆ τοῦ Μεσολογγιοῦ; Τὸν εἶδαν ὡραῖο, γερό, φλογισμένο ἀπ' τὰ ὄνειρά του.

—Ἕνα τριαντάφυλλο εἶναι ἡ ὡραία του

ΣΚΙΤΣΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Ταξίδι μὲ τὸ Θησέα

'Επὶ τέλους γυρίζομε στὴν 'Αθήνα γιὰ καλὰ τώρα πιὰ καί, τὸ σπουδαιότερο, χωρὶς ν' ἀφήσωμε πίσω μας κανένα παραπονεμένο. Πῶς τὰ καταφέραμε; θὰ ρωτήσετε. Απλούστατα, τοὺς πήραμε ὅλους μαζί μας.

'Ο Λεωνίδας θὰ πάει τοῦ χρόνου στὸ Πολυτεχνεῖο καὶ πρέπει νὰ παρακολουθήση ἕνα καλὸ φροντιστήριο. Μὲ τὴν εὐκαιρία, τὸν συνοδεύει κι' ἡ Μυρτὼ γιὰ νὰ τελειοποιήση τὶς οἰκοκυρικές της γνώσεις σὲ μιὰ σχολή.

"Οσο γιὰ τὸ θεῖο Βρασίδα, ἔπρεπε βέβαια νἄρθη νὰ ἐγκαταστήση τὰ παιδιά του στὴν πρωτεύουσα.

— Τώρα τὸ χειμώνα, μᾶς λέει, σὰν τελειώση ἡ σπορὰ καὶ τὸ μάζεμα τῆς ἐλιᾶς, ἀναβαίνομε κι' ἐμεῖς λιγουλάκι καὶ μποροῦμε νὰ κάμουμε καὶ κανένα ταξιδάκι. Πρέπει νὰ μετακινιόμαστε πότε-πότε, νὰ μὴ μουχλιάζουμε, νὰ βλέπουμε καὶ πῶς ζῆ ὁ κόσμος στὴν πολιτεία.

"Εχουμε ὅμως κι' ἕναν ἀκόμη συνταξιδιώτη. Αὐτὸν τὸν πήραμε γιὰ χατήρι τοῦ Φάνη ποὺ ἐπιμένει νὰ τὸν γνωρίση ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ κάμη μαζί του τὸ ταξιδάκι ἀπ' τὸν 'Ισθμὸ στὴν 'Αθήνα.

'Ο ταξιδιώτης αὐτός, ὁ παλιὸς φίλος κάθε μαθητῆ καὶ δασκάλου, εἶναι ὁ Θησέας. Αὐτὸς ξέρει καλὰ τὸ δρόμο, ποὺ ἕναν καιρὸ ξεκαθάρισε ἀπ' τοὺς κακούργους καὶ τοὺς ληστές. Αὐτὸς θἆναι ὁ καλύτερος ὁδηγός μας.

— Θέλω, μᾶς εἶπε ὁ Φάνης, νὰ ξαναθυμηθῶ ἕνα-ἕνα τὰ μυθικὰ κατορθώματα τοῦ ἀρχαίου οἰκιστῆ τῆς 'Αθήνας, ποὺ τόσο μοῦ εἶχαν μαγέψει τὴν παιδική φαντασία. Γι' αὐτό, σᾶς παρακαλῶ, θεία, νὰ μοῦ τὰ θυμίζετε, δείχνοντάς μου τὰ μέρη ποὺ ἦταν ὁ κάθε ληστής. "Ολα νομίζω παίρνουν ἀλλιώτικο νόημα ὅταν τὰ μελετᾶ κανεὶς στὸ περιβάλλον ποὺ τὰ ἔχει γεννήσει.

— Καλὰ λοιπόν, Φάνη, εἶπα μὲ προθυμία. Θὰ πάρουμε συνταξιδιώτη μας τὸ Θησέα καὶ θ' ἀναστήσουμε μαζί του κι' ὅλα τὰ τέρατα ποὺ συνάντησε στὴν πορεία του γιὰ νὰ τὰ σκοτώση πάλι μπροστὰ στὰ μάτια σας.

Τ' αὐτοκίνητο, περνώντας τὴ γέφυρα τοῦ 'Ισθμοῦ, προχωρεῖ ἀνάμεσα ἀπὸ πυκνὰ σμαραγδόχρωμα πεῦκα. 'Η θάλασσα ἀσημολάμπει στὰ κράσπεδα τοῦ μικροῦ δάσους.

'Εδῶ συναντᾶμε τὸ Θησέα, ποὺ ἔρχεται ἀπ' τὴν Τροιζῆνα. Κρατεῖ στὸν ὦμο ἕνα πελώριο ρόπαλο, μ' ὅλο ποὺ εἶναι ἀκόμα ἀμούστακο παλληκάρι. "Εχει ζωστῆ τὸ σπαθὶ τοῦ πατέρα του, τοῦ Αἰγέα, φορεῖ τὰ βασιλικὰ σάνταλά του στὰ πόδια.

Ξέρομε πῶς χρειάστηκε νὰ κυλήση ἕνα πελώριο βράχο γιὰ νὰ τὰ βρῆ. 'Απ' αὐτὰ θ' ἀναγνωρίση τὸ γιό του ὁ βασιλιὰς τῆς 'Αθήνας. "Οσο γιὰ τὴν κορύνα ποὺ κρατᾶ, εἶναι τὸ ρόπαλο τοῦ ἀπαίσιου Περιφήτη, τοῦ πρώτου ληστῆ ποὺ ἔχει σκοτώσει ἐκεῖ στὴν 'Επίδαυρο. Αὐτὸ θἆναι τώρα τὸ ὅπλο του μαζὶ μὲ τὸ τιμημένο σπαθὶ ποὺ φορεῖ στὴ μέση του.

...μονεύει ἕνας κακοῦργος. Τὸν λένε Πιτυοκάμπτη. Λυγίζει τὰ πεῦκα μὲ τόση ὁρμὴ ποὺ οἱ κορυφές τους ἀγγίζουν στὴ γῆ. "Υστερα παίρνει τὰ θύματά του, δένει τὸ ἕνα πόδι τους στὴ μιὰ κορυφὴ καὶ τὸ ἄλλο στὴν ἄλλη κι' ἀφήνει πάλι τὰ δέντρα ἐλεύθερα ποὺ ξεσκίζουν ἔτσι τοὺς διαβάτες στὰ δυό.

— Καλά, τὸν ἀφήνουμε στὴ διάθεσή σου. Κάμε τον νὰ πληρώση μὲ τὸν ἴδιο τρόπο τὶς ἀνομίες του. Εἶσαι ὁ πιὸ δυνατός, Θησέα, κι' οἱ θεοὶ τῆς 'Ελλάδας σὲ προστατεύουν. 'Εδῶ ὁ ἥλιος εἶναι πιὸ δυνατὸς ἀπ' τὸν ἄνεμο καὶ τὴν καταιγίδα. Κι' ἐσύ σαι ὁ ἥλιος σὰν ὅλους τοὺς ἥρωες τοῦ καλοῦ, ποὺ μᾶς ἔπλασε ὁ μῦθος. Πήγαινε καὶ σταμάτα τὴ θύελλα ποὺ λυγίζει τὰ πεῦκα τῆς 'Αττικῆς σου. 'Εμεῖς θὰ μαζέψωμε ὡστόσο σπαράγγια ποὺ θέριεψαν ἀπὸ τὴ βροχή.

— "Οχι, μὴν τ' ἀγγίξετε, εἶναι ἱερὰ σὲ τοῦτο τὸ δάσος, ἀπάντησε ὁ Θησέας. Εἶναι μιὰ συγκινητικὴ ἱστορία. 'Ο σκληρὸς ἐκεῖνος ληστής, ὁ Πιτυοκάμπτης, εἶχε μιὰ κόρη ὁλόδροση σὰν λουλούδι τοῦ δάσους. "Οταν μὲ εἶδε νὰ τιμωρῶ τὸν πατέρα της, κρύφτηκε τρομαγμένη πίσω ἀπ' αὐτὰ τὰ βλαστάρια, ποὺ φούντωναν τότε σὰ θάμνοι. Τὴν ἄκουσα νὰ τὰ ἱκετεύη.

— Κρύψτε με, σπαραγγάκια μου, ὀρκίζομαι ὅσο ζῶ οὔτε ἐγὼ νὰ κορφολογήσω τοὺς βλαστούς σας οὔτε ἄλλο ν' ἀφήσω νὰ σᾶς κόψη.

Ἦταν τόσο χαριτωμένη στὴν ἀθωότητά της, ποὺ φυσικὰ δὲν τῆς ἔκαμα κακό. Μπορεῖ ν' ἀναστήθηκε κι' αὐτὴ μ' ὅλη τὴν παλιὰ ἱστορία. Θὰ σᾶς θυμώση ἂν κόψετε τὰ σπαράγγια της.

Σὲ λίγο, περάσαμε τὸ μικρὸ δασάκι ποὺ ἦταν γαλήνιο. 'Ο πιτυοκάμπτης, ὁ ἄνεμος, δὲν τοῦ λύγιζε πιὰ τὰ πεῦκα.

Τ' αὐτοκίνητο σκίζει ἕνα θαυμάσιο δρόμο, κάτω ἀπὸ καταπράσινες ἁψῖδες, ποὺ σχηματίζουν τὰ πεῦκα ἐδῶ κι' ἐκεῖ. 'Ενωμένα φαίνονται ἀπὸ μακρυά, φυτεμένα θαρρεῖς ἐπίτηδες γιὰ νὰ γέμνουν τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο σὲ θόλο σμαράγδινο. Κι' ὅμως, τί ἀπογοήτευση ὅταν πᾶμε κοντά! Τὸ ἕνα εἶναι διακόσια τουλάχιστον μέτρα μακριὰ ἀπὸ τ' ἄλλο. Τἄσμιγε ἡ ἀπόσταση. Ἦταν τὸ θαῦμα μιᾶς ὀπτικῆς ἀπάτης. 'Ελαιῶνες ἀσημοπράσινοι κόβουν τὴ μονοτονία τοῦ πεύκου, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὶς πλαγιὲς καὶ στοὺς κάμπους.

Δίπλα στὴ θάλασσα βλέπουμε τσαντήρια τσιγγάνων. 'Ο ζεστὸς καιρὸς εὐνοεῖ τὴν ἀδέσμευτη ζωή τους. Κάθονται στὸν ἥλιο. Οἱ ἄντρες φτιάχνουν καρέκλες καὶ κόσκινα καὶ κρισάρες γιὰ νὰ γυρίσουν ὕστερα τὰ χωριὰ καὶ νὰ τὶς πουλήσουν. Οἱ γυναίκες μπαλώνουν, κοντὰ στὴν ὑπαίθρια πυροστιά, ὅπου βράζουν τὰ λίγα ἀγριόχορτα ποὔχουν μαζέψει. Πλῆθος παιδιὰ κάθε ἡλικίας ἔχουν στοὺς ὤμους μωρὰ καὶ τὰ σεργιανίζουν.

— Μιὰ καραμελίτσα γιὰ τὸ μωράκι, μᾶς λένε.

Μὰ σὲ λίγο, καθὼς ξεκινοῦμε, τ' ἀκοῦμε νὰ κλαῖνε σπαρακτικά. Τὰ μεγάλα τοὺς πῆραν τὶς καραμέλες καὶ τὰ κουλουράκια, ξεσφίγγοντας τὰ χεράκια τους.

Προχωροῦμε κατὰ τὰ Μέγαρα. 'Η θάλασσα, ποὺ σὲ ὅλο τὸ δρόμο παίζει φιλάρεσκα τὸν κρυφτούλη, παρουσιάζεται ἄξαφνα δίπλα μας σ' ὅλη της τὴ δόξα. "Ενας ἴσιος, μαλακὸς στὴν ἀρχή, ἀνήφορος, δίπλα στὸ κῦμα της, γίνεται ἄξαφνα ἀπότομος, βάραθρο σωστό. "Αγρια βράχια ὑψώνονται πύργοι ἀπὸ τὴ μιὰ γιὰ νὰ πέσουν γκρεμὸς ἀπ' τὴν ἄλλη. 'Απόκρημνη εἶναι ἡ ἀκτή. Ποτὲ δὲ θὰ τὸ σκεφτόσουν νὰ τὴν κάμης σκάλα γιὰ νὰ κατέβης στὴ θάλασσα. «Κακιὰ Σκάλα» τὴ λέει ὁ λαός. "Ιλιγγος σὲ πιάνει νὰ βλέπης κάτω τ' ὁλάφριστο κῦμα ποὺ δέρνει τὰ πόδια της. Στὸ φρύδι τῶν βράχων ἕνα τραῖνο σέρνεται σὰ φίδι. Τ' αὐτοκίνητο ἔχει δικό του δρόμο ὄχι λιγώτερο ἐναέριο.

— 'Εδῶ ἦταν οἱ Σκειρωνίδες πέτρες, ἐξηγῶ στὸ Φάνη.

— Περάσετε ἄφοβα. 'Ο Σκείρωνας δὲ ζῆ πιά!

Ποιὸς μίλησε ἔτσι; Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν ἀόρατο συνταξιδιώτη μας, τὸ Θησέα. 'Εδῶ σκότωσε τὸν ἀπαίσιο ἐκεῖνο ληστὴ ποὺ, βάζοντας τοὺς διαβάτες νὰ τοῦ πλένουν τὰ πόδια, τοὺς πετοῦσε μὲ μιὰ κλωτσιὰ κάτω στὸν ἄγριο πάτο.

— 'Η σειρά σου νὰ πλύνης τώρα τὰ δικά μου πόδια, τοῦ εἶπε ὁ Θησέας. Γύρισε κι' εἶδε τὸ νέο ἀγόρι. Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ γελάση εἰρωνικά. 'Ο Θησέας τὸν ἅρπαξε καὶ τὸν ἔσυρε στοῦ γκρεμνοῦ τὴν ἄκρη. "Ετσι ἀπόμεινε ὁ δρόμος ἐλεύθερος κι' ὁ μόνος του κίνδυνος εἶναι οἱ ἀπότομες στροφὲς στὶς κορδέλλες του ποὺ φαντάζουν μετέωρες πάνω ἀπὸ τὸ κῦμα.

Φτάνομε στὰ Μέγαρα. Λιακάδα! 'Απόγιεμα Κυριακῆς. 'Ο μοναδικὸς δρόμος, ποὺ σκίζει τὸν κάμπο, ἔξω ἀπ' τὴν κωμόπολη, μυρμηκιάζει ἀπὸ κόσμο. "Αλλοι πᾶνε κι' ἄλλοι γυρίζουν — κατὰ δυάδες.

— Τί τρέχει; ρωτᾶ ἡ Μυρτώ. Ποῦ πηγαίνει αὐτὸς ὁ κόσμος; 'Η περιέργεια εἶναι γενική. Σταματᾶμε σὲ μιὰ παρέα καὶ λέμε τὴν ἀπορία μας.

'Η δική τους ἀπορία εἶναι τώρα μεγαλύτερη. Μᾶς κοιτάζουν σὰ νὰ μᾶς οἰκτίρουν.

— Ποῦ πᾶμε; Περίπατο. Κυριακὴ δὲν εἶναι;

"Επρεπε νὰ τὸ καταλάβουμε. 'Ο κόσμος τῆς ἐπαρχίας ἔχει τὶς Κυριακὲς πανηγύρι. Βάζει τὰ καλά του καὶ πάει σεργιάνι καὶ κατὰ τὸ σούρουπο στήνει χορὸ στὴν πλατεῖα.

Στὴν εἴσοδο τοῦ χωριοῦ σταυρωνόμαστε μὲ μιὰ γραφικὴ πομπή. "Ενα ἁμάξι φορτωμένο προικιά. 'Ο μεγάλος καθρέφτης στὴν κορυφὴ — προσοχὴ νὰ μὴ σπάση.

Πίσω οἱ βιολιτζῆδες παίζουν τραγούδια νυφιάτικα. Οἱ κοπέλλες ραντίζουν ἀπ' τὰ παράθυρα μὲ λουλούδια καὶ ρύζι τὰ προικιὰ τῆς νύφης.

— Γίνεται γάμος, λέει ὁ θεῖος Βρασίδας.

— 'Απάνω στὴν ὥρα, κουμπάρε, ἀκούω κάποια φωνὴ μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος. Εἶναι ἕνας λεβεντόκορμος Μεγαρίτης ποὺ πλησιάζει τ' αὐτοκίνητό μας.

— Παντρεύεις τὴν κόρη σου, Μπάρμπα Κόλια; ρωτᾶ ὁ θεῖος Βρασίδας. Μὲ τὸ καλό!

'Αγκαλιάζονται καὶ φιλιοῦνται σταυρωτά... Ποῦ νὰ μᾶς ἀφήση πιὰ νὰ κουνήσωμε ὁ νοικοκύρης!

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Ἀλήθεια, κύριε Σμίθ, τί θὰ γίνη μὲ τοὺς ἔξη πειρατὲς ποὺ γυρίζουν στὸ νησί; Ἔτσι θὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ σεριανίζουν;

— Τί θὲς νὰ κάνουμε Πένκροφ, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Δὲν ξέρω, ἀλλὰ κάτι πρέπει κατὰ τὴν ἰδέα μου νὰ κάνουμε. Αὐτοὶ δὲν εἶναι ἄνθρωποι, εἶναι τέρατα! Τί λές, Ἄϋρτον;

— Ἤμουν κι' ἐγὼ κάποτε ἕνα τέρας σὰν αὐτούς, κύριε Πένκροφ, εἶπε ὁ Ἄϋρτον. Δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ πῶ τίποτε.

— Τὴν ἔκανα πάλι τὴν γκάφα μου, εἶπε ὁ Πένκροφ, καθὼς ἔβλεπε τὸν Ἄϋρτον νὰ φεύγη ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

— Δὲν φταῖς ἐσύ, Πένκροφ, εἶπε ὁ Σπίλετ. Οἱ πειρατὲς τοῦ θυμίζουν τὸν παλιὸ ἑαυτό του κι' αὐτὸ τὸν πικραίνει.

— Ὅ,τι καὶ νὰ λέτε, κύριε Σπίλετ, προτιμῶ νὰ καταπιῶ τὴ γλῶσσα μου παρὰ νὰ γίνω αἰτία νὰ στενοχωρηθῆ ὁ Ἄϋρτον.... Ἀλλὰ ἂς ξαναγυρίσουμε σ' αὐτὸ ποὺ ἔλεγα. Αὐτοὶ οἱ κακοῦργοι δὲν εἶναι ἄξιοι νὰ τοὺς λυπηθῆ κανεὶς κι' ἡ ἰδέα μου εἶναι πὼς πρέπει τὸ γρηγορώτερο νὰ καθαρίσουμε τὸ νησὶ ἀπ' αὐτούς, ἂν θέλουμε νὰ εἴμαστε κύριοι στὸ σπίτι μας.

— Ἔτσι λές, Πένκροφ;

— Ἔτσι λέω, κύριε Σμίθ...

— Πρὶν ἀρχίσουμε νὰ τοὺς κυνηγοῦμε ἀνελέητα, εἶπε ὁ μηχανικός, νομίζω πὼς πρέπει πρῶτα νὰ δοῦμε τί διαθέσεις ἔχουν. Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουν σκοπὸ νὰ τὰ βάλουν μαζί μας τώρα ποὺ εἶναι κι' αὐτοὶ ναυαγοὶ σὰν ἐμᾶς.

— Δὲν σᾶς φτάνει ὅτι ἔχουν κάνει ὥς τὰ τώρα; εἶπε ζωηρὰ ὁ Πένκροφ, ποὺ δὲν καταλάβαινε τοὺς δισταγμοὺς τοῦ μηχανικοῦ. Πρέπει δηλαδὴ πρῶτα νὰ σκοτώσουν κανένα ἀπὸ μᾶς;

— Ποῦ τὸ ξέρεις πὼς ἔχουν σκοπὸ νὰ μᾶς χτυπήσουν; Μπορεῖ νἄχουν ἀλλάξει γνώμη, καὶ νὰ εἶναι πρόθυμοι νἄρθουν σὲ συνεννόηση μαζί μας.

— Τέτοιες λυκοφιλίες ἐγὼ δὲν τὶς καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Πένκροφ. Τί πεποίθηση μπορεῖ νάχετε στὸ λόγο τους; Αὐτοὶ τὸ λόγο τους τὸν γράφουν στὰ παλιά τους τὰ παπούτσια. Ἐσεῖς ὅλοι, δὲν ξέρετε τοὺς πειρατές, ὅπως τοὺς ξέρω ἐγώ. Αὐτοὶ εἶναι χειρότεροι ἀπὸ τ' ἄγρια θηρία!

— Μπορεῖ σιγὰ σιγὰ ν' ἀλλάξουν, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Μπορεῖ νὰ μετανοιώσουν γιὰ τὴν παλιὰ ζωή τους.

— Νὰ μετανοιώσουν; Αὐτοί; Ἄχ δὲν τοὺς ξέρετε! Δὲν τοὺς ξέρετε!

— Πένκροφ, εἶπε μαλακὰ ὁ Ἔρμπερτ, θυμήσου τὸν Ἄϋρτον. Τί ἦταν καὶ τί ἔγινε. Ὑπάρχει πάντα σωτηρία γιὰ τ' ἀπωλολότα πρόβατα.

— Ὅλοι εἴσαστε ἐναντίον μου, ψιθύρισε ξαφνιασμένος ὁ Πένκροφ. Λυπᾶστε τοὺς φονηάδες τοῦ «Σπίντυ» ποὺ ξέκαναν ὁλόκληρο τὸ πλήρωμά του, ὅπως θὰ μᾶς ξέκαναν κι' ἐμᾶς χωρὶς τὴν τορπίλλα. Ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ μὴν τὸ μετανοιώσετε καὶ νὰ μὴ μᾶς δοθεῖ εὐκαιρία, νὰ λυπηθοῦμε πικρὰ ποὺ δείξαμε συμπόνια σ' αὐτὰ τὰ τέρατα.

— Δὲν τρέχουμε κανένα κίνδυνο ἂν προσέχουμε, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ.

— Εἶναι ἔξη, κι' εἴμαστε ἔξη! παρετήρησε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ.

— Χμ, εἶπε ὁ δημοσιογράφος. Δὲν εἶμαι ἀπόλυτα βέβαιος, ὅτι ἔχεις ἄδικο, Πένκροφ. Εἶναι καλὰ ὡπλισμένοι καὶ μποροῦν νὰ κρυφτοῦν καὶ νὰ μᾶς χτυπήσουν ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περιμένουμε.

— Κι' ὕστερα νὰ γίνουν κύριοι τοῦ νησιοῦ μὲ τὴν μεγαλύτερη εὐκολία! ἐπέμεινε ὁ Πένκροφ.

— Γιατὶ δὲν τὄκαναν ὥς τὰ τώρα; εἶπε ὁ Ἔρμπερτ. Γιατὶ συλλογίστηκαν ὅτι δὲν ἔχουν κανένα συμφέρον νὰ τὰ βάλουν μαζί μας. Τὸ νησὶ φτάνει γιὰ νὰ ζήσουμε ὅλοι καλὰ σ' αὐτό.

— Καλά, πολὺ καλά, εἶπε ὁ Πέκροφ. Ὅ,τι καὶ νὰ πῆτε, δὲν μὲ κάνετε ν' ἀλλάξω γνώμη. Ἐγὼ μιὰ φορὰ σᾶς εἶπα τὴν ἰδέα μου...

— Ἔλα Πένκροφ, εἶπε ὁ Νάβ, μὴν κάνεις πὼς εἶσαι πιὸ κακὸς ἀπ' ὅ,τι εἶσαι. Ἂν ἔβλεπες κανέναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς φο··αράδες ἐκεῖ, στὴν ἄκρη τῆς ἀκτῆς, μὴ μοῦ πῆς πὼς θὰ σήκωνες τὸ τουφέκι σου νὰ τὸν βαρέσης...

— Θὰ τὸν χτυποῦσα ὅπως θὰ χτυποῦσα κι' ἕνα λυσσασμένο σκύλο! τ' ἀπάντησε ὁ Πένκροφ ψυχρά.

— Πένκροφ, εἶπε ὁ μηχανικός, συνήθως ἔδειχνες ἐμπιστοσύνη στὴν γνώμη μου. Σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ δείξης κι' αὐτὴ τὴ φορὰ τὴν ἴδια ἐμπιστοσύνη.

— Θὰ κάνω ὅ,τι ἀποφασίσετε, κύριε Σμίθ.

— Λοιπὸν θὰ περιμένουμε, καὶ δὲν θ' ἀρχίσουμε πρῶτοι τὶς ἐχθροπραξίες. Θὰ τοὺς ἐπιτεθοῦμε μονάχα ἂν μᾶς ἐπιτεθοῦν.

Ἔτσι λοιπὸν ἀποφασίστηκε.

Ὁ μηχανικὸς πίστευε πὼς σ' ἕνα τόσο πλούσιο νησί, σὰν τὸ νησὶ Λίγκολν, οἱ πειρατὲς μποροῦσαν νὰ ζήσουν ἀπὸ τὸ κυνήγι, χωρὶς νὰ σκεφτοῦν νὰ πειράξουν τοὺς ἀποίκους.

— Εἶναι ζήτημα ἀνθρωπισμοῦ, ἔλεγε, νὰ τοὺς δώσουμε τὴν εὐκαιρία νὰ ξαναγίνουν τίμιοι ἄνθρωποι.

Ὡστόσο, ἡ ζωὴ στὸ νησὶ δὲν ἦταν τόσο ξέννοιαστη ὅσο πρίν. Ἔπρεπε διαρκῶς νὰ φυλάγωνται καὶ νὰ πηγαινοέρχωνται ὁπλισμένοι.

Γιὰ τὴν ὥρα, φαινόταν πὼς δὲν εἶχ[e] δίκηο ὁ Πένκροφ.

Νὰ ἦταν ὅμως πάντα ἔτσι;

Οἱ ἄποικοι ἀποφάσισαν ν' ἀρχίσουν τὴν μεθοδικὴ ἐξερεύνηση τοῦ νησιοῦ κατὰ τὶς 25 τοῦ Νοέμβρη, ποὺ μὲ τὸ ἡμερολόγιο τῆς Εὐρώπης ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸν Ἰούνιο.

Αὐτὴ τὴν ἐποχή, οἱ μέρες εἶναι μεγαλύτερες καὶ ὁ καιρὸς θαυμάσιος. Κι' ἔτσι ἀπὸ τὴν ἐξερεύνησή τους, ποὺ θὰ ἔπαιρνε τὴ μορφὴ μιᾶς ὡραίας ἐκδρομῆς, θὰ εἶχαν διπλὴ ὠφέλεια, γιατὶ θ' ἀνεκάλυπταν καὶ σὲ ποιὸ μέρος τοῦ νησιοῦ κρυβόνταν οἱ ἔξη πειρατές.

Στὸ μεταξὺ ὅμως ὁ Ἄϋρτον ἐπέμεινε νὰ πάη στὴ στάνη γιὰ ν' ἀφήση τροφὴ στὰ ζῶα καὶ νὰ δῆ ἂν χρειάζονταν τίποτε.

Ὁ Κύρος Σμὶθ ἦταν τῆς γνώμης, πὼς δὲν θἄπρεπε νὰ πάη μόνος. Ἀλλὰ ὁ γενναῖος σύντροφός τους, τοὺς εἶπε πὼς μιὰ καὶ ὑπῆρχε ὁ τηλέγραφος, ἦταν πολὺ εὔκολο: στὸ παραμικρὸ ὕποπτο σημεῖο, θὰ τοὺς τηλεγραφοῦσε νὰ τρέξουν νὰ τὸν βοηθήσουν.

— Ἄλλωστε, εἶπε, ἡ στάνη μὲ τὸν ψηλὸ περίβολό της καὶ μὲ τὸ ξύλινο σπιτάκι της, εἶναι ἕνα μικρὸ ὀχυρό, μέσα στὸ ὁποῖο μπορεῖ κανεὶς νὰ κρατήση ἄμυνα γιὰ πολλὲς ὧρες κι' ἴσως καὶ γιὰ μέρες, ὅσο δηλαδὴ νὰ ἔχετε τὸν καιρὸ νὰ ἔρθετε ἀπὸ τὸ Γρανίτινιο Παλάτι. Ἔτσι λοιπὸν ὁ Ἄϋρτον ἔζεψε ἕνα ὄναγρο στὸ ἀμαξάκι κι' ἔφυγε, κατὰ τὶς 9 Νοεμβρίου τὸ πρωΐ.

Τὶς δυὸ ἐπόμενες μέρες, ὁ μηχανικὸς κι' οἱ σύντροφοί του ἐργάστηκαν γιὰ νὰ κάνουν τὸ Γρανίτινο Παλάτι πραγματικὰ ἀπόρθητο. Πράγματι, ὁ μηχανικὸς εἶχε σκεφθῆ νὰ σηκώση τὰ νερὰ τῆς λίμνης, ὥστε νὰ σκεπαστῆ ἐντελῶς ἡ εἴσοδος τοῦ ὑπόγειου διάδρομου ποὺ τὸν εἶχαν φράξει μὲ βράχους καὶ τσιμέντο.

Ἔφτιασαν λοιπὸν ἕνα φράγμα πάλι μὲ βράχους καὶ τσιμέντο κι' ἡ λίμνη ἄρχισε νὰ ὑψώνεται. Σὲ λίγο, ἡ εἴσοδος τοῦ μυστικοῦ διαδρόμου εἶχε σκεπαστῆ ἀπὸ τὸ νερό.

— Καὶ τώρα, εἶπε ὁ Πένκροφ, δὲν μένει παρὰ νὰ κάνουμε μιὰ μικρὴ ἐκδρομὴ ὥς τὸν ὅρμο τοῦ Ἀερόστατου γιὰ νὰ δοῦμε ἂν τὸ τρεχαντήρι μου εἶναι ἐν τάξει.

Ὁ Πένκροφ εἶχε δίκηο. Ἦταν μεγάλος κίνδυνος νὰ εἶχαν ἀνακαλύψει οἱ πειρατὲς τὸν μικρὸν ὅρμο καὶ νἄχαν πάρει τὸ καραβάκι τῶν ἀποίκων.

— Πρέπει νὰ πᾶτε χωρὶς ἄλλο, εἶπε ὁ μηχανικός. Μὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγουμε ὅλοι. Ἐγὼ μὲ τὸν Νὰβ θὰ μείνουμε ἐδῶ γιὰ νὰ μὴν ἀφήσωμε ἀφύλαχτο τὸ Γρανίτινο Παλάτι.

Ἔτσι ξεκίνησαν πρωΐ-πρωΐ ὁ Πένκροφ, ὁ Σπίλετ κι' ὁ μικρὸς Ἔρμπερτ. Ἦταν κι' οἱ τρεῖς ὁπλισμένοι ὥς τὰ δόντια κι' εἶχαν πάρει μαζί τους πολεμοφόδια γιὰ πολλὲς μέρες. Ὁ Νὰβ τοὺς συνώδεψε ὥς τὸ γεφύρι, πάνω στὸ ποτάμι τῆς Εὐχαριστίας, κι' ὅταν τὸ πέρασαν, τὸ σήκωσε. Ἔμειναν σύμφωνοι στὴν ἐπιστροφὴ

πάη νὰ τὸ κατεβάση. Οἱ τρεῖς φίλοι ἔκαναν κάπου τρεῖς ὧρες ὥς νὰ φτάσουν στὸν ὅρμο. Κι' ἐκεῖ μὲ μεγάλη τους εὐχαρίστηση εἶδαν τὸ τρεχαντήρι τους ἀραγμένο στὰ ἥσυχα νερὰ τοῦ μικροῦ φυσικοῦ λιμανιοῦ.

— Αὐτὸ εἶναι πολὺ εὐχάριστο, εἶπε ὁ ναυτικός. Οἱ κακοῦργοι δὲν ἔχουν ἔρθει ὥς ἐδῶ. Ἄλλωστε τὰ ψηλὰ φυτὰ ταιριάζουν καλύτερα στὰ ἑρπετὰ κι' ἔχω τὴν ἰδέα πὼς πῆγαν καὶ κρύφτηκαν στὴ ζούγκλα τοῦ Φὰρ Οὐέστ, στὴ Σερπεντὴ χερσόνησο.

— Ἂν ἔβρισκαν τὸ τρεχαντήρι μας, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ, θὰ ἐπιχειροῦσαν νὰ φύγουν μ' αὐτὸ κι' ἔτσι δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ πᾶμε στὸ νησὶ Ταβὸρ γιὰ ν' ἀφήσουμε σημείωμα γιὰ τὸ λόρδο Γλένερβαν, γιὰ νὰ τόβρη ὅταν θὰ γυρίση μὲ τὸ γιὼτ του νὰ πάρη τὸν Ἄυρτον.

— Ἀλήθεια, κι' αὐτὸ τὸ ταξιδάκι πρέπει νὰ τὸ κάνουμε τὸ γρηγορώτερο, εἶπε ὁ δημοσιογράφος. Θἄναι, μὰ τὴν ἀλήθεια, κρῖμα νὰ περάση τὸ γιὼτ ἀπὸ τοῦτες τὶς θάλασσες καὶ νὰ μὴ πάρη εἴδηση πὼς ἔξη ναυαγοὶ βρίσκονται στὸ νησὶ Λίγκολν.

— Πῶς νὰ τὸ πάρη εἴδηση, ἀφοῦ τὸ νησί μας δὲν εἶναι σημειωμένο στοὺς χάρτες; ἔκανε ὁ Πένκροφ. Ἔπειτα μπορεῖ ὁ ἄγνωστος μας νὰ βρίσκεται τώρα στὸ νησὶ Ταβόρ. Ἂν ἔρριξε αὐτὸς τὸ σημείωμα τοῦ Ἄυρτον στὴ θάλασσα, ἔχω τὴν ἰδέα πὼς θὰ τόχη δίπορτο καὶ πότε θὰ μένη ἐδῶ, καὶ πότε στὸ νησὶ ποὺ ἔζησε ὁ Ἄυρτον.

— Μπορεῖ... εἶπε ὁ δημοσιογράφος.

— Γιατί ὅμως μᾶς ἀποφεύγει, κ. Σπίλετ; ἔκανε μὲ παράπονο ὁ ναυτικός. Εἴμαστε τίμιοι ἄνθρωποι, τί στὴν ὀργή, δὲν εἴμαστε τίποτε κακοῦργοι. Μπορεῖ νὰ εἴμαστε ναυαγοί, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς εἴμαστε καὶ... ἀποβράσματα τῆς κοινωνίας. Ὁ καθένας θὰ μποροῦσε, χωρὶς νὰ ξεπέση, νὰ μᾶς σφίξη τὸ χέρι.

— Πένκροφ, εἶπε γελώντας ὁ Ἔρμπερτ, δὲ μᾶς ἀποφεύγει ἀπὸ περιφρόνηση, ἀλλὰ... ἀπὸ φρόνηση.

— Πολὺ σωστά, Ἔρμπερτ παιδί μου! ἔκανε κι' ὁ δημοσιογράφος. Μπορεῖ νἄχη τοὺς λόγους του — ποῦ ξέρεις!

Ἡ μικρὴ συντροφιὰ ἔφτασε στὴν παραλία καὶ πήδησαν κι' οἱ τρεῖς μέσα στὸ τρεχαντήρι.

Ὁ Πένκροφ πήγαινε ἀπὸ τὴν πλώρη στὴν πρύμνη κι' ἐξέταζε προσεχτικὰ τὸ κάθε τί. Ξαφνικὰ οἱ ἄλλοι τὸν ἄκουσαν νὰ μπήγη μιὰ φωνή.

— Αὐτὸ δηλαδὴ εἶναι ἀπὸ τ' ἄγραφα! τὸν ἄκουσαν νὰ λέη.

— Τί εἶναι ἀπὸ τ' ἄγραφα, Πένκροφ;

— Βλέπετε αὐτὸ τὸν κόμπο, κ. Σπίλετ; εἶπε ὁ ναυτικός, δείχνοντας τὸ παλαμάρι ποὺ ἔδενε τὴν πλώρη τοῦ καϊκιοῦ μὲ τὴ στεριά. Δὲν εἶναι δικός μου κόμπος, κ. Σπίλετ! Δὲν τὸν ἔχω κάνει ἐγώ!

— Μπορεῖ νὰ μὴ θυμᾶσαι καλά, καημένε Πένκροφ, εἶπε ὁ δημοσιογράφος.

— Νὰ μὴ θυμᾶμαι καλά; Αὐτὸς εἶναι κόμπος στεριανοῦ, κι' ἐμένα τὸ χέρι μου καὶ νὰ κοιμᾶμαι ἀκόμη κάνει μόνο τὸν διπλὸ ναυτικὸ κόμπο!

— Πιστεύεις ὅτι οἱ πειρατὲς ἔχουν ἀνεβῆ στὸ πλοῖο; ρώτησε ὁ Ἔρμπερτ.

— Δὲν ξέρω ποιὸς ἀνέβηκε. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω, εἶναι ὅτι σήκωσαν τὴν ἄγκυρα τοῦ πλοίου καὶ τὴν ξανάρριξαν πάλι! εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Μὰ ἂν ἔπαιρναν κάβο τὸ τρεχαντήρι οἱ πειρατές, ἐπέμεινε ὁ Ἔρμπερτ, ἢ θὰ τὸ κούρσευαν, ἢ θὰ τὸ ἔπαιρναν γιὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ νησί.

— Νὰ φύγουν καὶ νὰ πᾶνε ποῦ; Στὸ νησὶ Ταβόρ; Ὅσο λίγο καὶ νὰ τοὺς κόβη, ξέρουν πολὺ καλὰ πὼς τὸ καλύτερο ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν εἶναι νὰ μείνουν σὲ τοῦτο τὸ νησί, εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Οὔτε κι' εἴμαστε κὰν βέβαιοι πὼς ξέρουν ὅτι ὑπάρχει τὸ νησὶ Ταβόρ, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ.

Ὡστόσο, παρ' ὅλο ποὺ ὁ ναυτικὸς ἦταν ἀπολύτως βέβαιος ὅτι εἶχαν σηκώσει τὴν ἄγκυρα στὸ πλοῖο «του», ὁ Ἔρμπερτ ἀμφέβαλλε ἀκόμα.

— Πῶς δὲν εἴδαμε τὸ τρεχαντήρι ν' ἀρμενίζη στ' ἀνοιχτά; ἔλεγε.

— Μπᾶ! Μπορεῖ νὰ πέρασε νύχτα!

— Καὶ τί λόγο εἶχε αὐτὸς ὁ θαλασσινὸς περίπατος;

— Γιὰ νὰ σοῦ πῶ Ἔρμπερτ, φώναξε φουρκισμένος ὁ ναυτικός, ἐκεῖνο ποὺ ξέρω ἐγὼ νὰ πῶ, εἶναι ὅτι σήκωσαν τὴν ἄγκυρα τοῦ καϊκιοῦ. Τώρα ποιὸς καὶ γιατί, αὐτὰ μὴ μοῦ τὰ ρωτᾶς, δὲν ξέρω! Βάλτα κι' αὐτὰ μὲ τ' ἀνεξήγητα τοῦ νησιοῦ κι' ἂς τελειώση ἡ συζήτηση...

— Ἀλήθεια... ἔκανε ὁ Ἔρμπερτ. Μπορεῖ νὰ χρειάστηκε τὸ καΐκι μας ὁ ἄγνωστος φίλος μας. Δὲν πῆγε ὁ νοῦς μου σ' αὐτόν.

— Μακάρι νἆναι αὐτός. Γιατὶ ἂν πῆραν τὸ καΐκι οἱ πειρατές, θὰ ξανάρθουν πάλι νὰ τὸ ξαναπάρουν.

— Δὲ θἆναι καλύτερα νὰ τὸ φέρωμε καὶ νὰ τ' ἀράξουμε μπροστὰ στὸ Γρανίτινο Παλάτι; ρώτησε ὁ μικρός.

— Ὄχι καὶ τόσο. Ἡ θάλασσα εἶναι κακὴ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ μπορεῖ νὰ χτυπήση τὸ καΐκι στὰ βράχια, μὲ ὅλες τὶς ἄγκυρες ποὺ θὰ τοῦ βάλουμε.

— Θαρρῶ πὼς ἔχεις δίκηο. Ἂν αὐτοὶ οἱ παλιανθρῶποι ἔχουν ἀνακαλύψει ποῦ ἔχουμε ἀραγμένο τὸ καΐκι, ὅταν ἔρθουν νὰ τὸ ξαναπάρουν καὶ δὲν τὸ βροῦν, θὰ τὸ γυρέψουν σὲ ὅλο τὸ νησὶ καὶ θὰ εἶναι σχετικὰ εὔκολο νὰ τὸ κλέψουν μιὰ νύχτα ποὺ ἐμεῖς θἄμαστε στὸ Γρανίτινο Παλάτι. Δὲν μπορούμε νὰ τὸ φυλᾶμε μὲ βάρδιες!

— Πολὺ σωστά! εἶπε ὁ Πένκροφ. Γι' αὐτὸ νομίζω πὼς τὸ καλύτερο εἶναι ν' ἀφήσουμε τὸ καράβι ἐδῶ, στὸν ὅρμο τοῦ Ἀερόστατου.

Γύρισαν στὸ Γρανίτινο Παλάτι, ὅπου οἱ ἄλλοι τοὺς εἶπαν πὼς δὲν εἶχαν δῆ ἴχνος ἀπὸ τοὺς πειρατές.

Τὸ ἴδιο βράδυ, τηλεγράφησαν τοῦ Ἄυρτον νὰ ἑτοιμάση δυὸ πρόβατα, ποὺ ὁ Νὰβ ἤθελε νὰ τὰ ἔχη κοντὰ στὴν κατοικία τους, γιὰ νὰ μὴν εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ κάνουν τόσο δρόμο γιὰ γάλα. Ὁ Ἄυρτον ὅμως δὲν ἀπάντησε.

Αὐτὸ τοὺς φάνηκε βέβαια παράξενο, ἀλλὰ δὲν ἦταν κι' ἀπίθανο νὰ μὴν ἦταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ σπίτι του ὁ Ἄυρτον.

Τοῦ ξανατηλεγράφησαν ἀργά, τὴ νύχτα, ἀλλὰ καὶ πάλι χωρὶς νὰ πάρουν ἀπάντηση.

τύχη τοῦ συντρόφου τους.

— Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφήσουμε νὰ φύγη μόνος του, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ μηχανικός. Δὲν ἦταν διόλου φρόνιμο. Ἂν ἔπαθε τίποτε ὁ Ἄυρτον, δὲν θὰ συγχωρήσω ποτὲ τὸν ἑαυτό μου!

— Ἂς ἐλπίσουμε πὼς δὲν ἔπαθε τίποτε κι' ὅτι ἡ σιωπή του ὀφείλεται σὲ βλάβη τοῦ τηλέγραφου, εἶπε ὁ Σπίλετ ποὺ ἦταν ὅπως πάντα ὁ πιὸ αἰσιόδοξος.

— Αὔριο τὸ πρωΐ θὰ ξέρουμε, εἶπε ὁ Πένκροφ. Ὁ Ἄυρτον εἶπε πὼς θἄρχονταν πολὺ πρωΐ. Ἂς περιμένουμε!

Ἐκείνη τὴ νύχτα, οἱ ἄποικοι πολὺ λίγο κοιμήθηκαν. Ἦταν ὅλοι ἀνήσυχοι γιὰ τὴν τύχη τοῦ συντρόφου τους, γι' αὐτὸ κι' ἦταν στὸ πόδι ἀπὸ τὰ χαράματα.

Ὅταν ξημέρωσε γιὰ καλὰ κι' ὁ Ἄυρτον δὲν φανερώθηκε, ἡ ἀνησυχία τους ἔγινε ἀγωνία.

— Πρέπει νὰ πᾶμε τὸ γρηγορώτερο στὴ στάνη! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Κι' ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ μὴ φθάσουμε ἀργά! ψιθύρισε ὁ Πένκροφ.

Ἀπεφάσισαν ν' ἀφήσουν μονάχο τον τὸν Νὰβ νὰ φυλάη τὸ Γρανίτινο Παλάτι κι' οἱ ἄλλοι, ὁπλισμένοι καλὰ μὲ ὅσα ὅπλα καὶ πολεμοφόδια μποροῦσαν νὰ σηκώσουν, πῆραν πεζῆ τὸ δρόμο τῆς στάνης. Ὁ Νὰβ θὰ σήκωνε τὶς γέφυρες στὰ ποτάμια καὶ θὰ περίμενε τὸν γυρισμό τους κρυμμένος πίσω ἀπὸ ἕνα δέντρο. Ἂν οἱ πειρατὲς ἔκαναν πὼς πλησίαζαν, θὰ προσπαθοῦσε νὰ τοὺς σταματήση πυροβολώντας τους, κι' ἂν ἦταν κίνδυνος νὰ μποῦν στὸ Γρανίτινο Παλάτι, ὁ Νὰβ θὰ ἔτρεχε ἐκεῖ πρῶτος, θὰ σήκωνε τὸ λίφτ καὶ θὰ ἦταν σὲ ἀσφάλεια.

Οἱ ἄλλοι, ὅπως εἴπαμε, ξεκίνησαν γιὰ τὴ στάνη, μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ ψάξουν σὲ ὅλα τὰ γύρω δάση ἂν τυχὸν δὲν ἔβρισκαν τὸν Ἄυρτον ἐκεῖ. Προχωροῦσαν ἀργά, κρατώντας ἕτοιμο τὸ τουφέκι τους στὸ χέρι. Τὰ τουφέκια ἦταν γεμισμένα μὲ σφαῖρες. Αὐτὴ ἡ πορεία δὲν ἦταν χωρὶς κίνδυνο, γιατὶ τὰ θάμνα καὶ τὰ χαμόκλαδα ἦταν πυκνὰ στὶς δυὸ μεριὲς τοῦ δρόμου, καὶ θὰ ἦταν πολὺ εὔκολο γιὰ τοὺς κακούργους νὰ τοὺς στήσουν κρυμμένοι καρτέρι καὶ νὰ τοὺς χτυπήσουν ἐκεῖ ποὺ δὲν θὰ τὸ περίμεναν.

Ἡ μόνη τους ἀσφάλεια ἦταν ὁ Τόπ, ποὺ ἔτρεχε μπροστά, ἕτοιμος νὰ τοὺς εἰδοποιήση στὸν παραμικρὸ κίνδυνο ποὺ τοὺς παραμόνευε.

Ὁ Κύρος Σμὶθ κι' οἱ σύντροφοί του ἀκολουθοῦσαν τὸ τηλεγραφικὸ σύρμα ποὺ συνέδεε τὴ στάνη μὲ τὸ Γρανίτινο Παλάτι. Ἀφοῦ περπάτησαν κάπου ἕνα χιλιόμετρο, ὁ Ἔρμπερτ ξαφνικὰ φώναξε:

— Ἔχουν κόψει τὸ σύρμα!

Πράγματι... Τὸ σύρμα τοῦ τηλεγράφου ἦταν στὸ χῶμα, κομμένο.

— Δὲν εἶναι περίεργο ποὺ ὁ Ἄυρτον δὲν μᾶς ἀπαντοῦσε! εἶπε ὁ δημοσιογράφος.

— Ποιὸς ξέρει τί ἄλλο θὰ δοῦμε ἀκόμη, μουρμούρισε ὁ Πένκροφ.

Σὲ λίγο, ἔπεσαν πάνω σ' ἕνα τηλεγραφικὸ στύλο, ποὺ ἦταν ριγμένος πάνω στὸ δρόμο.

— Βέβαια αὐτὸν τὸν στύλο δὲν τὸν ἔχει ρίξει ὁ ἄνεμος! ἔκανε ὁ Πένκροφ.

— Ὄχι. Τὸν ἔρριξαν χέρια ἀνθρώπινα, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό.

— Στὴ στάνη τὸ γρηγορώτερο! φώναξε ὁ μηχανικός.

Ἄρχισαν νὰ προχωροῦν μὲ βῆμα ταχὺ καί, ὅσο πλησίαζαν στὴ στάνη, νὰ τρέχουν κιόλας.

Εἶχαν ἀγαπήσει πολὺ τὸν νέο τους σύντροφο καὶ ἡ σκέψη πὼς πιθανὸν νὰ βρισκόταν σὲ κίνδυνο, τοὺς στενοχωροῦσε ὅσο δὲν λέγεται.

Ὅταν εἶδαν ἀπὸ μακρυὰ τὸν ξύλινο φράχτη τῆς στάνης, ἄρχισαν νὰ περπατοῦν πιὸ σιγά, γιατὶ δὲν ἤθελαν νὰ φτάσουν λαχανιασμένοι στὸ μέρος ποὺ ἦταν πιθανὸ νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δώσουν μάχη.

Ὡστόσο τὰ ξύλινα κάγκελα φαινόνταν πολὺ ἐν τάξει κι' ἡ πόρτα ἦταν κλειστὴ ὅπως συνήθως. Πλησίασαν κάνοντας ὅσο τὸ δυνατὸν λιγότερο θόρυβο. Μέσα στὴ στάνη βασίλευε μιὰ ἀπόλυτη σιωπή. Δὲν ἀκούγονταν οὔτε κὰν τὰ συνηθισμένα βελάσματα τῶν προβάτων.

— Ἂς μποῦμε! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

ξη τη θύρα, ἐνῶ οἱ σύντροφοί του περίμεναν ἕτοιμοι, μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι.

Ὁ μηχανικὸς πέρασε τὸ χέρι του γιὰ νὰ σηκώσῃ τὸν ξύλινο σύρτη τῆς θύρας, ὅπως ἔξερε, ὅταν ὁ Τὸπ ἄρχισε νὰ γαβγίζῃ μὲ μανία.

Ἕνας πυροβολισμὸς ἀντήχησε, ποὺ τὸν ἀκολούθησε σχεδὸν ἀμέσως μιὰ κραυγὴ πόνου.

Κι' ὁ Ἕρμπερτ σωριάστηκε ἀναίσθητος στὰ χορτάρια.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΡΙΣΙΜΗ

Στὴ φωνὴ ποὺ ἔμπηξε ὁ Ἕρμπερτ, ὁ Πένκροφ ἄφησε τὸ τουφέκι του κι' ἔτρεξε κοντά του.

— Μοῦ τὸν σκότωσαν! φώναξε. Μοῦ σκότωσαν τὸν γυιό μου! Οἱ κακοῦργοι!

Ὁ Κύρος Σμὶθ καὶ ὁ Σπίλετ γονάτισαν κοντὰ στὸ πληγωμένο παιδί, ποὺ κοίτονταν στὸ χῶμα κατάχλωμο, μὲ τὰ μάτια κλειστά.

Ὁ δημοσιογράφος ἔσκυψε ν' ἀκούσῃ ἂν χτυποῦσε ἀκόμη ἡ καρδιὰ τοῦ δύστυχου παιδιοῦ.

— Ζῆ... εἶπε. Ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸν μεταφέρωμε.

— Ποῦ; Στὸ Γρανίτινο Παλάτι; Ἀδύνατο! Θὰ πεθάνῃ στὸ δρόμο! εἶπε ὁ μηχανικός.

— Ὄχι, στὴ στάνη!

— Μὰ ἀπὸ τὴ στάνη μᾶς πυροβόλησαν.

— Ὄχι, εἶπε ὁ Κύρος Σμὶθ. Δὲν μᾶς πυροβόλησαν ἀπὸ τὴ στάνη.

Καὶ χωρὶς νὰ πῆ λέξη παραπάνω, μὲ τὸ περίστροφο στὸ χέρι διευθύνθηκε πρὸς μιὰ μικρὴ λόχμη, λίγο δεξιὰ ἀπὸ τὴ στάνη. Ὁ Τὸπ προχωροῦσε μπροστά, γρυλίζοντας.

Ξαφνικά, ὁ μηχανικὸς εἶδε τὴν κάννη ἑνὸς ὅπλου νὰ ξεχωρίζῃ ἀπὸ τὰ φυλλώματα, ἀλλά, γρήγορος σὰν ἀστραπή, σήκωσε τὸ περίστροφό του καὶ πυροβόλησε πρῶτος.

Ὅταν σὲ λίγο πλησίασε, εἶδε πὼς ἕνας ἀπὸ τοὺς πειρατὲς κοίτονταν χάμω νεκρός, μὲ μιὰ σφαίρα στὴν καρδιά.

Ὁ μηχανικὸς πῆρε τὰ ὅπλα του κι' ὕστερα γύρισε στοὺς συντρόφους του ποὺ τὸν περίμεναν.

— Θαρρῶ πὼς μποροῦμε νὰ κάνουμε μιὰ μικρὴ ἀναγνώριση στὴ στάνη! εἶπε.

Τότε ὁ Πένκροφ μὲ τὸν Σπίλετ πήδησαν τὰ κάγκελα τῆς στάνης ἀπ' τὸ πίσω μέρος κι' ἦρθαν κι' ἄνοιξαν τὴν πόρτα.

— Δὲν εἶναι κανεὶς στὴ στάνη, εἶπε ὁ Πένκροφ. Οἱ πειρατὲς ὅμως ἔχουν περάσει ἀπὸ δῶ καὶ πῆραν μαζί τους τὸν Ἄυρτον.

— Ὁ Ἄυρτον δὲν εἶναι μέσα;

— Ὄχι! Τὸν ἔχουν πάρει μαζί τους...

Ἔφτιασαν ἕνα πρόχειρο φορεῖο καὶ σὲ λίγο τὸ πληγωμένο ἀγόρι ἀναπαύονταν στὸ κρεββάτι τοῦ Ἄυρτον. Εἶχε χάσει πάρα πολὺ αἷμα καὶ γι' αὐτὸ ἦταν χλωμὸ σὰν πεθαμένο. Καὶ δὲν εἶχε ξανάβρει ἀκόμη τὶς αἰσθήσεις του. Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία πὼς ἡ κατάστασή του ἦταν κρίσιμη.

Εἶναι ἀδύνατο νὰ περιγράψῃ κανεὶς τὴν ἀπελπισία τοῦ ἀγαθοῦ Πένκροφ ὅταν κατάλαβε πὼς ἡ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ, ποὺ τὸ ἀγαποῦσε σὰν δικό του, ἦταν σὲ κίνδυνο. Ἔκλαιγε σὰν μικρὸ παιδί, τόσο, ποὺ ὁ μηχανικὸς κι' ὁ Σπίλετ ἀναγκάστηκαν νὰ τὸν ἀπομακρύνουν. Ὡστόσο ἡ συγκίνηση καὶ ἡ ἀγωνία ἔκανε καὶ τοὺς δύο μὲ βία νὰ κρατοῦν τὰ δάκρυα.

Μὰ δὲν κάθονταν μὲ σταυρωμένα χέρια. Μέσα στὴν πολυτάραχη ζωή του, ὁ Σπίλετ χρειάστηκε πολλὲς φορὲς νὰ δέσῃ πληγὲς καὶ νὰ περιποιηθῇ πληγωμένους. Εἶχε μεγάλη πεῖρα καὶ ἤξερε πρῶτες βοήθειες ποὺ πρέπει νὰ δώσῃ κανεὶς σ' ἐκεῖνον ποὺ πληγώθηκε ἀπὸ σφαῖρα.

Ὡστόσο ἐκεῖνο ποὺ ἔβαζε σὲ σκέψεις καὶ ἀνησυχοῦσε τὸν δημοσιογράφο, ἦταν ἡ ἐπίμονη λιποθυμία τοῦ Ἕρμπερτ. Καὶ ὁ σφυγμός του ἦταν τόσο ἀδύναμος καὶ ἀργός, ποὺ θάλεγε κανεὶς πὼς ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ ἔπαυε νὰ χτυπάῃ.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ συμπτώματα ἦταν χωρὶς ἀμφιβολία πολὺ σοβαρά.

Ἄνοιξαν τὸ πουκάμισο τοῦ Ἕρμπερτ σκίζοντάς το, κι' ἀφοῦ τοῦ ἔπλυναν τὸ στῆθος ἀπὸ τὸ αἷμα...

τὴν καρδιά, ἀνάμεσα στὴ δεύτερη καὶ τὴν τρίτη πλευρὰ κι' ἀφοῦ τρύπησε τὸν πνεύμονα, εἶχε βγῆ στὴ ράχη.

Ὅταν γύρισαν λίγο τὸν Ἕρμπερτ, εἶδαν τὴ σφαῖρα ἄκρη-ἄκρη στὴ ράχη του κι' ὁ Σπίλετ, μὲ μιὰ γοργὴ ἀπότομη κίνηση, τὴν ἔβγαλε μὲ τὴν μεγαλύτερη εὐκολία.

— Αὐτὸ εἶναι μεγάλο εὐτύχημα, ἀγαπητέ μου Κύρο, εἶπε ὁ δημοσιογράφος. Γιατὶ ἂν ἡ σφαῖρα ἔμενε μέσα στὸ σῶμα του, δὲν

Ὁ Ἕρμπερτ σωριάστηκε ἀναίσθητος στὰ χορτάρια

θὰ μπορούσαμε φυσικὰ νὰ τὴν βγάλουμε.

— Πῶς εἶναι ἡ καρδιά του;

— Ἡ καρδιὰ δὲν ἔχει πάθει τίποτε. Γιατὶ, ἂν ἡ σφαῖρα τὴν εἶχε ἀγγίξει, ὁ Ἕρμπερτ θὰ ἦταν τώρα νεκρός!

— Νεκρός! φώναξε ὁ Πένκροφ ποὺ μούγκρισε σὰν ἄγριο θηρίο.

— Μὴν κάνεις ἔτσι Πένκροφ, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Καθὼς βλέπεις, ὁ Ἕρμπερτ εἶναι ζωντανὸς καὶ ἔχουμε σοβαρὲς ἐλπίδες νὰ τὸν γιατρέψουμε. Ὅμως γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἴδιου τοῦ γυιοῦ σου, δὲν πρέπει νὰ κάνῃς ἔτσι. Μὴν ξεχνᾷς πὼς ἔχουμε ἀνάγκη ἀπ' ὅλη μας τὴν ψυχραιμία, καὶ οἱ τρεῖς, γιὰ νὰ σώσουμε τὸ γενναῖο αὐτὸ παιδί.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ: Ἡ συνέχεια.

★

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα

Φτερὰ τῆς Δόξης (Π. Γ.), Θύμιος Ἄθυμος (Ε. Λ.), Μίμης Ἀξέχαστος (Δ. Λ.), Μπάμπης Φυλακτὸς (Μ. Α.), Κύρος Σμὶθ (Β. Φ.), Γιὸς τῆς Λέσβου (Μ. Ν.), Λευκὴ Κόμισσα (Ε. Κ.), Νίκος Σαλονικιὸς (Ν. Σ.), Ἀμαζὼν (Δ. Κ.), Βάσος Γαβριὴλ (Κ. Τ.), Πάνος Ἀρκαδινὸς (Γ. Μ.), Λόρυ Πάρκς (Γ. Γ.), Γαναῖος Μακεδὼν (Ε. Χ.), Θρῦλος (Β.Β.), Τέλος Ἄγρας (Γ.Μ.), Μανιατωπούλα (Ν. Β.), Σάτυρος (Ν.Δ.), Νίκος Ἀττικὸς (Δ.Ν.), Σέρλοκ Χόλμς (Μ.Μ.), Ἀρχοντοπούλα τῆς Μάνης (Κ.Κ.), Τζίλη (Ν.Κ.), Μίμης Ἀμάραντος (Δ.Γ.), Ξανθεια Σπανιόλα (Κ. Ν.), Κεφαλλωνίτικο Διαβολάκι (Ν. Μ.), Πέτρος Ἀμάραντος (Λ. Φ.), Δικέφαλος Ἀετὸς (Α. Κ.), Παρατηρητὴς (Μ. Γ.), Φιλέας Φὸγκ (Α. Κ.), Ριχάρδος Λεοντόκαρδος (Α. Π.), Γιάννης Ἀγιάννης (Γ. Γ.), Ἀρίων (Π. Σ.), Σωφεράκι (Δ. Τ.) Ζεχραζὰτ (Β. Μ.), Γαλανὴ Σταυροφόρα (Λ. Β.), Σεβιλλιάνα (Β. Μ.), Χρυσαετὸς (Κ. Κ.), Γλωσσοκοπάνα (Κ. Π.), Γαλάζια Ραψωδία (Μ. Κ.), Ἀετὸς τοῦ Βάλτου (Σ. Π.), Γάτος τῆς Ἄγκυρας (Β. Β.), Βόρειος Ἄνεμος (Χ. Τ.), Ἀόρατος Τοξότης (Ι. Ρ.), Ἥρωας τῆς ... Φιλέας Φὸγκ (Α. Κ.), Ριχάρδος Λεοντόκαρδος (Λ. Πίνδου (Σ. Φ.), Λουλούδι τῆς Νιότης (Β. Α.), Διγενὴς Ἀκρίτας (Β. Π.), Μαξιμὼ (Θ. Π.), Ὀλύμπιος (Ν. Χ.), Ἐλεύθερο Κορίτσι...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΜΑΣ

Διάφορα νέα ἀπὸ τὴν Βόρειο Ἑλλάδα

★ Ἀπὸ τὴ Λάδη τοῦ Διδυμοτείχου μᾶς στέλλουν μιὰ πολὺ εὐχάριστη εἴδηση: Τρία παιδιὰ ποὺ φιλοξενήθηκαν σὲ παιδοπόλεις συνεταιρίστηκαν καὶ ἄνοιξαν μαγαζί. Καὶ τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον εἶναι πὼς τὸ παντοπωλεῖο τους τὸ βάφτισαν, χαρίζοντάς του τὸ ὄνομα «Παιδόπολις». Στοὺς καλούς μας φίλους εὐχόμαστε καλὲς δουλειές.

★ Στὸ Κιλκὶς σημειώθηκε μιὰ θανατηφόρα ἐπιδημία ποὺ ἀποδεκάτισε τὶς κόττες τῆς περιοχῆς. Οἱ φίλοι μας ἀπὸ τὸ «Σπίτι τοῦ παιδιοῦ Κιλκὶς» ἔκαμαν μιὰ ὠργανωμένη ἐξόρμηση καὶ μπόλιασαν μὲ εἰδικὸ ἐμβόλιο, 18 χιλιάδες ὄρνιθες. Ἔτσι ἀπὸ τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ Κιλκὶς» ἀντιμετωπίστηκε μ' ἐπιτυχία ἡ ἀρρώστεια τῶν ὀρνιθοειδῶν.

★ Καὶ ἀπὸ τὴν Κορυσσὸ τῆς Καστοριᾶς μᾶς γράφουν πὼς τὰ παιδιὰ τοῦ ἐκεῖ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» ἔκαμαν ἀποτελεσματικὴ ἐξόρμηση γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ὀρνιθοειδῶν ἀπὸ τὴ νόσο ποὺ καὶ ἐκεῖ σημείωσε ἐπιδημικὴ μορφή. Τὴν προηγούμενη μέρα τῆς ἐξορμήσεως ὁ γεωπόνος διοικητὴς τῆς μονάδας ἔκαμε στὸ «Σπίτι τοῦ παιδιοῦ» γεωπονικὸ μάθημα καὶ εἰδοποίησε μὲ τὰ παιδιὰ τοὺς κατοίκους νὰ φέρουν τὴν ἄλλη μέρα τὰ ὀρνιθοειδῆ τους γιὰ ἐμβολιασμό. Ἔτσι τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» ἔγινε γιὰ μιὰ ὁλόκληρη μέρα «νοσοκομεῖο ὀρνίθων». Ὅλες οἱ κόττες τοῦ χωριοῦ — 500 ὅλες-ὅλες — μπολιάστηκαν ἀπὸ τὸ γεωπόνο-διοικητή. Τὸ μπόλιασμα θὰ συνεχιστῇ σ' ὅλη τὴν περιφέρεια.

★ Οἱ τρόφιμοι τῆς παιδόπολης Ἀγριᾶς Βόλου ἔκαμαν κι' αὐτοὶ μιὰ σπουδαία ἐξόρμηση: Ἐπειδὴ ὁ δρόμος Ἀγριᾶς —Τσιμέντων ἦταν σὲ κακὰ χάλια, ἀποφάσισαν νὰ τὸν διορθώσουν. Πῆραν, λοιπόν, μιὰ μέρα τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα τους καὶ διώρθωσαν τὸ δρόμο στὰ σημεῖα ποὺ ἦταν χαλασμένος. ἀναγύρισαν στὴν παιδόπολη τους περήφανοι γιατὶ πραγματικὰ προσέφεραν μιὰ σπουδαία κοινωνικὴ ὑπηρεσία.

★ Τὰ παιδιὰ ποὺ εἶναι γραμμένα στὴ δύναμη τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ» στὰ τρία ἀκριτικὰ χωριά, Ἁγία Κυριακή, Κορησσὸς καὶ Κωσταράζι, ἔκαμαν μιὰ σπουδαία δουλειὰ τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων: Πῆγαν στὰ στρατιωτικὰ φυλάκια τῶν συνόρων καὶ ἐπισκέφθηκαν τοὺς φρουροὺς ἀκρίτας μας. Ἀπὸ πολλὲς μέρες ἄρχισαν οἱ προετοιμασίες γιὰ τὴν ἐξόρμησή τους αὐτή. Στὸ ἕνα χωριὸ τὰ παιδιὰ ἔκαμαν μεταξὺ τῶν χωρικῶν ἔρανο καὶ μὲ τὰ λεπτὰ ποὺ μάζεψαν, ἀγόρασαν διάφορα δῶρα γιὰ τοὺς στρατιῶτες. Σ' ἄλλο χωριὸ γίνηκε ἔρανος σὲ εἶδος. Καὶ τὰ κορίτσια ἔφτιασαν γλυκά. Στὸ τρίτο χωριὸ τὰ παιδιὰ ἔψαλλαν τὰ κάλαντα καὶ μάζεψαν ἀρκετὰ χρήματα, ποὺ μαζὶ μὲ τὰ λεπτὰ τοῦ κουμπάρα τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» ἀγόρασαν διάφορα δῶρα. Ἔτσι τὰ παιδιὰ τῶν τριῶν χωριῶν μάζεψαν ἀρκετὰ γιὰ τοὺς στρατιῶτες μας δῶρα. Σὲ κάθε φυλάκιο γίνηκε καὶ ἀπὸ μιὰ γιορτὴ μὲ τραγούδια, ἀπαγγελίες κλπ. Ἔτσι ψυχαγωγήθηκαν καὶ οἱ ἀκρίτες μας, ποὺ κατασυγκινημένοι εὐχαρίστησαν τοὺς ἐκπροσώπους τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ».

Τὰ μέλη τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» τῶν χωριῶν Μελᾶ, Κορησσοῦ καὶ Ἁγίας Κυριακῆς, τὸ Δεκέμβριο καὶ Νοέμβριο ἐπεδόθησαν στὴν ἀναδάσωση. Στὴν περιοχὴ τῶν τριῶν αὐτῶν Μακεδονικῶν χωριῶν φυτεύτηκαν 2.000 πεῦκα καὶ κυπαρίσσια. Κυρίως φυτεύτηκαν δέντρα στὶς πλατεῖες καὶ στὶς αὐλὲς τῶν σχολείων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν. Στὴν Ἁγία Κυριακὴ δενδροφυτεύ-

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

ΧΑΙΡΕΤΩ ὅλους—ες καὶ ἰδιαίτερα ὅσους—ες ἀγωνίζονται διὰ τὴν διάδοση τοῦ περιοδικοῦ Θὰ ἀλληλογραφῶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ μὲ ὅλους—ες ἐκτὸς τῶν κουτσομπόληδων. Προσέχτε μόνο μήπως ἡ ποίηση μας κάμει.... ἀνισρούς.

Φτερὰ τῆς Δόξης.

★

ΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ σας, ὑπόσχομαι νὰ παρουσιάσω ἐκπλήξεις. Ἀναμείνατε. Ἐντὸς ὀλίγου.

Θύμιος Ἄθυμος

★

ΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ ἀπὸ τοὺς πρώτους στὴν Παιδοπολιακὴ κίνηση, ἐλπίζω καὶ βασίζομαι σὲ μιὰ ἰδανικὴ νεανικὴ συνεννόηση. Λάτρης λογοτεχνικῆς ἀθλητικῆς ἰδέας...

Μπάμης Φυλακτός.

★

ΓΕΙΑ Τός — Τό. Ζήτω ὁ Παναθηναϊκός.

Μπάμπης Φυλακτὸς (ἀθλητής)

★

ΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ στὸ χαρούμενο σαλονάκι τῶν «Πεννομαχιῶν», χαιρετίζω ὅλους κι' ὅλες ἀπὸ τὴν ὄμορφη Θεσσαλονίκη, τὴν κόρη τοῦ Θερμαϊκοῦ.

Νῖκος Σαλονικιός.

★

ΠΡΩΤΟΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ στὸ σαλονάκι τοῦ ἀγαπημένου μας περιοδικοῦ, χαιρετῶ ὅλους κι' ὅλες καὶ εὔχομαι ὁ καινούργιος χρόνος νὰ τοὺς χαρίσῃ κάθε εὐτυχία καὶ χαρά.

Ἀμαζὼν

★

Ἑνωμένες σὰ μιὰ ψυχὴ προσχωροῦμε στὸν ὑπερσύλλογο «Ἀναγέννηση», χαιρετοῦμε ἅπαντα τὰ μέλη. Τιτάνιο χέρι βοήθα μας νὰ βάλουμε ἐμπρὸς τὸν πύραυλο. Πεννομάχοι, εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος χρόνος.

Μανιατοπούλα — Ἀρχοντοπούλα Μάνης
(Πυραυλοκίνητες)

★

Ἔφτασα κι' ἐγὼ στὴν κίνηση τῆς «Παιδοπόλεως» λίγο καθυστερημένος, μὰ πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ θὰ συνεχίσω τὴν δρᾶσι μου.

Σέρλοκ Χόλμς.

★

Προσοχή! Προσοχή! Ἐδῶ Σάτυρος. Μπαίνοντας στὴν κίνηση τῆς «Παιδοπόλεως», δὲν ζητῶ συμμαχία ἀπὸ κανέναν, ἐξαιροῦνται οἱ Δυὸ μοῖρες.

Σάτυρος.

Κ—ι ἐγὼ μαζί σας.
Δ—ὲν πιστεύω νὰ μὴ μὲ θέλετε!
Ι—σως εἶναι κανείς.
Α—ς τὸ πεῖ.
Β—έβαια δὲν πρόκειται νὰ τοῦ κάνω τίποτα.
Α—λλὰ νὰ τὸν ξέρω...
Τ—ώρα γειὰ χαρά.
Η— Παιδόπολις ὁ σύντροφός μας.
Σ—ύμφωνοι;

Κ. Διαβάτης.

★

«Παλαίμαχος» σὲ τοῦτες τὶς στῆλες γιὰ μιὰ ἀκόμα περίοδο ἀναμνήσεων. Ὁ Μίμης Ἀμάραντος ἐπὶ... κεφαλῆς τῶν Πεννομάχων. Καταφθάνουν οἱ Κομῆτες.. πῶς;

Μίμης Ἀμάραντος
Κομήτης

★

Οἱ Κομῆτες θὰ ἐνθουσιάσουν... θὰ καταπλήξουν.

Κομῆτες.

★

Στὶς μικροῦλες μου τὶς μοῖρες τὶς πολυαγαπημένες μία συμβουλὴ θὰ δώσω γιὰ νὰ μὴ βρεθοῦν μπλεγμένες ἐξυπνάδες νὰ μὴν κάνουν τὴν δουλειά τους, νὰ μὴν κάνουν, γιατὶ θάβρουν τὸν μπελά τους μὲ τὴν Τζίλη ἂν πειράζουν.

Τζίλη (Ἀναγέννηση).

★

Χρυσόβροχη, πείσματα μὴν κάνεις. — Ν. Ἀττικέ, ἀκόμα ὁ ὀξυγενές; — Ρυλαμόρ, πότε θάρθης;

Ξανθιὰ Σπανιόλα.

★

Τοὺς φίλους—ες, ποὺ μᾶς εὐχήθηκαν στὴ γιορτή μας, θερμὰ τοὺς εὐχαριστοῦμε.

Τιτάνιο Χέρι — Ἀταρνέας

★

Προσέχτε καλά!... Τί ἔχετε νὰ τραβήξετε ἀπὸ μένα! Βόρειε Ἄνεμε μήπως θέλεις νὰ σοῦ στείλω καμμιὰ Ἀθολογιὰ Ἑλλήνων ποιητῶν; Θὰ μποροῦσες πολλὰ νὰ τρυγήσῃς.

Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι
Γιάννινα

★

«Ἀμαζὼν» εἴμαστε πατριῶτες, τὸ ξέρεις; Γιά πρόσεξε καλά. Τὸ Κάστρο σου δὲν σὲ γλυτώνει! Πῶς τὄμαθα; Μοῦ τὄπαν τ' ἀστέρια!

Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι

★

Ἦρθα κι' ἐγὼ σ' αὐτὴ τὴν στήλη μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη. Ἂς μὲ μιμηθοῦν κι' οἱ ἄλλοι. Ἱπτάμενοι, εἶμαι ὁ... τοῦ περιοδικοῦ ποὺ ἀφήσαμε. Μὲ δέχεστε;

Δικέφαλος ἀετός.

★

Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τοῦ περιοδικοῦ, χαιρετῶ φίλους—ες. Ἐμπρὸς γιὰ τὴ διάδοση τῆς «Παιδοπόλεως».

Φιλεὰς Φόγκ.

★

Στὴ στήλη τούτη — ποὺ μέλλει νὰ μαζέψῃ κοντά της τὴ δημιουργικὴ Ἑλληνικὴ νεότητα — μπαίνοντας, στέλνω ἄπειρα μηνύματα ἀγάπης καὶ φιλίας σὲ κάθε νέο—α. Ἕτοιμος πάντοτε γι' ἀνώτερες δημιουργίες...

Γιάννης Ἀγιάννης.

★

Ζεχραζάτ, τὸν θησαυρὸ τὸν ξέχασες: Γιὰ τίς... κομπρέσες εὐχαριστῶ. — Σεβιλιάνα, κάποτε θὰ θυμώσω καὶ θὰ στίς... βρέξω. — Ἀρχ. Μάνης, τί θὲς ἐπὶ τέλους; Καμμιὰ κούκλα; — Τζίλη, ἔχε χάρη ποὺ θὰ... πεθάνω.

Τός — Τό. (πρ. Ἀναγέννησης)

★

Εἶμαι παλιὸς «μάχος». Τὸ ποτάμι τούτης τῆς μετανάστευσης μὲ συνεπῆρε καὶ μένα ἐδῶ. Μακρυὰ ἀπὸ τὰ «δεσμὰ» ποὺ θυμίζουν σκλαβιά.

Σωφεράκι.

★

Γ. Φλάμπουρο, μαθαίνω πὼς «σαμποτάρεις» τὴν ἀποστασία. Ντροπή. — Ἀταρνέα, ἡ Σεβιλιάνα μας, πάντως σὲ ξεπερνᾶ στὸ ὕψος.

Γαλ. Σταυροφόρα (Ἱπτάμενος Δίσκος)

★

Ἡ φωνούλα μου, θ' ἀκουστῆ καὶ δῶ. Κι' εἶναι γλυκειά, χαριτωμένη. Ἀμέ; — Θαλασσοπούλι, εἶσαι... εἶσαι... τὸ ἄπειρο. — Διαβάτη, δὲν τὸ περίμενα... Ντροπαλὸς λέει; Πώ, πώ!...

Ζεχραζὰτ Ἱπτάμενη)

★

Νῖκο Ἀττικέ, μπράβο, ἔδειξες πὼς εἶσαι πραγματικὸς Ἱπτάμενος. — Δροσ. Αὐγούλα, ὁ καπετάνιος τοῦ «Νίκη» εἶναι πατέρας σου;

Ποριωτοπούλα (Ἱπτάμενη)

★

Θαλασσοπούλι, ὁ Πᾶνος μοῦ εἶπε: Περιμένω. — Ἀμάραντε, συμπάθησάς με; Εἶσαι ὁ χιλιοστός. — Σ. Χόλμς, μὴ μοῦ ξαναγράψῃς, ἐὰν ἔχω ποῦ νὰ τὰ βάλω.

Σεβιλιάνα (Ἱπτάμενη)

★

Φάρε Ἀρετῆς, ποτὲ δὲν σ' ἔθιξα προσωπικά. Σὺ ὅμως... Κρῖμα στοὺς φωτοδότες. — Χρυσόβροχη, Ξ. Τσιγγάνα, Συλφίς, θάρθῆτε;

Χρυσαετὸς (Ἀναγέννησης — Ἱπτάμενος)

★

Χαιρετῶ ὅλους τοὺς φίλους «Παιδοπόλεως», ὑχόμενος εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος καὶ εἴθε ἡ «Παιδόπολις» νὰ προχωρῇ πάντα ἐμπρός.

Ἀετὸς τοῦ Βάλτου.

★

ΑΝΤΙΧΑΙΡΕΤΩ: Ζωγράφον Ρενουάρ, Τιτάνιο Χέρι, Φάρον Ἀρετῆς καὶ Ποριωτοπούλα. Τί λέγαμε; Ἅ, ναί! Ἀλληλογραφοῦμε; Πρωτογράψετε.

Βόρειος Ἄνεμος.

★

Τὰ ἀποτελέσματα Τοῦ Α' διαγωνισμοῦ τῆς «Παιδοπόλεως»

Ἡ «Παιδόπολις», στὸ τεῦχος ἀριθμὸς 7, προκήρυξε διαγωνισμὸ ἐκθέσεως μὲ θέμα: «ΠΩΣ ΘΑ ΒΟΗΘΗΣΩ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ» ἢ «ΠΩΣ ΘΑ ΒΟΗΘΗΣΩ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ».

Ἐκ τῶν 685 ἐκθέσεων, ποὺ ἐλάβαμε ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἡ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐβράβευσε:

1η) Παγώνα Νικ. Σπηλιοπούλου, Λυγιὰ Κορινθίας, μαθήτρια Γυμνασίου, τάξη Ζ΄, χρονῶν 17.

2η) Καίτη Νικ. Γεωργιάδου, Καρδίτσα Θεσσαλίας, μαθήτρια Γυμνασίου, τάξη Ε., χρονῶν 15.

3η) Καίτη Ἰωάν. Ράπτη, Ἰωάννινα, μαθήτρια Γυμνασίου, τάξη ΣΤ΄, χρονῶν 16.

4η) Παρασκευούλα Νικ. Κρίνου, Αἴγιον, μαθήτρια Γυμνασίου, τάξη Ε΄, χρονῶν 15.

5ος) Γεώργιος Χρ. Νικολαΐδης, Παιδόπολη Ἅγιος Δημήτριος Ψυχικοῦ, μαθητὴς Γυμνασίου, Ζ, τάξη, χρον. 18.

6ος) Μιχαὴλ Δ. Νεοφύτου, Κάϊρο, μαθητὴς Γυμνασίου, χρονῶν 14.

7η) Ἀναστασία Ἀθαν. Καββαδία, Ἀθήνα, μαθήτρια Γυμνασίου, τάξη Δ΄, χρονῶν 14.

8ος) Κώστας Α. Νικολαΐδης, Ἀρδέα, μαθητὴς Γυμνασίου, Δ΄ τάξη.

9ος) Γεώργιος Ἀλεξ. Βλάσσης, Λευκίμμη Κερκύρας, μαθητὴς Δημοτικοῦ Σχολείου, Στ΄ τάξη, χρονῶν 13.

10ος) Σταῦρος Ἰωάν. Γκάγκαλης Παιδόπολη Ἅγιος Σπυρίδων, Κέρκυρα, μαθητὴς Δημοτ. Σχολείου, τάξη Στ΄ χρονῶν 15.

11ος) Ἰάκωβος Ἐμμ. Ψαρρᾶς, Νάξος, μαθητὴς Γυμνασίου, Δ΄ τάξη, χρονῶν 14.

12ος) Ἀλέξανδρος Δημ. Κουτσομητρόπουλος, Γρεβενά, μαθητὴς Γυμνασίου, Ε΄ τάξη, χρονῶν 15.

13ος) Κωνσταντῖνος Παν. Παζαρακιώτης, Τρίκκαλα, μαθητὴς Γυμνασίου, τάξη Στ΄, χρονῶν 12.

14ος) Νικόλαος Διον. Τριανταφυλλόπουλος, Χαλκίδα, μαθητὴς Γυμνασίου, τάξη Ζ΄, χρονῶν 17.

15ος) Γεώργιος Ἀθ. Ντίσιος, Παιδόπολη Ἅγιος Ἀλέξανδρος, Ἅγιος Ἀνδρέας Ἀττικῆς, μαθητὴς Δημοτικοῦ Σχολείου, τάξη Στ΄, χρονῶν 13.

16ος) Χρυσόστομος Παύλου Παναγιωτόπουλος, Κῶς, μαθητὴς Δημοτικοῦ Σχολείου, τάξη Στ΄, χρονῶν 12.

17ος) Εὐθύμιος Ἀναστ. Γκάρτζιος, Λαγατόρα Ἰωαννίνων, μαθητὴς Δημοτικοῦ Σχολείου, τάξη Στ΄, χρονῶν 15.

Σύμφωνα μὲ τὴν προκήρυξη τοῦ διαγωνισμοῦ, ὁ 1ος θὰ βραβευθῇ μὲ τὸ χρυσὸ μετάλλιο τοῦ Ἐράνου Π.Β.Ε.Ε., μὲ τιμητικὸ δίπλωμα καὶ μὲ μιὰ ἐτησία συνδρομὴ στὸ περιοδικό. Ὁ 2ος μὲ τὸ ἀργυρὸ μετάλλιο τοῦ Ἐράνου Π. Β. Ε.Ε., μὲ τιμητικὸ δίπλωμα καὶ μὲ μία ἐτησία συνδρομὴ στὸ περιοδικό. Ὁ 3ος μὲ χάλκινο μετάλλιο τοῦ Ἐράνου Π.Β.Ε.Ε., μὲ τιμητικὸ δίπλωμα καὶ μὲ μιὰ ἐτησία συνδρομὴ στὸ περιοδικό. Οἱ ἐπαινεθέντες 4ος ἕως καὶ 17ος θὰ βραβευθοῦν μὲ τιμητικὸ δίπλωμα καὶ μὲ μιὰ ἑξάμηνη συνδρομὴ στὸ περιοδικό.

Ἐπίσης, σύμφωνα μὲ τὴν προκήρυξη, θὰ δημοσιευθοῦν στὸ περιοδικὸ ὅλες οἱ βραβευθεῖσες ἐκθέσεις καθὼς καὶ οἱ φωτογραφίες τῶν βραβευθέντων ποὺ παρακαλοῦμε νὰ μᾶς στείλουν. Ὁ τρόπος τῆς παραδόσεως τῶν βραβείων

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, πρῶτ' ἀπ' ὅλα, ΓΙΩΡΓΟ Κ. ΣΤΑΜΟ, γιὰ τὰ τόσο καλὰ λόγια σου. Ἀπὸ τὴν ἐπιστολή σου βγάζουμε κι' ἐμεῖς τὰ συμπεράσματά μας. Ὅτι εἶσαι ἕνας νέος ἱκανὸς νὰ κρίνῃ. Τὸ ποίημά σου ἔχει ἔμπνευση. Τὸ ἐγκρίνω κατ' ἀρχὴν καὶ ὁ θεὸς νὰ τὸ βοηθήσῃ στὸ ... δεύτερο κόσκινο!

★ «ΓΕΡΑΚΙ» (Ἄνω Δώριον Τριφυλίας): Πρῶτα-πρῶτα πρέπει νὰ καταθέσῃς τὸ ψευδώνυμό σου, ἂν θέλῃς νὰ τὸ μεταχειρίζεσαι! Δεύτερον νὰ μᾶς στείλῃς πλήρη τὰ στοιχεῖα σου γιὰ νὰ φροντίσουμε γιὰ τὶς σχολὲς τῆς Λέρου: Δηλαδή: Ὄνομα, ἐπώνυμο, ἡλικία, σχολικὲς γνώσεις καὶ ὅ,τι σὲ ἀφορᾶ. Ἂν εἶσαι ἢ ὄχι συμμοριόπληκτος. Καὶ τότε θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε λεπτομερῶς μὲ ἰδιαίτερη ἐπιστολή. Τὰ αἰνίγματά σου δόθηκαν στὸν εἰδικὸ συντάκτη μας.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, φίλε ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ, γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν 7 συνδρομητῶν. Μπράβο σου.

★ Μὲ χαρὰ μαθαίνουμε, ΛΑΖΑΡΕ ΝΙΚΟΥ, πῶς τὰ περνᾶτε τόσο ὡραῖα στὴν παιδόπολή σας τοῦ Ζηροῦ. Μπράβο σας. Ἡ ἔκθεσή σου ἐγκρίνεται ἀπὸ μένα. Ἀλλὰ πολὺ φοβᾶμαι τὴν δεύτερη κρίση! Ἴσως νὰ μὴ.... γλυτώσῃ!

★ Λυποῦμαι πολύ, ΕΥΑΓ. ΠΑΠΑΒΛΑΣΟΠΟΥΛΕ (Κέρκυρα) ποὺ δὲν θὰ λάβω ὑπ' ὄψη μου τὶς συνεργασίες σου. Αὐτὸ τὸ ἀνακάτεμα ποιημάτων, ἐπιστολῆς, σπαζοκεφαλιῶν καὶ λύσεων δὲν θὰ γίνεται δεκτὸν ἀπὸ δῶ καὶ πέρα. Τὸ εἶπα τόσες φορές! Χωριστὰ ἡ ἐπιστολή, χωριστὰ οἱ συνεργασίες, χωριστὰ οἱ σπαζοκεφαλιές!

★ Δὲν κατάφερα νὰ διαβάσω τὸ ποίημά σου, ΦΩΚ. ΣΠΥΡΟΓΛΟΥ. Νὰ τὸ θαναγράψῃς καὶ νὰ μοῦ τὸ στείλῃς καθαρογραμμένο.

★ Ἡ συνεργασία σου χωρὶς ἐνδιαφέρον, ΠΕΤΡΟ ΧΑΤΖΗ (Πρόμαχοι). Δὲν μπορεῖς νὰ γράψῃς κάτι ἀπὸ τὴν ἱστορία σου, τὴ ζωή σου; Δυ ξερὰ λόγια γιὰ τὸ χωριό σου, δὲν μπορεῖ νὰ εἰπωθοῦν ἔκθεση.

★ Δὲν εἶναι καλὸ τὸ ποίημά σου, μ' ὅλον τὸν πατριωτισμὸ ποὺ τὸ διακρίνει, ἀγαπητὲ ΓΙΩΡΓΟ ΣΠΑΝΕ. Πρόσεξε νὰ διαβάσῃς πρῶτα πολλὰ ποιήματα κι' ἔπειτα νὰ προσπαθήσῃς νὰ γράψῃς κι' ἐσὺ δικά σου!

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΤΖΑΤΟΓΛΟΥ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Πολὺ ὡραῖα ὅσα μᾶς γράφεις, ΚΩΣΤΑΚΗ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΕ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἡ ἔκθεσή σου ἐγκρίνεται κατ' ἀρχήν, ΓΙΩΡΓΟ ΝΤΟΥΤΣΟ.

★ Μᾶς γράφεις, ΔΙΟΝΥΣΙΕ ΔΗΜ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΕ (Βουνάρια Κορώνης Μεσσηνίας): «Κατάλαβα καλὰ πῶς τὸ περιοδικό σας εἶναι ἡ χαρὰ καὶ ὁ πνευματικὸς θησαυρὸς τῆς νέας γενεᾶς. Βλέπω ὅτι ἡ δόξα του ἔχει ἁπλωθῆ σὲ κάθε γωνιὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τόπου». Ἡ «Ἐκδρομὴ στὴν Ἐλεήστρια» καλή, ἀλλὰ ἀρκετὰ μεγάλη.

★ Ἐγκρίνονται τὰ ποιήματά σας, Γ. Δ. ΚΑΣΑΠΙΔΗ.

★ Ἐν τάξει, ΝΙΚΟ ΧΑΡΙΤΟ. Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ ἡ ὑγεία σου εἶναι ἐν τάξει. Τὸ ποίημά σου πατριωτικώτατο, ἀλλὰ ὄχι καὶ πολὺ καλό. Τὸ ἐγκρίνω ὅμως κατ' ἀρχήν.

★ Τὰ ἴδια ἀκριβῶς ἐπαναλαμβάνω καὶ γιὰ σένα, ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΒΩΚΟ.

★ Ἐγκρίνονται κατ' ἀρχὴν οἱ συνεργασίες σου, ΠΕΡΙΚΛΗ — ΛΕΥΚΑ.

★ Τί νὰ σοῦ πῶ στὸ νέο σου γράμμα, Κ. Α. ΜΑΛΛΕΡΟ: Νομίζω πὼς δὲν ἔχεις δίκηο. Ἔλα καμμιὰ μέρα νὰ μὲ βρῇς καὶ νὰ τὰ ποῦμε.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια, ΚΩΝ. ΑΛ. ΠΤΩΧΟΥΛΗ. Τὸ 22ο φύλλο στὸ στείλαμε.

★ Ἐν τάξει, φίλε ΣΠΥΡΟ ΚΟΜΙΝΗ. Ἐστάλησαν.

★ Σέ γράψαμε συνδρομητή, ΕΠΑΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΕ (Ξηροχῶρι Ὀλυμπίας). Εὐχαριστοῦμε θερμά!

★ Σοῦ ἐστάλησαν, ΕΛΛΗ ΧΑΜΑΛΗ (Σέρρες), τὰ φύλλα ποὺ ζήτησες.

★ Διαβιβάστηκε ἡ ἐπιστολή σου, ΦΩΤΗ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟ (Ζαχάρω), στὴ διεκπεραίωση γιὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὸ ζήτημα τῆς συνδρομῆς σου. Τὰ ταμά σου διωρθώθηκε. Ε... Τὸ ὄνο-

ΑΓΓΕΛΕ ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ (Β' Γυμνάσιο, Ἡράκλειο Κρήτης). Μπράβο. Γιὰ ὅλα ὅσα μᾶς γράφεις, σ' εὐχαριστοῦμε.

★ ΝΙΚΟ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΕ (Μελιγαλᾶ): Γιὰ ὅσα μᾶς ρωτᾶς, γράφει τὸ περιοδικό. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε. Στεῖλε τὴ συνδρομή σου καὶ ἂν θέλῃς μπορεῖς νὰ παραγγείλῃς τὸν τόμο.

★ Πήραμε καὶ παραπέμψαμε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: ΑΛΕΞ. ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΙΟΝ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΥ (Νυκτερινὴ Ἐμπορικὴ Σχολὴ Πατρῶν), Ν. ΜΠΕΚΡΗ (Ξηροχῶρι Ὀλυμπίας), Ν. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ (Παιδόπολη «Ἁγία Σοφία»), ΧΡ. ΠΑΝΤΟΥΡΗ (Ἀμαλιάδα), ΓΙΑΝΝΗ ΤΑ·Ι·ΝΤΖΗ (Θήβα), Κ. ΚΛΑΠΑΝΙΔΑ (Γυμνάσιο Δομοκοῦ).

★ Ἐν τάξει, «ΜΠΑ·Υ·ΡΟΝ». Κι' ἐμεῖς σοῦ εὐχόμαστε νὰ εἶσαι καλὰ καὶ νὰ περάσῃς εὐτυχισμένο τὸ νέο χρόνο.

★ Μᾶς συγκίνησε πολὺ ἡ ἐπιστολή σου, ΔΗΜΗΤΡΗ Ι. ΛΕΒΙΔΑ. Τὰ φύλλα θὰ σοῦ σταλοῦν με σημείωση γιὰ τὸ ἀντίτιμο.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Π. Α. ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΥ (Ἀθήνα), ΑΝΤ. ΦΑΡΜΑΚΙΩΤΗ (Ἐλασσόνα). Τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΓΙΑΝΝΗ ΛΕΦΑ, γιὰ ὅσα καλὰ μᾶς γράφεις. Τὸ ποίημά σου παραπέμφτηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

★ Ὁ φίλος μας ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΑΡΟΣ μᾶς ἐρωτᾶ ἐὰν πράγματι ὑπάρχει τύχη. Καὶ βέβαια ὑπάρχει! Ὄχι, φυσικά, ὅπως τὴν φαντάστηκαν οἱ ἀρχαῖοι. Ἀλλὰ κάποτε ἡ τύχη βοηθάει τοὺς τολμηροὺς καὶ τὰ καλὰ μυαλά!

★ ΝΑΣΟ ΑΚΡΙΤΑ: Τὸ χαρτὶ ποὺ μᾶς ἔστειλες δὲν ὑπάρχει πλέον! Ἡ συνεργασία σου παραπέμπεται σ' Ἐπιτροπή.

★ Σοῦ στείλαμε τὰ τεύχη, ΓΙΩΡΓΟ ΣΙΑΜΑ καὶ σὲ χρεώσαμε μὲ 2.000 δραχμές.

★ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὸ Χριστούλη ποὺ μᾶς ἔστειλες, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ. Τὰ περιοδικὰ σοῦ ἐστάλησαν.

★ Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ γράμμα σου, ΚΥΡΙΑΚΟ ΜΠΑΛΤΖΩΗ (Ἀθήνα). Εἶναι ἡ μοναδικὴ ἱκανοποίηση γιὰ μᾶς ὅταν λαβαίνουμε τόσο ἀγαπημένα γράμματα, ὅσο τὰ δικά σου. Τὸ ποίημά σου παραπέμπεται στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

★ Σέ γράψαμε συνδρομητή, ΑΘΑΝΑΣΗ ΑΜΠΑΤΖΗ, ἀπὸ τὸ 22ο τεῦχος. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

★ Καὶ σένα, ΝΙΚΟ ΧΑΡΙΣΗ (Δροσοπηγὴ Φλωρίνης). Σὲ σᾶς τὰ ἀγροτόπαιδα ἀποβλέπει ἡ Ἑλλάδα μας μὲ χρηστὲς ἐλπίδες.

★ Σὲ δεχόμαστε, Ε. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ (Χαλκίδα), σὰν ἕνα πολύτιμο φίλο μας. Τὰ καλά σας λόγια μᾶς συγκινοῦν.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΣΙΟΜΠΛΙΚΙΑ (Γρεβενὰ) καὶ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΤΥΛ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Οἱ σπαζοκεφαλιές τοῦ δευτέρου πῆραν τὸ δρόμο τους.

★ Ἐν τάξει, ΑΝΤΩΝΙΕ ΜΩΡΑ·Ι·ΤΗ (Νίκαια). Τὸ ποίημά σου παραπέμφτηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

★ Εὐχαριστοῦμε πολύ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΛΑΦΑΤΗ. Ὁ χρυσόδετος τόμος θὰ σταλῇ στὸ ΣΠΥΡΟ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ.

★ Σοῦ ἐστάλησαν τὰ τεύχη, ΧΡΙΣΤΟ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ ΜΑΥΡΟΕΙΔΟΠΟΥΛΕ (Ζαχάρω). Σὲ χρεώσαμε μὲ 3.000 δραχμές.

★ Καὶ σὲ σένα, ΤΑΣΟΥΛΑ Ε. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ.

★ Δύσκολο νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ ἐπιθυμίες σου, ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΙΑΚΑΒΑΡΑ. Πάντως κάμαμε σχετικὲς συστάσεις στὸν ἀθλητικό μας συντάκτη.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ἀπὸ 1)1)51 γιὰ ἕνα χρόνο, ΓΕΩΡΓΙΕ ΜΑΝΤΖΙΚΗ (Φουρνιὰ Εὐρυτανίας). Ἂν θέλῃς τὰ προηγούμενα τεύχη, γράψε μας.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὸ ἔμπρακτο ἐνδιαφέρο σου ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ, ΗΡΑΚΛΗ Σ. ΠΑΠΑΓΕΡΜΑΝΕ (Καστοριά).

★ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ΗΛΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΕΤΑΞΑ (Ἀσπρογέρακα). Ὁ ἀρχισυντάκτης τοῦ περιοδικοῦ εἶναι εὐτυχὴς γιατὶ πῆρε τὴ συνεργασία ἑνὸς παιδιοῦ ποὺ ζῇ στὴν ἐντελῶς ἰδιαίτερη πατρίδα του, ἐκεῖ δηλαδή, ποὺ γεννήθηκε καὶ πέρασε τὶς πρῶτες τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Ἡ ἔκθεσή σου δόθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη, ΛΑΜΠΡΟ ΑΝΤ. ΧΑΛΜΟΥΚΗ (Γυμνάσιο Θέρμου Τριχωνίας). Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς συνεργασίες σου.

★ Εὐχαριστοῦμε, ΛΑΖΑΡΕ ΝΙΚΟΥ, ΠΑΠΑΔ-

τσα), ΔΩΡΑΣ ΚΟΛΩΝΙΑ (Ἀθήνα), ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠ. ΜΠΑΡΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ (Κυπαρισσία), ΚΩΣΤΑ ΤΖΟΥΜΑ (Μακρύσια Ὀλυμπίας), ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΜΑΤΕΝΖΙΔΗ (Καρκάρα), ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΑ·Ι·ΝΙΩΤΗ (Ἀγρίνιο), ΔΗΜΗΤΡΗ ΒΙΚΟΠΟΥΛΟΥ (Κολιντρὸ), ΧΡΗΣΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ (Θεσσαλονίκη), ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΖΙΚΗ (Φουρνᾶ Εὐρυτανίας), ΓΙΑΝΝΗ ΤΑ·Ι·ΝΤΖΗ (Θήβα), ΚΩΝΣΤ. ΧΑΛΜΟΥΚΗ (Θέρμο Τριχωνίας).

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: ΓΕΩΡΓ. ΣΠ. ΜΠΑΡΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ (ποὺ τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΩΣΤΑΚΗ (Διάσελον), ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΑΚΑΒΑΡΑ (παιδόπολη Ἀγριᾶς Βόλου), ΒΑΓΓΕΛΑΚΗ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, Ἀγρίνιο (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλες του τὶς προσπάθειες ὑπὲρ τῆς «Παιδοπόλεως».

★ Σ' εὐχαριστῶ πολύ, ἀγαπητὲ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΠΑΛΙΑΔΕΛΛΗ, γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ μαθητοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΡΑΝΤΖΗ, ὡς συνδρομητοῦ στὴν «Παιδούπολι».

★ Ἀνανεώσαμε τὴ συνδρομή σου, ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΠΑΥΛΟ ΒΟΥΝΙΣΙΕ.

★ Γράψαμε συνδρομητές, κ. ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΑΝΤΕΑ, τοὺς μαθητὲς ΜΑΚΗ ΜΠΕΝΕΤΟ, ΙΩΑΝΝΗ ΕΥΓΕΝΙΚΟ καὶ ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΚΑΜΙΛΛΕΡΗ. Εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ Δόθηκε ἐντολή, ἀγαπητέ μου φίλε ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ, νὰ σοῦ σταλῇ ἡ σειρά. Τὸ ποίημά σου δόθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΓΕΝΝΑΙΟ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ.

★ Εὐχαριστοῦμε πολύ, ἀγαπητὲ Κ. ΤΣΑΜΑΔΕ (Αἰτωλικό), γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ποίημα, φυσικά, μπορεῖς νὰ στείλῃς καὶ σὺ καὶ ὅλοι οἱ φίλοι μας. Γιὰ τὸν τόμο, δημοσιεύουμε ὁδηγίες σ' αὐτὸ τὸ φύλλο.

★ Οἱ συνεργασίες σας δόθηκαν στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως, ΒΑΣΙΛΗ ΚΑΒΒΑΔΙΑ καὶ ΣΤΑΥΡΟ ΚΟΥΒΕΛΗ.

★ Σοῦ ἐστάλη ὁ τόμος, ΑΛΚΗ ΡΟΔΟΠΟΥΛΕ. Εὐχαριστηθήκαμε πολὺ γιατὶ τὰ κατάφερες, ὅπως ἐπιθυμοῦσες.

★ Πραγματικὰ μᾶς φάνηκε ἀκατανόητη ἡ ἐπιστολή σου, ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΜΥΛΩΝΑ. Εὐχαριστηθήκαμε ποὺ διωρθώθηκε τὸ λάθος.

★ Πολὺ ὡραία ἡ ἐπιστολή σου, φίλε ΠΕΤΡΟ ΓΡΑΤΣΙΑ. Τὴ διαβάσαμε καὶ θαυμάσαμε τὸ πραγματικὰ ὡραῖο σου γράψιμο! Τὸ ποίημά σου δόθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

★ Ἐν τάξει, ΠΑΥΛΟ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ (Καρπενῆσι). Εὐχαριστοῦμε.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΜΑΛΑΜΑ ΜΙΞΟΥΔΗ, γιατὶ μᾶς ἔγραψες συνδρομητὴ ττὸν ΗΡΑΚΛΗ ΣΦΙΓΓΑ.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΕΛΕΝΗ ΜΠΟΤΣΗ, γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις καὶ γιὰ τὶς τόσο εὐγενικές σου προσπάθειες γιὰ τὴ διάδοση τοῦ περιοδικοῦ.

★ Ἐδόθη ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν ττὰ φύλλα, ΜΙΧ. Β. ΚΑΤΣΑΝΗ (Φιλότι Νάξου). Εὐχαριστοῦμε.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΓΙΩΡΓΟ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΕ (Κατερίνη) καὶ εἴμαστε εὐτυχεῖς γιατὶ τὸ περιοδικὸ προκαλεῖ τόσο ἐνδιαφέρον στὴν καλή σου οἰκογένεια.

★ Δημοσιεύτηκε, ΑΘ. ΛΟΥΚΑΝΙΔΗ.

★ Σοῦ στέλνονται, ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΣΠΙΤΑ (Ρέθυμνο). Εὐχαριστοῦμε.

★ Γίνηκε ἡ διόρθωση, ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΑΛΙΑΚΑ (Γιάννινα).

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν, ΑΛΕΞ. ΖΑΦΕΙΡΙΔΗ (Κοραῆ 27, Ξάνθη) καὶ θὰ τὰ ἔχῃς πιὰ πάρει.

★ ΚΥΡΟ ΣΜΙΘ: Γιὰ στεῖλε μας «τὰ νέα» ποὺ θὰ μποροῦσες νὰ μᾶς στείλῃς, γιὰ νὰ ἰδοῦμε τί στήλη ἀκριβῶς θέλεις νὰ καθιερώσουμε.

★ Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ γράμμα σου, ΚΩΝ. Π. ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗ, μαθητὴ 5ης τάξης Γυμνασίου (Ἀπέρειο Καρπάθου). Σ' εὐχαριστοῦμε μ' ὅλη μας τὴν καρδιά. Πήραμε καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

★ Εὐχαριστῶ πολύ, ΒΑΣΙΛΗ ΚΟΠΑΝΑ. Πῆρα τὶς 18.000 δραχμές.

★ Μπορεῖς, ΘΥΜΙΟ ΑΘΥΜΕ, νὰ μᾶς στείλῃς κάτι νέο. Καὶ θὰ τὸ κρίνουμε μὲ καλωσύνη καὶ εἰλικρίνεια.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Θ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΠΟΥΛΕ (Πάτρα) καὶ περιμένουμε τώρα τὴ δράση σου.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΚΟΛΕΤΤΗ

ΛΑΚΗ (Πάτσο). Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς πληροφορίες ποὺ μᾶς στέλνης.

★ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους μας: ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΖΑΜΤΖΟΓΛΟΥ, Μυτιλήνη, ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΧΑΣΑΠΗ, Βάλτη Κασσάνδρας, ΜΙΧΑΛΗ ΒΟΥΛΓΕΡΑΚΗ, Παλιουρὶ Κασσάνδρας, ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗ ΜΑΝΩΛΑ, ΣΑΒΒΑ ΚΑΜΠΟΥΡΗ καὶ ΦΙΛΙΠΠΟ ΧΑΤΖΗΦΙΛΙΠΠΟΥ (τοὺς 4 τελευταίους ἀπὸ τὸ Βάτι—Ρόδου διὰ τοῦ διδασκάλου τους κ. ΔΙΑΚΟΣΑΒΒΑ, τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστοῦμεν), τοὺς ΙΩΑΝΝΗΝ ΠΑΠΑΚΩΤΣΗΝ, ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΔΡΙΒΑΝ, ΣΠΥΡΟΝ ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΝ, ΑΓΓΕΛΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΝ, ΦΩΤΕΙΝΗΝ ΔΑΓΛΑ, ΑΝΘΟΥΛΑΝ ΝΤΑΡΛΗ (οἱ ἕξ τελευταῖοι ἀπὸ τὴν Βοσίτσα διὰ τοῦ διδασκάλου των ΧΡΗΣΤΟΥ ΦΩΤΟΥ, τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμά), ΣΤΑΥΡΟΝ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗ, Κάτω Ἀγιάννη, ΧΡΗΣΤΟΝ ΓΑ·Ι·ΤΑΝΟΝ (διὰ τῆς Κας ΑΝΤΩΝΙΑΣ ΛΑΟΥΤΑΡΗ, τὴν ὁποίαν καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμά), ΝΙΚ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΝ, ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΝ ΓΕΩΡΓΙΛΑ, ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΝ καὶ ΙΩΑΝΝΗΝ ΣΚΟΥΝΑΚΗΝ (διὰ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Κοντομάρι Κυδωνίας, τὸν διευθυντὴν τοῦ ὁποίου εὐχαριστοῦμε θερμά).

★ Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας ΠΕΡΙΚΛΗ ΛΕΥΚΑ, παιδόπολη Ζηροῦ, ΚΩΝ. ΝΙΚ. ΤΖΩΡΑ, παιδούπολη Ζηροῦ, ΚΩΝ. ΓΟΥΣΗ, Βαρυάδες—Λάκα Σουλίου, ΕΥΑΓ. ΖΩΗ, Δερβίζιανα, ΜΙΧΑΗΛ ΤΡΑ·Ι·ΚΑΚΤΗ, Ζηρός, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ, Ζηρός, ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΣΔΕΚΗ, Ζηρός (εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ περνᾶς τόσο καλὰ στὴ παιδόπολη Ζηροῦ). ΒΑΛΕΡΑ ΙΩΑΝ. ΝΟΥΤΣΟΥ, Ζηρός, ΧΡΗΣΤΟΥ ΦΟΥΣΕΚΗ (μάθαμε μὲ μεγάλη χαρὰ πὼς περνᾶς καλὰ στὴ παιδόπολη καὶ εἶσαι τόσο εὐχαριστημένος), Δ. ΠΥΡΓΗ, Πάρος, ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΠΑΣΣΙΑ, Ζηρός, ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΘ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ, Τρόπαια, ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΠ. ΖΑΡΚΙΝΟΥ, Καρδίτσα, ΝΙΚ. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ, Τρίκορφο, ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ, Γλυφάδα, ΝΙΚ. ΛΙΑΠΗ, ΝΙΚΟΛΑΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Κορφοβοῦνι, ΡΟΠΑΚΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Πρέβεζα, ΝΙΚΗΣ Π. ΧΑΤΖΕΛΛΗ καὶ ΜΑΡΙΑΣ Ι. ΚΑΡΑΜΑΝΗ, Κλειοῦς Μυτιλήνης, ΜΑΡΙΑΣ Ε. ΔΗΜΗΤΡΑΚΕΛΛΗ καὶ ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ Π. ΤΕΡΖΗ, Κλειοῦς Μυτιλήνης, ΝΙΤΣΑΣ Ζ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ, Κλειοῦς Μυτιλήνης, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΑΡΑΝΤΟΥ, Κλειοῦς Μυτιλήνης, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ, Κλειοῦς Μυτιλήνης, ΧΑΡΑΣ ΚΟΥΡΤΟΓΛΟΥ, Γρεβενά, ΣΠ. ΠΕΝΤΑΚΑΛΟΥ, Πρέβεζα, ΑΛΕΞ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ, Φυλακτόν, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΥΤΟΥΔΗ, ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΥΚΟΥΖΙΚΑ, Φυλακτό, ΠΑΡΑΣΧΟΥ ΚΟΥΤΟΥΡΑΚΗ, Σουφλί, ΚΩΣΤΑ Ρ. ΜΙΣΣΙΟΥ, Μυτιλήνη, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ζηρός, ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΙΑΧΙΔΗ, Νάουσα (γιὰ τὰ φύλλα, νὰ μᾶς γράψη ποιὰ εἶναι καὶ νὰ τοῦ τὰ στείλουμε ἀπ' εὐθείας), Σ. ΠΕΝΤΑΚΑΛΟΥ, ΝΙΚΟΛΑΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Κορφοβοῦνι, ΡΟΔΑΚΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Πρέβεζα, ΜΙΧ. ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΥ, Σκοπὸς Σερρῶν, καὶ ΔΗΜ. ΜΑΥΡΙΤΣΑΚΗ, Μεθώνη.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε για τὰ καλά σου λόγια, ΚΩΣΤΑΚΗ ΜΠΡΙΑΣΟΥΛΗ (Ἄγναντα Ἄρτας). Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου. Ἂς φροντίσουν νὰ στείλουν τὴ συνδρομή τους.

★ Ἐγκρίνουμε, ΙΑΚΩΒΕ ΨΑΡΡΑ (Νάξο), τὶς ἐνέργειές σου καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλοὺς φίλους μας. Ἡ ἀργοπορία τῆς εἰσπράξεως, ὅπως μᾶς τὴ λές, θὰ εἶναι πολὺ φυσικὴ καὶ δικαιολογημένη. Λυποῦμαι πολὺ γι' αὐτὰ ποὺ μᾶς ἔγραψες. Λυποῦμε εἰλικρινὰ γιατὶ ὁ Γιῶργος Μυτούδης ἀντέγραψε τὸ ποίημα τοῦ Γιάννη Οἰκονομίδη καὶ μᾶς τὸ ἔστειλε γιὰ δικό του. Περιμένω ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸ Γιῶργο Μυτούδη. Οἱ συνεργασίες σου παίρνουν τὸ δρόμο τους.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε πολύ, ΛΕΥΚΗ ΚΟΜΙΣΣΑ, γιὰ τὸ τόσο καλὸ καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου καὶ τὶς τόσο θερμὲς εὐχές σου.

★ Καν Α. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ (Διευθύντριαν Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Βόλου): Δυστυχῶς ἡ φωτογραφία δὲν εἶναι κατάλληλη γιὰ δημοσίευση.

★ Διαβιβάστηκε ἡ ἐπιστολή σου, ΧΡΗΣΤΟ ΒΟΓΙΑΤΖΗ (Γιαννιτσά), στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη.

★ Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ δημοσιεύονται, ΛΕΩΝΙΔΑ ΔΗΜ. ΔΡΟΣΟ. Τὰ φύλλα θὰ σοῦ σταλοῦν.

★ Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὴ σιωπηλή σου ὑπόσχεση, ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΒΑΛΣΑΜΙΔΟΥ.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ (Ζαχάρω) καὶ τὴν τόσο ὡραία καὶ εὐγενικὴ ἐπιστολή σου. Οἱ συνερ-

διαβάσουμε καὶ νὰ σοῦ ποῦμε τὴ γνώμη μας. Ἐὰν ναί, εἴμαστε στὴ διάθεσή σου.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε πολύ, ΠΑΝΟ ΑΡΚΑΔΙΝΕ, γιὰ τὸ καλὸ κι' εὐγενικό σου γράμμα. Εἴμαστε κι' ἐμεῖς εὐτυχεῖς ποὺ ἔχουμε ἕνα τόσο καλὸ καὶ ἀφοσιωμένο φίλο.

★ Σοῦ στέλνονται τὰ τεύχη, ΔΗΜΗΤΡΗ Γ. ΒΑΚΑΡΟ (Γιάννινα).

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΚΥΡΙΑΚΟ ΧΑΜΑΛΙΔΗ (Γιαννιτσά), γιὰ τὸ τόσο πραγματικὰ ὡραῖο σου γραμματάκι καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς θὰ συνεχίσουμε τὴ δουλειά μας μὲ ὅλη τὴ στοργὴ ποὺ αἰσθανόμαστε γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος.

★ Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ ἀποκτᾶμε ἕνα ἀκόμη καλὸ φίλο, σὰν καὶ σένα, ΙΩΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ (Καλλέργη 64, Φλώρινα). Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε καὶ περιμένουμε νὰ ἀναδειχτῆς ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους φίλους μας.

★ ..ήραμε τὶς συνεργασίες καὶ τὶς παραπέμψαμε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως τῶν φίλων μας: ΚΟΥΛΑΣ ΣΠ. ΒΑΣΤΑΚΗ, παιδόπολη «Ἀπόστολος Παῦλος» Λαρίσης (τὴν εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα), ΓΙΟΥ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ, ΘΕΟΔΩΡΟΥ Π. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Μεσσήνη (τὰ φύλλα θὰ τοῦ σταλοῦν), ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΚΩΝΗ, Πύλος (τὸν γράψαμε συνδρομητὴ καὶ περιμένουμε τὴ συνδρομή του), ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΤΖΙΩΡΑ, παιδόπολη «Ἀπόστολος Παῦλος» (τὴν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ λόγια της), ΖΗΣΙΜΟΥ ΒΙΡΒΙΛΗ (μὲ τὰ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστίες γιὰ τὴν τόσο ὄμορφη ἐπιστολή του), ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Λιανοκλάδι (τὸν εὐχαριστοῦμε αὐτὸν καὶ τοὺς Γ. ΚΟΝΤΗ, ΕΥΘ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟ καὶ Α. ΚΟΛΟΒΟ), ΔΗΜ. Ι. ΘΕΟΔΟΣΙΔΗ, Λευκάδιον, ΕΛΕΝΗΣ Α·Ι·ΒΑΖΙΑΝ, Αἴγιον, ΝΙΚΟΥ ΜΠΕΚΡΗ, Ζαχάρω, ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ, Δράμα, ΝΙΚΟΥ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΥ, ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, ΚΩΝ. Θ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ, ΑΛΕΞ. ΖΗΚΑ, Λάρισα, ΜΑΡΙΑΣ ΔΑΛΑ, Λάρισα, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΟΥ, Λάρισα, Ι. ΜΠΑΣΙΚΟΥ (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (ἡ συνδρομὴ δὲν αὐξήθηκε, προαιρετικὰ ὅμως μπορεῖς νὰ τὴ στίλης αὐξημένη).

★ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους μας: ΚΙΚΗ ΚΙΤΟΥΣΗ, Ἡγουμενίτσα (τὴν εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὶς εὐχές της), ΜΕΝΕΛΑΟ Ν. ΝΙΚΕΛΗ, Βρυσὰ Μυτιλήνης (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα του), ΚΩΝ. ΗΛ. ΝΑΖΟ, Ἀηδόνια, ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟ, Φέρραι (τοῦ Μπακιρτζῆ ἐστάλη τὸ φύλλο), διὰ τοῦ φίλου μας ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΑΜΑ τοὺς ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ καὶ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΝ ΡΑ·Ι·ΚΟΥ, Ναύπακτο, διὰ τοῦ ΣΠ. Θ. ΚΟΜΙΝΗ τὸν ΚΩΝ. ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΝ, Βελλᾶ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ, Πυρὶ Γορτυνίας, ΝΤΙΝΟ ΤΣΑΚΙΡΗ, Ἀντιμάχεια (τοῦ γράφουμε ἰδιαιτέρως), ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΑΖΑΝΤΖΗ (νὰ μᾶς στείλη τὴ συνδρομή του), ΗΛΙΑ ΑΓΓΕΛΙΔΗ, Κούρεντα, ΝΙΚ. Χ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΝ, Ἀταλάντη, ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΜΠΕΚΡΗ, Ζαχάρω (περιμένουμε τὴ συνδρομή του), ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟ καὶ ΖΑΦΕΙΡΙΔΗ (περιμένουμε τὶς συνδρομές τους), ΝΙΚΟ ΣΑΜΑΡΑ, Θεσσαλονίκη, ΑΝΤ. ΤΣΑΓΛΙΩΤΗ,, Πάνορμον Μυλοποτάμου, ΧΡΥΣΟΥΛΑΝ ΒΑΛΣΑΜΙΔΟΥ (ἀνανέωση), ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ ΝΤΟΝΤΟΥ, ΟΔΥΣΣΕΑ ΤΣΕΛΕΝΤΗ, Πάτρα, ΠΑΝ. ΚΑΜΒΥΣΙΔΗ, Βουναριά, ΠΟΛΥΜΕΡΟ ΖΑΜΠΟΥΚΗ, ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΚΑΤΣΑΡΑ, ΚΩΝ. ΚΥΡΙΑΛΙΔΗ, Σουφλί, διὰ τοῦ ΧΡΗΣΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ τοὺς ΗΛΙΑΝ Θ. ΣΧΙΝΑ, ΣΤΕΛΛΙΟ ΒΑΤΟΥΣΙΟ, Καλλονή, διὰ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Καλλιθέας Πυλίας τοὺς ΦΩΤΙΟΝ ΖΟΜΠΟΥΛΑ, ΜΙΧ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟ, ΦΩΤ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟ καὶ ΜΑΡΙΑ ΤΣΕΛΙΚΗ, διὰ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Δολιανῶν Ἠπείρου τὰς μαθητρίας ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΔΟΚΟΥ, ΦΕΡΕΝΙΚΗ ΔΕΡΒΟΥ, ΕΛΕΝΙΤΣΑ ΣΙΩΜΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΦΑΡΜΑΚΗ καὶ ΕΛΕΝΗ ΠΟΡΦΥΡΗ καὶ τοὺς μαθητὲς ΠΑΥΛΟΝ ΚΑΜΑΡΑΝ καὶ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΚΩΤΣΗΝ, ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΜΠΟΥΤΣΗΝ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΝ καὶ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΠΑΡΠΟΥΛΑΝ, ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΑΛΛΙΟΝ (τὸν εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά του λόγια), διὰ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Ἀμουλιανῆς τοὺς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΜΙΜΙΚΟΝ καὶ ΠΑΥΛΟΝ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ καὶ ΧΡΥΣΟΥΛΑΝ ΠΑΠΑΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ, Δομοκό.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: ΝΙΚ. Α. ΚΟΡΜΠΕΤΗ, Βάλτη, ΝΙΚΟΥ Θ. ΧΑΤΖΗ-

καλά σου λόγια. Ἀπαντῶ στὶς ἐρωτήσεις σου: 1) Κάμαμε σχετικὲς συστάσεις στὸ Πρακτορεῖο. Φταίει τὸ Πρακτορεῖο καὶ μόνο αὐτό! 2) Δυστυχῶς ἡ περίπτωση ἑβδομαδιαίας ἐκδόσεως, πρὸς τὸ παρόν, ἀδύνατος, γιατὶ δὲν ὑπάρχει χαρτί. 3) Ἡ προτεινομένη λύση γιὰ τὴν ἀλληλογραφία δὲν εἶναι εὔκολο νὰ πραγματοποιηθῆ γιὰ λόγους τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικούς. Γιὰ νὰ γίνη αὐτὸ θὰ ἔπρεπε τουλάχιστο νὰ διπλασιάσουμε τὴ τιμὴ τοῦ περιοδικοῦ. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς προσπαθοῦμε μὲ κάθε θυσία νὰ ἀποφύγουμε.

★ Ἐν τάξει, ΔΗΜΗΤΡΑΚΗ ΜΟΙΡΑ (μαθητὴ Καλάμας). Πήραμε τὴ συνδρομή. Σοῦ στείλαμε τὸ κάλυμμα.

★ Ἡ συνδρομή, ΝΙΚΗ ΠΕΥΚΟΠΟΥΛΟΥ, εἶναι 10.000 δραχμές. Τὸ γράφουμε στὶς ἀγγελίες. Ἔγκριση ψευδωνύμου 2.000 δραχμές.

★ Σοῦ στέλλεται ὁ τόμος, ΝΙΚΟ ΛΑΖΟ (Λαμία).

★ Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς φροντίδες σου, ΗΡΑΚΛΗ ΠΑΠΑΓΕΡΜΑΝΕ. Γράψαμε συνδρομητὴ τὸ ΒΑΣΙΛΗ ΧΡΗΣΤΑΚΟ.

★ Διαβιβάστηκε στὸ Μπάρμπα Μῆτρο ἡ ἐπιστολή σου, ΓΙΑΝΝΗ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΔΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἐστάλη τὸ κάλυμμα, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΣΦΑΚΤΕ.

★ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη, φίλε ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ. Θερμὰ εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

★ Σοῦ ἐστάλησαν τὰ φύλλα, ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΥΓΕΡΗ (Μπαουσιὰ Δωδώνης).

★ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΕ (Κυπαρισσία): Μπορεῖς νὰ στείλης τὴ συνδρομή σου μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ ἢ σὲ συστημένο γράμμα. Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ 1ο φύλλο.

★ Σοῦ ἐστάλη τὸ τεῦχος, ΜΙΧΑΛΗ ΚΡΙΑΡΗ (Ρόδο). Γιὰ νὰ γραφῆς συνδρομητὴς μπορεῖς νὰ στείλης 10.000 δραχμὲς μὲ ἐπιταγή.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ τόσο εὐγενικὸ γράμμα σου, ἀγαπητὲ φίλε ΒΑΣΙΛΗ ΧΡ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΕ (Κρέσταινα). Τώρα ποὺ ἔστειλες τὰ λεπτὰ θὰ ἦταν δύσκολη ἡ ἀνταλλαγή, μολονότι κατ' ἀρχὴν δὲν κάνουμε ἀλλαγὴ φύλλων. Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ ὅλα.

★ Τὸ «Νησὶ τοῦ μυστηρίου» βρίσκεται πρὸς τὸ τέλος του, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΜΠΙΚΗ. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

★ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, ΤΕΛΟ ΑΓΡΑ.

★ Πήραμε καὶ ἐπιστολὴ καὶ ἐπιταγή, ἀγαπητὲ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΛΑΦΑΤΗ (Κολινδρὸ) καὶ γράψαμε συνδρομητές, πρῶτο καὶ καλύτερο, ἐσένα, καὶ τοὺς ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΠΡΟΝΝΑΡΟΥ, ΕΜΜ. ΠΑΝΑΡΗ, ΑΘΑΝΑΣΗ ΚΟΛΧΙΚΗ, ΑΝΤΩΝΗ ΜΑΤΣΟΥΚΑ καὶ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ. Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σταλῆ τὸ 21ο τεῦχος στὸν ΕΜ. ΛΑΝΑΡΗ καὶ πήραμε τὰ σταυρόλεξα τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΤΣΑΜΠΟΥΡΗ. Γιὰ ὅλα αὐτὰ σοῦ ἀπευθύνουμε ἕνα θερμὸ εὐχαριστῶ.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Ἡ στήλη τῶν συλλόγων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Γιὰ τὴν κάπως στενότερη καὶ ἀποδοτικώτερη ἐπαφὴ τῶν ἀναγνωστῶν—τριῶν τῆς «Παιδοπόλεως» καὶ ἰδίως τῶν «πεννομάχων», θὰ γίνωνται στὰ γραφεῖα της (Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9) κάθε Τετάρτη, ὥρα 5 μ. μ. εἰδικὲς συγκεντρώσεις. Ὅλοι οἱ πεννομάχοι τῆς Ἀθήνας, Πειραιᾶ καὶ Προαστίων κάθε Τετάρτη ἔχουν καθῆκον νἆναι στὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ μας.

Σύλλογος «Ἀναγέννηση»

Μαζὶ μὲ τὶς τελευταῖες ἀναλαμπὲς τοῦ 1950, ποὺ ὅλο καὶ σβήνουν, εὐχόμαστε νὰ σβήσουν κι' ὅλες οἱ μικροδυστυχίες ὅλων τῶν φίλων καὶ ἀναγνωστῶν τῆς «Παιδοπόλεως». Εἴθε ὁ καινούργιος χρόνος νἆναι ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς νέας περιόδου εὐτυχίας.

Οἱ Σύλλογοι «Ἀναγέννηση—Πρωτοπόροι»

Τὸ διοικητικὸ συμβούλιο τῆς «Ἀναγέννησης» ἀπετέλεσαν οἱ παρακάτω ψευδωνυμοῦχοι:

Πρόεδρος Τὸς-τό. Ἀντιπρόεδρος Ἀταρνέας. Γεν. Γραμματεὺς Θαλασσοπούλι. Ταμίας Νίκος ... Σύμβουλος Γαλάζιος Ἱππότης.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΜΩΣΑΪΚΟ

Γάλλος, Γερμανὸς καὶ Σέρβος
Πορτογάλλος κι' Ἱσπανὸς
Τοῦρκος, Ἄγγλος μαζὶ Ἕλλην
Ἰταλὸς καὶ Ὁλλανδὸς
Ἀπὸ ἕνα γράμμα δίνουν
κι' ἄλλον ἕνα σχηματίζουν.

2) ΤΡΙΓΩΝΟ

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Ὁριζόντια καὶ Κάθετα: 1) Χρονικὸ διάστημα στὴ δημοτική. 2) Ἦταν ὁ Ἀθανάσιος Διάκος. 3) Βιβλικὸ πρόσωπο. 4) Μόριο. 5) Σύμφωνο.

Ἀλ. Μακρυλάκης Φυλακτὸ Σουφλίου

3) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Νῆσος εἶν' Ἑλληνικὴ
μὰ θὰ γίνη στὴ στιγμὴ
ἕνα γράμμα της ἂν βγῆ
Πέρσης βασιληᾶς τρανὸς
σ' ὅλους μας πολὺ γνωστός.

Ἀλ. Μακρυλάκης
Φυλακτὸ Σουφλίου

4) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ἕνα γράμμα ἂν ἑνώσης
σὲ μιὰ νῆσο ἑλληνικὴ
αὐτομάτως θὰ προκύψη
ἄλλη νῆσος ξακουστή.

Ἀριστ. Κουλερῆς
Πεσπέραγο Λήμνου

5) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζουν ὅ,τι καὶ ἡ πρώτη λέξη. Τὰ δεύτερα, σχηματίζουν τὸ μηχάνημα ποὺ μετατρέπει τὸ σιτάρι σὲ ἀλεύρι (δοτική):

1) Ἔτσι λεγόταν ἀγαπημένο σας περιοδικό. 2) Διάσημος πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν. 3) Μιλᾶ ἀπὸ τὸν ἄμβωνα. 4) Εἶναι νὰ τὸν λυπᾶται κανένας. 5) Βγαίνει ἀπὸ τὴ γῆ. 6) Τὸ νερὸ του εἶναι γλυκό. 7) Ἴδιος ἀκριβῶς. 8) Στενοχώρια. 9) Στρατιωτικὴ μονάδα. 10) Ὁ σπουδαιότερος φιλόσοφος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας.

Γ. Βροῦζος

6) ΡΟΜΒΟΣ

Ὁριζόντια καὶ Κάθετα:

* = Σύμφωνο
* * * = Νότα ἀνάποδη . Η
* * * * * = Πόλη τῆς Θεσσαλίας
* * * = Κτητικὴ ἀντωνυμία
* = Σύμφωνο

«Λευκὸς Καβαλάρης» Καλογρέζα

7) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 4, 5, 1 = Τὸ παίρνουν οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταί.
2) 4, 3, 5, 1, 2, 3 = Δημητριακὸ στὴ Δημοτική.
3) 2, 3, 5, 1 = Γυναικεῖο χαϊδευτικὸ ὄνομα.
4) 1, 4, 3, 1 = Ἤπειρος.
5) 1, 2, 1 = Κατάρα.
6) 2, 3, 4 = Αἰσθητήριο ὄργανο.

Ν. Χ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Ἀταλάντη

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ 26ο

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2		■								■	
3			■						■		
4				■				■			
5					■		■				
6	■					■					■
7					■		■				
8				■				■			
9			■						■		
10		■								■	
11						■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1) Μᾶς ἐτάραξε στὴν Κατοχή. — Ἔτσι γίνεται πολλὲς φορὲς ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὴν πολλὴ κούραση. 2) Μικρὰ σώματα. 3) Νότα. — Ἀρχαϊκὴ πρόθεση. — Ἔτσι ἔλεγαν οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὸν χοῖρο. — Σύμφωνο καὶ φωνῆεν. 4) Σύνδεσμος. — Πρόθεση. — Χρονικὸ διάστημα (ἀνάποδα). 5) Χερσόνησος μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Ἀραβίας. — Ἐμφανίζονται στὸν ὁρίζοντα. 6) Μιὰ πτώση. 7) Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο.— Ἄκακο ζῶο. 8) Τὸ γρασίδι. — Ἀρχαῖος θεός. — Γνωστὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα, 9) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. — Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. — Δυὸ ὅμοια φωνήεντα. — Ὁ ἀριθμὸς 6. 10) Τὴν κάνουν οἱ ὑπνωτισταί. 11) Φωτίζει τὰ πάντα. — Ὅταν γίνη ἕνας τέτοιος ἀπὸ σκουπίδια, κινδυνεύει ἡ ὑγεία μας.

ΚΑΘΕΤΑ

1) Δὲν εἶναι χωριό. — Ἡ ὡραιότερη εἶναι ἡ ἄνοιξη. 2) Δὲν ἔχει γιατρειά. 3) Λεπτὴ κλωστή. — Ἀκανόνιστα, ἀνώμαλα. — Δίφθογγος. 4) Βιβλικὸ πρόσωπο. — Χρησιμώτατο ζῶο. — Πρόθεση. 5) Ψάρι τοῦ γλυκοῦ νεροῦ. — Θὰ τὸν βρῆτε στὸ Βοτανικό. 6) Τὸ ἀπόβαρο. 7) Γεωργικὸ ἐργαλεῖο στὸν πληθυντικό. — Τόπος προσευχῆς. 8) Κάποιος. — Δὲν τὴν ἐπῆραν τὰ χρόνια (δημ.). — Τὸ ἀκοῦμε στὸ τηλέφωνο. 9) Ἔχουν θρεπτικώτατα συστατικά. — Μεταφορικά: ἀπόλυτη ἡσυχία. — Μὲ ἕνα φωνῆεν στὸ τέλος, γίνεται ἀρχαία Θεά. 10) Δὲν προσφέρουν τίποτα. 11) Χρονικὸ ἐπίρρημα. — Ἔτσι λέγεται ἡ νυφίτσα.

8) ΑΙΝΙΓΜΑ

Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ στὸ ἔτος ὑπάρχει μιὰ φορά, στὸ δευτερόλεπτο δυὸ φορὲς καὶ στὸν αἰῶνα καμμιὰ φορά;

Κ. Σ. Χρυσικόπουλος
Λευκίμη Κερκύρας

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Δυὸ σύμφωνα ἑνώνω
μ' ὁποιοδήποτε στρατὸ
κι' Ἀθηναῖο φανερώνω
ἄρχοντα ἱστορικό.

●

ΛΥΣΕΙΣ 25ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΟΙ ΔΕΚΑ ΗΡΩΕΣ

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ, ΔΙΑΚΟΣ, ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ, ΚΑΝΑΡΗΣ, ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ, ΠΑΠΑΦΛΕΣΑΣ, ΡΗΓΑΣ, ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ, ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ, ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ.

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

2	5	8	6	8
8	7	2	9	3
7	8	5	7	2
9	4	10	2	4
3	5	4	5	12

3) ΡΟΜΒΟΣ

Κ Κ
1 Ρ Α Σ
2 Ν Ο Τ Ο Σ
3 Ρ Ο Δ Α Λ Ο Σ
4 Κ Α Τ Α Β Ο Λ Α Σ
5 Σ Ο Λ Ο Μ Ω Ν
6 Σ Ο Λ Ω Ν
7 Σ Α Ν
Σ

4) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) ΑΜΑΛΙΑ, 2) ΙΚΑΡΟΣ, 3 ΣΑΜΟΣ, 4) ΩΚΕΑΝΙΑ, 5) ΠΑΝΑΜΑΣ, 6) ΟΛΛΑΝΔΙΑ, 7) ΣΠΕΤΣΑΙ. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχαίου μυθογράφου ποὺ σχηματίζουν τὰ πρῶτα γράμματα τῶν ἀνωτέρω λέξεων εἶναι: ΑΙΣΩΠΟΣ.

5) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΘΕΙΑΦΙ (ἀλήΘΕΙΑ ΦΙφή).

8) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἦταν τρεῖς ἐν ὅλῳ. Ὁ παπποῦς, ὁ γυιός του καὶ ὁ γυιὸς τοῦ γυιοῦ του, δηλαδὴ τὸ ἐγγόνι του.

9) ΣΚΑΛΑ

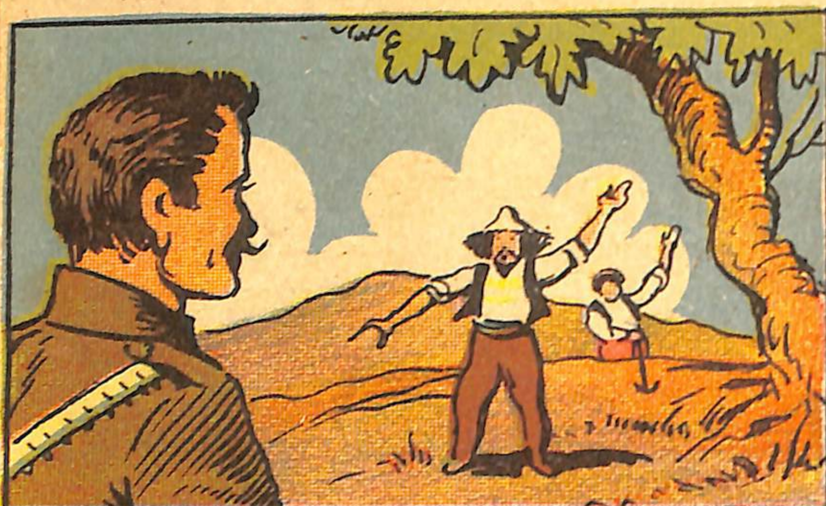
Δ Α Σ
Α Ι Α Σ
Δ Η Λ Ο Σ
Δ Ο Υ Λ Ο Σ
Δ Α Ρ Ε Ι Ο Σ
Δ Ι Α Δ Ο Χ Ο Σ
Δ Α Σ Ο Κ Ο Μ Ο Σ
Δ Η Μ Ο Σ Θ Ε Ν Η Σ

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 25

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 2) ΤΙΣ. 4) ΑΠΕΛΛΗΣ. 5) ΟΠΗ — ΣΗΣ. 6) ΣΟΚ. 7) ΛΑΧΑΝΟΠΩΛΕΙΟΝ. 8) ΦΩΣ. 9) ΡΕΑ — ΙΟΣ. 10) ΣΗΜΕΡΟΝ. 12) ΣΟΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 2) ΠΑΝ. 4) ΑΠΛΑΝΕΣ. 5) ΕΠΗ — ΑΗΡ. 6) ΣΟΦ(ος). 7) ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ. 8) ΚΩΣ. 9) ΤΗΣ — ΙΟΝ. 10) ΣΗΜΕΙΟΝ. 12) ΣΟΑ

Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

139) Ὁ Καπετὰν Ἄγρας ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὀλιγόχρονη νοσηλεία στὸ Ἑλληνικὸ προξενεῖο τῆς Θεσσαλονίκης γύρισε μὲ καινούργια φτερὰ στὴ φωλιά του, στὸ Βάλτο. Ἀμέσως μαθεύτηκε τὸ νέο ὁλόγυρα στὰ χωριά. Λούφαξαν οἱ κομιτατζῆδες ποὺ εἶχαν κουράσει πολὺ τοὺς ἀγωνιστὲς μὲ τὰ ξαφνικά τους γιουρούσια ὅσον καιρὸ ἦταν μακρυὰ ὁ ἀτρόμητος ἀρχηγός. Πῆραν ἀντίθετα θάρρος οἱ Ἕλληνες χωρικοί, ξεμυτίσαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους, βγῆκαν στὰ κτήματα νὰ κοιτάξουν τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν τους.

—Ὁ Ἀητὸς εἶναι πάλι στὸ Βάλτο! Νά ἡ κραυγὴ τῆς χαρᾶς ποὺ μεταδιδόταν ἀπὸ τὸ ἕνα στόμα στὸ ἄλλο.

140) Ὁ Ἄγρας, τὶς πρῶτες μέρες, δέχτηκε ἕνα σωρὸ ἐπισκέψεις. Ἡ Κούγκα εἶχε γίνει προσκυνητάρι. Ἦλθαν μπέηδες Τοῦρκοι καὶ προεστοὶ Χριστιανοὶ νὰ ζητήσουν προστασία γιὰ τὰ τσιφλίκια τους ποὺ τὰ λήστευαν οἱ Βουλγαρικὲς συμμορίες, ἦρθαν παπάδες καὶ δασκάλοι γιὰ ν' ἀναγγείλουν καινούργιους φόνους κι' ἁρπαγὲς στὰ χωριὰ καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἅγια ἐκδίκηση. Ἦρθαν χωρικοὶ νὰ τοὺς λύση ὁ στοργικὸς καὶ σοφὸς Ἄγρας κάθε διαφορὰ ποὺ τοὺς χώριζε καὶ νὰ μείνουν σὰν ἕνας ἄνθρωπος ἑνωμένοι γιὰ τὸν Ἀγῶνα.

— Καπετάνιο μου, πολὺ μᾶς ἔλειψες, ἔλεγαν.

— Νά ποὺ ἦρθα, τοὺς ἀπαντοῦσε ὁ Ἄγρας.

141) Ἦρθε κι' ὁ Μιχάλης νὰ πῆ στὸν ἀγαπημένο του ἀρχηγὸ τὴν πονεμένη του ἱστορία.

Κάνοντας ἔρευνα στὰ χωριά, τὸν καιρὸ ποὺ ἔλειπε ὁ Ἄγρας ἔμαθε τὸ φονιὰ τῆς ἀδερφῆς του ποὺ εἶχαν σκοτώσει πρὶν ἀπὸ χρόνια οἱ Βούλγαροι, καὶ ποὺ γιὰ νὰ τὴν ἐκδικηθῆ εἶχε ἔρθει σ' ἐτοῦτα τὰ μέρη. Ἦταν ὁ Ἄγγελος Πέϊο. Ζητοῦσε λοιπὸν τὴν ἄδεια νὰ πάη νὰ τὸν γυρέψη στὰ Βουλγαροχώρια...

— Δὲν εἶναι καιρός, Μιχάλη, ἀπάντησε ὁ Ἄγρας. Πρέπει νὰ μείνωμε ἐδῶ σταθεροὶ στὶς δυνάμεις μας γιατὶ τώρα τὴν ἄνοιξη τὸ τουφέκι θὰ κελαϊδήση μαζὶ μὲ τὶς ἀγριόπαπιες μέσα στὸ Βάλτο.

142) — Τ' ὁρκίστηκα στ' ἅγια της κόκκαλα πὼς θὰ πάρω ἐκδίκηση, ἀπάντησε ὁ Μιχάλης.

— Δὲν ἤρθαμε δῶ γιὰ ἀτομικὲς ἐκδικήσεις, εἶπε ὁ Ἄγρας. Ἤρθαμε γιὰ νὰ σώσουμε ἀπὸ τὰ νύχια τῶν ὄρνιων αὐτῶν τὴ Μακεδονία. Μέσα στὴ γενικὴ καὶ τρισάγια ἐκδίκηση γιὰ τὸ ἔθνος καὶ τὴ φυλή μας, θὰ πάρης κι' ἐσὺ τὴ δική σου. Ἡ νεκρή σου εἶναι ἑνωμένη μὲ τὶς ψυχὲς τόσων ἄλλων ἀδικοσφαγμένων ποὺ πετοῦν ἀπὸ πάνω μας, σύννεφο μαρτύρων, καὶ βοοῦν γιὰ ἐκδίκηση... Δὲ μπορεῖς νὰ τὴν ξεχωρίσης...

Ντράπηκε ὁ Μιχάλης καὶ πῆγε παράμερα νὰ συλλογιστῆ τὰ λόγια τοῦ Ἄγρα.

143) Κάθισε διπλοπόδι κι' ἔβαλε στενοχωρημένος τὸ κεφάλι του μέσα στὰ χέρια του.

—Ἔτσι θἆναι γιὰ νὰ τὸ λέη Ἐκεῖνος... Μὰ τὸ παιδί; Ἂν ζῆ τὸ παιδί της καὶ τὄκαμαν Βουλγαράκι; Πρέπει κι' αὐτὸ νὰ τ' ἀφήσω νὰ δηλητηριάζεται ἀνάμεσό τους; Νὰ θρέφουν μὲ μῖσος τὴν ἀθώα ἑλληνική του ψυχούλα;

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του μιὰ φωτογραφία καὶ τὴν κοίταξε μὲ με-

144) — Τί συλλογιέσαι, Μιχάλη; ἄκουσε μιὰ φωνὴ πίσω του.

Ἦταν ὁ Βασίλης... Πόσο μεγάλωσε τὸ παιδὶ τοῦ Βάλτου γιὰ λίγους μῆνες ποὺ εἶχαν χωρίσει... Ἦταν τώρα ὁ πιὸ πιστὸς φίλος τοῦ Μιχάλη.

— Τί νὰ συλλογίζωμαι, Βασίλη; Τὰ δικά μου τὰ ξέρεις...

— Ἔκαμα κι' ἐγὼ ἀνακρίσεις γιὰ τ' ἀνήψι σου.

— Κι' ἔμαθες τίποτε βάσιμο, μαθές;

— Κάτι ἔμαθα, μὰ δὲ θέλω ἀκόμη νὰ ξεσηκώσω μ' ἐλπίδες τὴν ψυχή